
Kyrkomötet
Motion 2016:1
av Lars-Ivar Ericson

Ceremoni för dem som blivit medlemmar i Svenska kyrkan

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utforma en ceremoni för dem som blivit medlemmar i Svenska kyrkan.

Motivering

Årligen beviljas ett stort antal utträden ur Svenska kyrkan och detta uppmärksammas av massmedia. Att det även sker inträden är inte lika massmedialt. Glädjande nog händer det att människor i olika åldrar ansöker om inträde och detta beviljas och bekräftas genom ett brev från församlingen.

Förhoppningsvis bifogas då en inbjudan till gudstjänster och vardagsverksamhet som en del av det som vi benämner medlemsvård.

Svenska kyrkan skulle dock kunna göra mera för den som önskar att manifesteras sitt medlemskap genom att erbjuda en ceremoni där den nye medlemmen tas emot av församlingen. Sådana ceremonier finns för den som tas emot i katolska kyrkor och i några frikyrkor.

Tyringe den 16 april 2016

Lars-Ivar Ericson (C)

Kyrkomötet
Motion 2016:2
av Lars-Ivar Ericson

Utbildningsväg för diakoner efter grundutbildningen

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att bygga upp en utbildningsväg för diakonerna inom diakoni och diakonivetenskap efter grundutbildningen.

Motivering

Ibland hör vi talesättet ”diakonin är kyrkans framtidsväg” och det är tydligt att diakonin betyder mycket för många i dagens samhälle och att Svenska kyrkans diakoner utför ett gott arbete.

Diakonerna har en god grundutbildning, men det är önskvärt att det bereds flera fortsatta utbildningsvägar efter att diakonerna arbetat ett antal år. Denna möjlighet lär finnas i grannländerna och borde även finnas i Sverige.

Tyringe den 16 april 2016

Lars-Ivar Ericson (C)

Kyrkomötet
Motion 2016:3
av Karl-Gunnar Svensson

Miljökonsekvensanalys

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utreda och återkomma till kyrkomötet med förslag på att införa en paragraf om miljökonsekvensanalys i kyrkoordningen.

Motivering

Svenska kyrkan har infört en barnkonsekvensanalys för de beslut som fattas. Det handlade till stora delar om att vi ville påtala vikten av att de som inte har någon större talan ska få sina rättigheter tillgodosedda. Men egentligen bör vi ha två konsekvensanalyser inom Svenska kyrkan, för det finns ännu en part som har svårt att föra sin talan och det är vår miljö, naturen runt omkring oss. Det här kan innebära att det kommer förslag om flera olika konsekvensanalyser, men troligen behövs det endast två, barnkonsekvensanalys och miljökonsekvensanalys.

Det händer mycket inom miljöområdet som är viktigt och som vi måste vara en del av. Många verksamheter/delar av Svenska kyrkan har blivit miljöcertifierade med t.ex. ISO 14001. Regeringen har 2016 fått förslag om en klimatlag och ett klimatmål till 2045. Kyrkostyrelsen har fattat beslut om både miljöpolicy och miljödiplomering där det anges bl.a. principer för upphandling där det ska medfölja en miljökonsekvensanalys vid inköp. Det här innebär att det pågår ett tydligt arbete med hållbarhet och ansvarstagande i frågan om förvaltarskap. I Parisavtalet 2015 kom länderna överens om att den globala uppvärmningen ska begränsas till ”klart under” två grader jämfört med förindustriell tid. Ansträngningar ska göras för att nå 1,5 grader C.

Det finns många innovativa redskap i kampen för världens överlevnad, men risken med dessa redskap, oavsett hur goda och fungerande de är, är att vi förlitar oss på att andra tar hand om det här, inte vi själva. Risken finns att vi glömmer bort vårt egenansvar för att uppnå målen för Paris 2015. Att vi klarar att hålla oss på 1,5 grader C eller lägre. Och det är viktigt eftersom redan en ökning med 1 grad C påverkar vår värld negativt. (När vi själva har en ökning av temperaturen i kroppen med 1 grad C säger vi att vi har feber och sjukskriver oss, så kan naturen och vår värld inte göra.)

Genom att införa en miljökonsekvensanalys kommer frågan om miljön ständigt att vara levande för var och en av oss i Svenska kyrkan på alla nivåer.

Vårt ansvar att göra goda val ur ett miljö- och klimatperspektiv ligger hela tiden också i våra händer. Det borde vara en logisk följd med tanke på lagstiftning, policys, certifieringar m.m. att förvaltningar, stift och pastorat gör miljökonsekvens-

Mot 2016:3 analyser och att detta läggs till i kyrkoordningen för att tydligt ta vårt ansvar för en hållbar värld.

Träslövsläge den 11 maj 2016

Karl-Gunnar Svensson (KR)

Kyrkomötet
Motion 2016:4
av Elisabeth Rydström

Officiell översättning av Bibeln för barn

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att undersöka förutsättningarna för och utreda möjligheten att ta fram en officiell översättning av Bibeln som är anpassad för barn.

Motivering

Idag finns en uppsjö av ”biblar för barn”. *Barnens bibel*, *Bibel för små och stora*, *Bibel för barn*, *Bibel från början till slut*, för att ta några exempel. Biblarna skiljer sig såväl i språkbruk samt urval. Att Svenska kyrkan inte har en officiell översättning är både beklagansvärt och förvånande. Som företrädare för Svenska kyrkan vet man inte vilken eller varför man ska välja den ena eller andra ”barnbibeln”, varför jag yrkar ovanstående.

Vallentuna den 11 maj 2016

Elisabeth Rydström (C)

Kyrkomötet
Motion 2016:5
av Elisabeth Rydström

Legitimation för präster och diakoner

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att undersöka möjligheten att ta fram en legitimation/ID-handling för diakoner och präster.

Motivering

Tiderna förändras, många gånger till det bättre, men tyvärr även ibland till det sämre. Öärlighet och att uppträda under falsk identitet blir allt vanligare. Det har hänt att både äldre människor och sorgehus har blivit lurade av personer som utgett sig för att vara diakon eller präst. Idag är det enkelt för vem som helst att köpa sig en svart eller grön skjorta med krage och därmed ge sken av att vara präst eller diakon.

En legitimation/ID-handling skulle kunna vara ett verktyg som förhindrar att fler blir bedragna.

Vallentuna den 19 maj 2016

Elisabeth Rydström (C)

Kyrkomötet
Motion 2016:6
av Cornelia Dahlberg

Orsaken till flyktingströmmarna

Förslag till kyrkomötesbeslut

1. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att uttala sig för att riksdag och regering agerar för att Sverige upphör med sitt deltagande i oprovocerade anfallskrig mot främmande länder.
2. Kyrkomötet beslutar att be kyrkostyrelsen uttala sig för att riksdag och regering avstår från medlemskap i Nato, eftersom det är en allians för krig.

Motivering

Svenska kyrkan tycks betrakta samtliga som anslutit sig till pågående flyktingströmmar till Sverige som flyktingar undan krig. Ifall orsaken till flykt är t.ex. arbetslöshet, förhoppningen om att kunna åtnjuta ett förhållandevis generöst bidragssystem eller kanske att sprida sin egen religion med dess lagar och värderingar, så tycks Svenska kyrkan ändå betrakta dessa individer som flyktingar likt den heliga familjen på flykt från Egypten. De som ifrågasätter rådande omständighet tycks betraktas som onda människor.

Det som förvånar mig mest är att så lite, eller inget, fokus läggs på orsaken till de förödande krigen, som ju skapar flyktingströmmarna bestående av verkliga flyktingar. Många av kyrkomötets ledamöter har politiska uppdrag, även på riksnivå i beslutsfattande ställning. Svenska kyrkan skulle, om man ville, kunna arbeta för att påverka till en fredlig politik istället för den idag rådande.

Ett faktum ni säkert känner till är att Sverige är världens största vapenexportör per capita. Som om det inte räckte närmar vi oss nu ett även officiellt medlemskap i världens största allians för vållande av krig, Nato. Detta tycks ske utan att först fråga folket, vilket egentligen är grundlagsfäst med föregående allsidig information till folket i sak. Något våra regeringar numer i regel struntar i.

Som exempel kan nämnas det förödande kriget som bl.a. Sverige bedrev under Natos ledning mot Libyen. Samtliga av media oftast gynnsamt marknadsförda riksdagspartier voterade för anfallskriget mot Libyen. Det av media illa ansedda riksdagspartiet voterade emot det oprovocerade anfallskriget för fem år sedan. Paradoxalt nog är mitt intryck att Svenska kyrkan anser just sådana människor vara inhumana.

Tänk om kyrkan ville profilera sig som en förespråkare av fred istället för dagens stillatigande hållning när det gäller svensk inblandning i orsaken till flyktingströmmarna. Kännetecknande för dessa krig är att de aldrig orsakas av någon provokation mot Sverige. Däremot ser de ut att bero bl.a. på att Sverige tvångsvägen skulle vilja exportera den egna s.k. demokratin till dessa länder. Genom krig som sliter barn i stycken, gör dem föräldralösa, gör ruiner av deras skolor och sjukhus.

Mot 2016:6

Rapporter vad gäller beskrivet faktum lämnas helt enkelt därhän av nämnda media i symbios med orsakande politiker, liksom av Svenska kyrkan. Varför? Kyrkan kan väl inte vara omedveten om orsaken till dagens tragiska flyktingströmmar bestående av de verkliga flyktingarna?

Även om syftet med dessa krig skulle vara att avlägsna och sedan genom annan part avrätta dessa länders ledare, av media kallade diktatorer, så vore det väl passande om en kyrka, som sägs bygga på kärlek i Jesu namn, uttrycker önskan om att det egna landet upphör att föra krig mot dessa länder.

Ett ärligt och tydligt arbete för Svenska kyrkan som fredsbevarande skulle nog dessutom attrahera unga människor och kanske minska medlemstappet till kyrkan!

Norrköping den 4 juli 2016

Cornelia Dahlberg (-)

Kyrkomötet
Motion 2016:7
av Anette Nordgren m.fl.

Ombudsorganisationen för Svenska kyrkan i utlandet

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utarbeta förslag till hur ombudsorganisationen för Svenska kyrkan i utlandet på nytt kan formaliseras i Svenska kyrkans gemensamma regelverk som ett obligatorium för pastoraten.

Motivering

Fram till år 2000 valdes, enligt då gällande bestämmelser, församlingsombud för Svenska kyrkan i utlandet för den kommande mandatperioden. Fr.o.m. år 2000 har dessa bestämmelser om församlingsombud tagits bort, vilket har försvagat och försvårat arbetet både vad gäller informations- och insamlingsdelen. Detta gäller såväl på församlingsnivå som stifts- och nationell nivå.

Idag är det upp till respektive församlings- och kyrkoråds godtycke om man väljer ombud eller inte.

Detta gynnar inte Svenska kyrkans officiella hållning vad gäller internationella åtaganden och försvårar även ombudsorganisationens arbete ute i församlingar och pastorat.

Aten den 15 juni 2016

Anette Nordgren (-)

Maj-Lis Aasa (-)

Ingrid Smittsarve (C)

Kyrkomötet
Motion 2016:8
av Kjell Petersson och Anders Roos

Rättssäkerheten i domkapitlen

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att göra en översyn av bestämmelserna i kyrkoordningen 31 kap. 12 §, 32 kap. 12 § och 57 kap. 1 § 4 p. med syfte att öka rättssäkerheten vid granskning av hur präster och diakoner utövar sina uppdrag och efterlever avgivna vigningslöften.

Motivering

Till domkapitlens uppgifter hör att utöva tillsyn över präster och diakoner. I tillsynen ingår bl.a. att granska hur präster och diakoner sköter sina tjänster och hur de efterlever de löften de gett vid vigningen. Om någon anmäler att en präst eller diakon brutit mot de löften som avlagts, är det domkapitlets uppgift att undersöka om det finns fog för anmälan. Oftast gäller anmälan antingen att prästen övergett kyrkans tro (det är väldigt sällan diakoner anmäls för detta), eller att prästen/diakonen har handlat eller uttryckt sig så att det anseende en ämbetsbärare bör ha, har blivit skadat eller förstört.

Det är domkapitlets skyldighet att undersöka i vad mån det som skett verkligen bryter mot de löften som avgetts. Det sker alltså en utredning, där någon eller några av domkapitlets ledamöter eller tjänstemän går igenom det som anförs, talar med anmälare och den anmälda, begär yttranden, och så småningom avger någon form av rapport. Utifrån denna kan sedan domkapitlet fria eller fälla prästen/diakonen och avkunna sin dom. Domen kan bli en erinran, eller prøvotid, eller att prästen/diakonen fråntas behörigheten att utöva sitt ämbete. Domkapitlet har också befogenhet att låta den som en gång förklarats obehörig, återfå sin behörighet.

Vid kyrkomötet 2011 fanns några motioner som yrkade på att de präster/diakoner som blivit anmälda och där anmälan resulterat i utredning och någon form av påföljd, skulle få tillgång till juridisk hjälp. Motionerna avslogs med hänvisning till att Hälso- och sjukvårdens ansvarsnämnd (HSAN) som är en statlig, domstolsliknande myndighet som prövar behörighetsfrågor avseende legitimerad hälso- och sjukvårdspersonal, inte har denna möjlighet till rättshjälp.

Det finns mycket som talar för att det är dags att lyfta frågan igen och att samtidigt vidga frågeställningen. Det första skälet är att mängden ärenden, då präster/diakoner anmäls till domkapitlen har ökat. Det finns visserligen ingen statistik på detta, men den som någorlunda regelbundet följer domkapitlens verksamhet, kan inte undgå att få det intrycket. Det andra skälet är att i uppmärksammade ärenden har domkapitelsbeslut upphävts av Överklagandenämnden. Det gäller bl.a. beslut i Göteborgs och Stockholms domkapitel. Den som vill ha exempel kan gå till sidan kyrkligdokumentation.nu, och studera olika fall.

Känslan av osäkerhet som finns i dessa sammanhang beror bl.a. på att vid ärenden om obehörighet i domkapitlen är det samma instans som både utreder och dömer. Åklagare och domare är samma personer, eftersom domkapitlen både utreder och beslutar om påföljd. Att detta skapar osäkerhet är inget att förvåna sig över. I ärenden som gäller obehörighet borde man kunna ha en mer domstolsliknande ordning med åklagare, med domare och med försvarare.

Efter relationsändringen år 2000 har domkapitlen fått en annan roll. Domkapitlen var tidigare statliga myndigheter och domkapitelsbeslut kunde överklagas till justitieombudsmannen (JO). Varje år behandlade JO ett antal överklaganden över ärenden som beslutats i domkapitlen. Det gjorde att det inom kyrkan fanns ett medvetande om var gränserna gick för det som gångbart vid ett överklagande. Och, inte minst, det var en garant för att präster och diakoner skulle behandlas på ett rättssäkert sätt.

I och med att domkapitlens lekmanledamöter utses av stiftsfullmäktige har de olika nomineringsgrupperna fått ett ökat inflytande. På stiftens hemsidor anges numera vilken grupp de olika ledamöterna tillhör. De stora nomineringsgrupperna som (S) och (C) har naturligtvis flest ledamöter rent numerärt. Politiseringen har satt sina spår i domkapitlens sammansättning; även detta ökar osäkerheten hos alla dem som domkapitlen har att öva tillsyn över.

För domstolar, och det gäller även specialdomstolar som domkapitlen gäller Europakonventionens bestämmelser i artikel 6 om krav på rättvis rättegång. Överklagandenämnden har i beslut 1/01 slagit fast att de principer som följer av artikel 6 bör vara vägledande vid handläggningen av obehörighetsärenden. Innebörden i detta är att var och en vid prövningen av hans/hennes civila rättigheter och skyldigheter eller av en anklagelse mot honom för brott, ska vara berättigad till en rättvis och offentlig rättegång inom skälig tid och inför en oavhängig och opartisk domstol som upprättats enligt lag. Man skulle önska att stiftens ser till att (nyttillträdande) ledamöter i domkapitlen ges utbildning i vad som tillhör en rättvis rättegång.

Tillsammans taget är dessa synpunkter av sådan vikt att det skulle behöva göras en genomlysning av hela det komplex som utgörs av domkapitlens dömande funktion. Det som särskilt skulle behöva belysas är om man kan finna modeller för tillsyn, i synnerhet i ärenden som handlar om obehörighet, där den undersökande och den dömande funktionen skildes åt. Likaså borde den präst/diakon som blivit anmäld och riskerar att bli obehörigförklarad ha rätt till juridisk hjälp.

En sådan genomlysning av domkapitlens funktion och sammansättning skulle kunna bidra till att präster och diakoner känner en större frimodighet i sitt arbete och i sin tjänst. Rapporterna om trötta och utarbetade präster och diakoner talar sitt tydliga språk.

Stockholm den 20 juni 2016

Kjell Petersson (FK)

Anders Roos (POSK)

Kyrkomötet
Motion 2016:9
av Gunilla Eldebro m.fl.

Tidsbegränsad anställning som kyrkoherde

Förslag till kyrkomötesbeslut

1. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att se över möjligheterna till tidsbestämda anställningar för kyrkoherdar, förslagsvis fem år, med möjlighet till förlängning.
2. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att verka för att domkapitlet får större inflytande och en tydligare roll, dels mot kyrkoordningens formella krav, dels mot de särskilda krav på bl.a. ledarskap som ställs för den aktuella tjänsten.
3. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utreda möjligheterna att kyrkoherden som grund har en anställning som komminister i stiftet.
4. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att se över möjligheterna att till kyrkomötet 2017 återkomma med en förnyad kyrkoherdeutbildning.

Motivering

Samhället förändras. Större krav ställs på en chef i näringsliv, skolor, förvaltningar och så även i Svenska kyrkan.

Kyrkoherdens uppdrag är idag som en vd eller förvaltningschef att leda och fördela arbetet. Fokus ligger på ledaregenskaper. I den nya arbetsmiljölagen får kyrkoherden ett större ansvar för den psykosociala miljön.

Att rätt person är kyrkoherde/chef är en överlevnadsfråga i församlingarna. Ansvaret gentemot församlingsborna är stort. Sedan Svenska kyrkan skildes från staten 2000 fram till 2007 har 78 kyrkoherdar köpts ut till en kostnad av 56 miljoner kronor.

Kyrkoherdens roll som ett särskilt ämbete borde vara överspelat. Man vigs till präst inte till kyrkoherde. Utredningen visar att det inte finns några nackdelar med ett system med tidsbegränsade förordnanden för kyrkoherdar. Kyrkoherden är en präst som får uppdrag att vara chef.

Om man lägger anställningen som chef dvs. tjänsten som utgångspunkt, finns det skäl att ställa sig positiv till tidsbegränsade anställningsformer. (*Bengt Stigner: SKU 2012:2*)

Det viktiga är att se möjligheterna för den enskilde att ta ett begränsat förordnande under en begränsad tid, för att sedan söka nya befattningar. En reträtt utan prestigeförlust. Båda parter skall ges möjligheten att ompröva tidsbegränsningen, som i de flesta fall kan komma att leda till en förlängning.

Mot 2016:9

Svenska kyrkans arbetsgivarorganisation har uttalat sig positivt till tidsbegränsade anställningar. Man menar att Stigners utredning pekar på att förutsättningarna ur ett arbetsgivarperspektiv möjliggör en sådan ståndpunkt.

I LAS (lagen om anställningsskydd) finns dispositiva regler som ger möjlighet att avtala lokalt om tidsbegränsade anställningar. Kyrkomötet har inte heller rätt att utfärda förbud mot frågor som kan regleras avtalsmässigt.

Täby den 23 maj 2016

Gunilla Eldebro (BA)

Britt Kilsäter (BA)

Elisabet Stålhjem (BA)

Kyrkomötet
Motion 2016:10
av Gunilla Eldebro m.fl.

Tidsbegränsad anställning för stiftsbiskop

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utreda möjligheter för tidsbegränsad anställning för biskop, förslagsvis ett förordnande på sju år samt undersöka alternativa karriärmöjligheter efter avslutat uppdrag.

Motivering

I takt med att samhället förändras och allt större krav ställs på ledande personer även inom Svenska kyrkan har det blivit allt mer betungande uppdrag att vara biskop på livstid. Inom både offentlig och privat verksamhet är det mer ovanligt idag att en person har ett ansvarsfullt uppdrag i ledande ställning på livstid.

Svenska kyrkans biskopar blir också allt yngre och dessa, i princip, skulle kunna inneha biskopsämbetet i tjugo till tjugofem år.

Det skulle vara bra med någon form av kontrollfunktion efter förslagsvis sju år och i samband med det kunna erbjuda en biskop alternativa uppdrag. Det skulle kunna vara att återgå till en kyrkoherdebefattning, utbildningsuppdrag eller andra viktiga uppdrag inom ett stift som anses som värdefulla.

Vi borde eftersträva en mer flexibel organisation för biskoparna och alternativmöjligheterna ska inte på något sätt ses som reträttposter.

Täby den 23 maj 2016

Gunilla Eldebro (BA)

Britt Kilsäter (BA)

Elisabet Stålhjem (BA)

Kyrkomötet
Motion 2016:11
av Sven Milltoft

Tillägg till kyrkoordningen om betydelsen av volontärskap

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att tredje meningen i tredje stycket i inledningen till andra avdelningen i kyrkoordningen ska ha följande lydelse.

Alla har tillsammans ansvaret för att församlingens grundläggande uppgift blir utförd på ett sådant sätt att volontärmedverkan befrämjas och eftersträvas.

Motivering

Svenska kyrkan med dess stift och församlingar genomgick år 2000 en omvälvande förändring från att vara statskyrka till att bli en fri och oberoende kyrka. Emellertid önskar Svenska kyrkan alltjämt vara en evangelisk-luthersk folkkyrka med tydligt centrum och låga trösklar och där den demokratiska organisationen och kyrkans ämbete eller vigningstjänst har gemensamt ansvar för att bedriva en verksamhet i enlighet med Svenska kyrkans tro, bekännelse och lära.

För att göra det möjligt att förena tillhörighet och engagemang har det blivit allt mer betydelsefullt att inskräpa vikten av volontärmedverkan i församlingarnas verksamhet. Att ta till vara på enskilda medlemmars beredvillighet, kunskap och kompetens är inte bara ett sätt att minska kostnader och effektivisera verksamheten utan långt mer ett sätt att öka delaktigheten och manifestera en kyrkosyn som genomsyras av tanken att alla som vill vara en del av kyrkan också har betydelse för utförandet av församlingens grundläggande uppgift.

Svenska kyrkan måste våga fjärma sig från arvet att vara en myndighets- och servicekyrka där ett antal anställda löser den grundläggande uppgiften till fromma för de många, till att bli en levande folkkyrka som engagerar och tar i anspråk sina medlemmar och därmed gestaltar och tydliggör såväl kyrkans grundläggande mening som uppgift.

Stockholm den 20 juni 2016

Sven Milltoft (BA)

Kyrkomötet
Motion 2016:12
av Sven Milltoft

Tillägg till kyrkoordningen om volontärkonsekvensanalys

Förslag till kyrkomötesbeslut

1. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utarbeta ett arbetssätt så att det görs en volontärkonsekvensanalys inför budgetbeslut.
2. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utreda och återkomma till kyrkomötet med förslag på en paragraf om volontärkonsekvensanalys att införas i kyrkoordningen.

Motivering

Kyrkomötet beslutade 2009 att det skulle tas fram ett förslag till paragraf om barnkonsekvensanalyser att föras in i kyrkoordningen, tillsammans med en metod för hur barnkonsekvensanalyser kan genomföras i Svenska kyrkan. Det har visat sig att detta beslut har fått många goda och önskvärda effekter. Barnens situation och intressen har förbättrats och tydliggjorts i Svenska kyrkan.

Att enbart i kyrkoordningen lyfta fram att barnen intar en särställning i kristen tro hade varit otillräckligt för att uppnå det önskade resultatet. Detsamma gäller inskräpandet av volontärmedverkans betydelse i församlingarnas utförande av den grundläggande uppgiften.

Således krävs det att en paragraf om volontärkonsekvensanalys införs i kyrkoordningen samt att ett arbetssätt utarbetas så att det görs en volontärkonsekvensanalys inför budgetbeslut. Arbetssättet bör vara effektivt och klargörande samtidigt som det inte får medföra onödig och omständlig byråkrati.

Stockholm den 20 juni 2016

Sven Milltoft (BA)

Kyrkomötet
Motion 2016:13
av Anna-Karin Westerlund och Sven Ingvar Holmgren

Stöd och utbildning av unga ledare

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att satsa på stöd och utbildning av unga ledare.

Motivering

Det är positivt att kyrkostyrelsen har bildat en referensgrupp med unga för att tillvarata ungas intressen och perspektiv. Men det är inte tillräckligt.

Kyrkans uppgift är att ge stöd till församlingarna i de grundläggande uppgifterna och idag är det ca 80 procent av konfirmanderna som inte aktiverar sig i kyrkan efter konfirmationen. Det är viktigt att alla församlingar, oberoende av hur små eller stora de är, har möjlighet att ge ungdomarna stöd och utbildning även efter konfirmationen.

En av de viktigaste funktionerna för de unga ledarna är att de skall vara förebilder för andra unga och en länk till vuxna, samt att de skall kunna leda ungdomsgrupper i samtal, andakt, undervisning och lek.

En möjlighet kan vara att inrätta en grundutbildning för unga ledare i likhet med den som finns för församlingspedagoger m.fl.

Våra ungdomar är vår framtid. Vi vill att Svenska kyrkan ska vara en plats där det finns många ungdomar.

Uppsala den 16 juni 2016

Anna-Karin Westerlund (BA)

Sven Ingvar Holmgren (BA)

Kyrkomötet
Motion 2016:14
av Bertil Olsson

Ny översättning av Konkordieboken

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att ombesörja att Konkordieboken ges ut på nytt i en modern översättning, hela Svenska kyrkan till godo.

Motivering

2017 års hågkomst av reformationen kommer att ta sig många uttryck. Där kommer både historiska tillbakablickar och framåtsyftande inslag att finnas och de kommer med all säkerhet att ge både konfessionella och ekumeniska avtryck.

Reformationens ryggrad kom att bli de många bekännelsestexter som utformades under intensivt teologiskt arbete som innehöll dialog, debatt och strid. De texterna utgör fortfarande en av de viktigaste hörnstenarna i evangeliska lutherska kyrkor och så även i Svenska kyrkan.

Med tanke på att så många av kyrkomötets nutida beslut berör frågeställningar som Konkordiebokens texter reflekterar över och diskuterar är det av stor vikt att dessa läromässiga texter finns i någorlunda modern språkdräkt. Det är en självklarhet att kyrkans anställda och förtroendevalda ska kunna ha tillgång dessa ursprungligt formerande texter som betytt och betyder så mycket för vår kyrka såväl som för våra lutherska systersamfund inom Lutherska världsförbundet.

Den bistra sanningen är att Konkordieboken idag inte går att uppbringa annat än antikvariskt. Översättningen som är tillgänglig är från 1900-talet förra hälft. Därmed är möjligheten att tillgodogöra sig dessa basala lärotexter synnerligen begränsade. Utan att överdriva kan man konstatera att texter som inte finns någorlunda åtkomliga riskerar att falla i glömska. Om det fortsätter att vara fallet blir kyrkoordningens inlednings- och portalparagraf urholkad och fungerar mer som en symbolisk hälsning till det historiska än en text vars delar är meningsfulla och relevanta. Den lyder:

Svenska kyrkans tro, bekännelse och lära

1 § Svenska kyrkans tro, bekännelse och lära, som gestaltas i gudstjänst och liv, är grundad i Guds heliga ord, såsom det är givet i Gamla och Nya testamentets profetiska och apostoliska skrifter, är sammanfattad i den apostoliska, den nicenska och den athanasianska trosbekännelsen samt i den oförändrade augsburgska bekännelsen av år 1530, är bejakad och erkänd i Uppsala mötes beslut år 1593, är förklarad och kommenterad i Konkordieboken samt i andra av Svenska kyrkan bejakade dokument.

Mot 2016:14 Reformationsåret 1517 som uppmärksammas 2017 ger goda anledningar till att Svenska kyrkan ser till att reformationstidens lutherska teologi inte reduceras till slagordsmässiga kortformler och uttryck som kopplas loss från sina teologiska utgångspunkter.

Lammhult den 30 juni 2016

Bertil Olsson (KR)

Kyrkomötet
Motion 2016:15
av Birgitta Söderfeldt m.fl.

Stärk kyrkans familjerådgivning

Förslag till kyrkomötesbeslut

1. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utreda hur familjerådgivning i Svenska kyrkans regi ska kunna bli tillgänglig över hela landet.
2. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att i samband med detta tydliggöra att familjerådgivning i Svenska kyrkans regi är en viktig del av det diakonala uppdraget.

Motivering

Sedan lång tid tillbaka finns inom Svenska kyrkan familjerådgivning som organisatoriskt kan ordnas på skilda sätt. I vissa fall är det stiftet som har ansvar för verksamheten, i andra fall är det enskilda församlingar och vid den största verksamheten som är den i Stockholm är det en ekonomisk förening med ett flertal anslutna församlingar.

Totalt finns ett sextiotal familjerådgivare anställda inom Svenska kyrkans familjerådgivning över hela landet. Det är omvittnat att dessa utgör ett mycket värdefullt arbete och förutom den direkta nyttan för par, enskilda och närstående som får del av rådgivningen är det också en verksamhet som utåt visar att kyrkan är viktig. Genom det ringa utbudet av familjerådgivning i Svenska kyrkans regi är denna typ av rådgivning dock inte tillgänglig för majoriteten av Svenska kyrkans medlemmar.

En viktig uppgift för Svenska kyrkan centralt är därför att uppmuntra och stödja familjerådgivningsverksamheten så att den kan byggas ut och bli tillgänglig i delar av landet där sådan verksamhet i dag saknas. I detta sammanhang vill vi att man understryker att familjerådgivningen är en del av det diakonala uppdraget och vi vill peka på det viktiga och inkluderande arbete som i dag utförs. Svenska kyrkans familjerådgivning har en verksamhet som i många delar definierar ”familj” på ett öppnare sätt än motsvarande kommunala verksamheter, t.ex. genom att erbjuda samtal för ensamstående föräldrar.

En väl fungerande kyrklig familjerådgivningsverksamhet som finns över hela landet ser vi som en viktig del av kyrkans missionsuppdrag och något som kan motverka den negativa medlemsutvecklingen.

Stockholm den 30 juni 2016

Birgitta Söderfeldt (ViSK)

Anki Erdmann (ViSK)

Emilia Lindstrand (ViSK)

Micke G Hästö (ViSK)

Kyrkomötet
Motion 2016:16
av Karl-Gunnar Svensson

Kyrkoordningen och mellanchefer

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utforma kyrkoordningen så att den bättre stämmer in i den nya strukturen i Svenska kyrkan vad gäller mellanchefer.

Motivering

2012 beslöt kyrkomötet efter kyrkostyrelsens skrivelse KsSkr 2012:5 *Strukturfrågor* och Organisationsutskottets betänkande och förslag O 2012:2 *Strukturfrågor*. Tanken var att göra slut på ”församlingsdöden”. För sedan år 2000 hade stora strukturella förändringar skett inom Svenska kyrkan, och trots beslutet i kyrkomötet fortsatte förändringarna och flera väldigt stora pastorat bildades som har kommit att påverka Svenska kyrkan ganska mycket. Genom dessa förändringar har det blivit och kommer att bli mindre antal pastorat och därmed kyrkoherdar. Det har blivit och kommer att bli fler mellanchefer över församlingar eller distrikt inom pastoraten. På grund av de strukturella förändringarna kan det behöva göras fler förändringar i kyrkoordningen för att på ett bättre sätt anpassa och förändra så att det finns samklang mellan de förändringar som sker strukturellt i Svenska kyrkan och de nya arbetsformer som blir resultatet av detta.

När det gäller kyrkoherdens ansvar, delegation och roll har det blivit tydligt och bra vad som gäller utifrån utredningen *Styra och leda* som har lett till beslut som gör att kyrkoherden har ansvar för all verksamhet i pastoratet. Det är inget som den här motionen avser ändra på. Här handlar det om mellanchefer i pastoratet där det kan behövas mer tydlighet. Mellanchefer i pastoraten är i regel komministertjänster som ännu inte fått någon enhetlig titel. Deras ansvar och roll kan variera betydligt mellan olika pastorat. Det är nog viktigt att det är så till stora delar, men vissa delar bör vara lika för varje pastorat och de bör finnas med på ett tydligare sätt i kyrkoordningen. Det kan t.ex. handla om en obligatorisk delegation för kyrkoherdarna där vissa delar i delegationen är obligatoriska. Vilka dessa delar skulle kunna vara borde en utredning kunna visa på.

Under våren 2016 har det varit debatt i Kyrkans tidning om det här. Det talas om att mellanchefer känner sig marginaliserade, degraderade och frustrerade, visar en studie från Uppsala universitet. Ann-Christine Borg, kyrkoherde i Norrahammar, Växjö stift säger: ”De arbetsledande komministrarna borde ha en formaliserad roll. I dag styrs deras tjänster helt av hur kyrkoherden vill lägga upp dem, det gör att många mellanchefer har kunskaper och erfarenheter som inte tas tillvara.”

Enligt Kyrkans tidning finns förslag på vad man kan göra för att mellanchefer i pastoraten ska kunna få bättre arbetsmiljö. Det handlar om förslag som:

- ◆ Kyrkoherden bemyndigar och ger tydliga delegationer till mellanchefer.
- ◆ Formalisera uppdraget så att det inte blir personberoende.
- ◆ Inför krav på behörighetsgivande mellancheferutbildning.
- ◆ Bestäm en gemensam titel.

Men frågan är om det är tillräckligt att uttrycka vad som behövs. Frågan är hur det ser ut för mellanchefer i Svenska kyrkan, är det så som artikeln i Kyrkans tidning skriver? Om det saknas en tydlighet borde det föras in som en del i kyrkoordningen när det gäller mellanchefer.

Idag är det kyrkoherden som bestämmer och avgör villkoren för mellanchefer. Detta borde vara en god ordning som skulle kunna fungera. Men när pastoraten blir så stora, som de i flera fall har blivit och med tanke på hur vi i Svenska kyrkan ska se på vad det innebär att vara församling och att leda och styra en församling, borde det komma till tydligare uttryck för mellanchefernas formella roll uttryckt i kyrkoordningen.

När det gäller strukturförändringarna finns det en del otydligheter som behöver åtgärdas, vilket kan anses vara fullt naturligt, t.ex. upplevdes församlingens roll inte vara riktigt tydlig i kyrkoordningen, där det först i kommentarerna till kyrkoordningen ges en tydligare bild. När det gäller församlingens råden är det redan beslutat om en utredning. När det gäller titel på mellanchefer är det också en utredning på gång, men den handlar om titulaturen. Den här motionen vill utöka dessa utredningar med att till dem eller som en ny utredning, göra om eller lägga till i kyrkoordningen för att tydliggöra och till lämpliga delar formalisera mellancheferens roll.

Träslövsläge den 27 juni 2016

Karl-Gunnar Svensson (KR)

Kyrkomötet
Motion 2016:17
av Maria Lagerman

Ett kommatecken till i trosbekännelsen

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att se över lämpligheten och utreda de ekumeniska förutsättningarna för att lägga till ett kommatecken i den apostoliska trosbekännelsen mellan orden ”en” och ”helig”.

Motivering

I den apostoliska trosbekännelsen, som många av våra medlemmar kan utantill, läser vi ”Vi tror ock på den helige Ande, en helig allmänlig kyrka...”. Men vid högtidligare tillfällen används den Nicenska, längre, trosbekännelsen och då läser vi: ”[Jag tror på]... och på en enda, helig, allmänlig och apostolisk kyrka”.

Bara för att gamla tolkningar av kommaterering i våra uråldriga bekännelse-dokument lett till att vi de facto varit inkonsekventa med vilken slags kyrka vi talar om, som ”en”, eller som ”en helig”, behöver vi inte fortsätta med dubbla budskap.

Trots att jag hyser motstånd mot att ändra djupt förankrade texter, tror jag att tiden är mogen att lyfta frågan om att vår kyrka är en och inte flera, och att därmed likställa de evangeliskt lutherska kyrkorna som delar trosbekännelse.

- ◆ Vi är EN kyrka, vilket är odiskutabelt, erkänt av alla. Detta inkluderar även de tidigare ”frikyrkorna” som delar trosbekännelse med Svenska kyrkan. Vi kan inte vara flera kyrkor med samma trosbekännelse.
- ◆ Med ett kommatecken omvandlas ordet ”en” från obestämd artikel till räkneord, att kyrkan är EN.
- ◆ Rent semantiskt behöver ett kommatecken införas mellan orden ”en” och ”helig”. När man läser texten som den står idag blir det ”en helig”, d.v.s. något som är heligt, men inte EN.
- ◆ För att betona att vi faktiskt bara är EN kyrka behövs kommatecknet. Detta hjälper läsaren att göra en mikropaus före ”helig”.
- ◆ Det förekommer att präster redan idag gör en mikropaus mellan ”en” och ”helig” och på så sätt meddelar att vi är just EN kyrka. I konsekvensens namn bör därför ett ”pauskomma” insättas mellan ”en” och ”helig”.

Gammelbo den 6 juli 2016

Maria Lagerman (S)

Kyrkomötet
Motion 2016:18
av Bertil Murray och Leif Nordlander

Oberoende eller ömsesidigt beroende – en kritisk studie av nationalkyrkan

Förslag till kyrkomötesbeslut

1. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att allvarligt pröva hur Svenska kyrkan i sina beslutsstrukturer, sin finansiella och materiella förvaltning, sin teologiska bearbetning och sitt andliga liv ska gestalta det ömsesidiga beroende som bör synliggöras i relation till övriga lutherska kyrkor.
2. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att allvarligt pröva hur Svenska kyrkan i sina beslutsstrukturer, sin finansiella och materiella förvaltning, sin teologiska bearbetning och sitt andliga liv ska gestalta ett ömsesidigt beroende i relation till den gemensamma kristenheten.
3. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att i Lutherska världsförbundet ta initiativ till att förbundet utvecklas till en mer förpliktigande gemenskap när det gäller såväl den andliga som den materiella förvaltningen.

Motivering

Nationalkyrkor uppträder runt om på jorden i skilda skepnader och med skilda konfessionella tillhörigheter. Gemensamt har de burit och bär nationella eller nationalistiska särdrag. Inte sällan har de levt eller lever i någon form av symbios med och i ett ömsesidigt beroende till den stat där de verkar.

Nationalkyrkotanken rymmer såväl allvarliga risker som djupa möjligheter. Till de förra hör faran för att utvecklas till en form av civilreligion, en inrättning för religiös service på nationell och medborgerlig, snarare än på konfessionell och kyrklig grund. Till de senare hör möjligheten att möta folket med evangelium på ett genuint och inkluderande sätt.

En särskild utmaning ligger i vilken relation en nationalkyrka ska ha till ”omkyrkan”, kristenheten över världen. 1500-talets reformationsrörelser hade inte som utgångspunkt att bilda nationella kyrkor. Framväxten av sådana berodde i stället på den politiska situation som då rådde i Europa. Genom skilda former av maktspel har nationalkyrkan under perioder isolerats från resten av kristenheten vilket kunnat fördjupa den splittring som redan funnits.

Att teckna en rättvis bild av Svenska kyrkan som nationalkyrka i dag kräver långt större utrymme än vad en motion kan göra rättvisa av. Dock kan en jämförelse med en helt annan kontext vara värdefull, den i Etiopien.

Det finns en omvittnad nationell stolthet hos det etiopiska folket. Etiopien är, förutom Liberia med dess speciella bakgrund, det enda afrikanska land som aldrig varit under kolonialt styre. När andra länder på kontinenten efterhand fick sin frihet hade Etiopien redan en lång obruten historia av självständighet (med undantag för

den kortvariga italienska ockupationen 1936–1941) att bottna i. Till detta kommer för de kristna en medvetenhet om sin mycket långa historia i landet. Etiopien blev kristet under mitten av 300-talet, sannolikt genom att medlemmar av gammal etiopisk judendom övergick till kristendomen.

1900-talets politiska frigörelse på den afrikanska kontinenten fick en tydlig parallell i den kyrkliga frigörelsen då ett stort antal självständiga kyrkor med nationen som gräns växte fram. Från den gamla beroendeställningen styrde man nu över till oberoende nationella kyrkor. Svenska kyrkan bejakade den utvecklingen och det blev naturligt att tala om och verka för ”independent churches”. Oberoendet blev dock inte verklighet i särskilt många fall. Beroendet av fortsatt bistånd och understöd har för de flesta av de unga kyrkorna varit stort. Missionerna byggde upp och lämnade över institutioner och strukturer men inte något rimligt sätt att finansiera dessa.

Medan Svenska kyrkan och missionsrörelser i många länder, liksom åtskilliga av de nybildade kyrkorna, talade om independence, talade Mekane Yesus-kyrkans (den evangelisk lutherska kyrkan i Etiopien) dåvarande generalsekreterare Gudina Tumsa redan på 1970-talet i stället om interdependence, om ett ömsesidigt beroende. Han gör det i en situation där det ekonomiska beroendet/oberoendet är en het fråga, när han skriver:

Jesu Kristi kyrka är en och henne tillhör vi alla. Vår Herre är Kyrkans Huvud; alla som tror är delar av Kroppen. Resurser tillgängliga för vilken som helst enskild kyrka finns där för att användas av alla andra kyrkor, varhelst ett behov finns – vi är alla tjänare. Som jag ser det är vi ansvariga för hur resurserna används, i vilken form de än finns – ekonomiska eller personella.¹

Samma år uttryckte han:

De skilda delarna av den universella kyrkan är och bör vara ömsesidigt beroende (interdependent). Oberoende (independence) är ett legitimt nationellt politiskt syfte men kan aldrig bli ett acceptabelt teologiskt syfte för kyrkan.

Utmaningen för nationalkyrkan är att finna vägar till ett ömsesidigt beroende när det gäller förvaltandet av såväl de materiella tillgångarna (pengar, personal m.m.) som de andliga (trosinnehåll, liturgi m.m.). En nationalkyrka som hävdar sitt oberoende vad gäller dessa tillgångar kommer i sin struktur och i sitt liv att svika sin gudagivna kallelse.

Svenska kyrkan behöver allvarligt pröva hur hon i sina beslutsstrukturer, sin finansiella och materiella förvaltning, sin teologiska bearbetning och sitt andliga liv ska gestalta det ömsesidiga beroendet. Detta är visserligen att ge avkall på sin absoluta självständighet. Men det är också en väg in i en stor gemenskap där rika välsignelser kan öppna sig.

Uppsala och Vara den 14 juli 2016

Bertil Murray (FK)

Leif Nordlander (FK)

¹ Citaten hämtade från *Gudina Tumsa and his Legacy, Vol 1: Witness and Discipleship*, egen översättning.

Kyrkomötet
Motion 2016:19
av Bertil Murray och Fredrik Sidenvall

Holistisk mission

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att initiera en genomlysning av Svenska kyrkans internationella arbete med syfte

1. att arbetet ska spegla en holistisk syn på missionsuppdraget, där varken människans kroppsliga, själsliga eller andliga behov försummas.
2. att arbetet, med förebild i afrikansk teologi såsom den kommer till uttryck i Mekane Yesus-kyrkan i Etiopien genom Gudina Tumsa, ska övervinna den dikotomi mellan höger och vänster som framträder i Svenska kyrkans missionssyn.

Motivering

Ordet holism är mångtydigt och har i svenskkyrklig kontext ofta använts för att understryka vikten av det sociala/diakonala arbetet. Befrielsen, framhålls det, gäller inte bara anden men också (möjligen främst?) kroppen. Denna hållning kan ha uppkommit delvis som en reaktion mot vad man uppfattat vara en föråldrad missionssyn, där människors omvändelse var fokus för arbetet. En sådan syn kan dock inte sägas ha varit missionens huvudfåra. Vid de gamla missionsstationerna i Zimbabwe, och sannolikt på många andra håll, står deviserna kvar: We preach, we teach, we heal. Kropp, själ och ande hölls samman. Gudstjänst, undervisning och sjukvård var tre odelbara element i missionärens förståelse av uppdraget.

Under en period av missionshistorien tycks det dock som att åtskilliga missionssällskap bar ett särskilt intresse av att få veta hur många själar som vunnits. Denna ensidiga fokusering kom med tiden att vändas allt mer i sin motsats, så att det sociala/diakonala perspektivet alltmer lyftes fram på bekostnad av förkunnelsen om Jesus som vår och hela världens Frälsare.

Redan i början av 1970-talet beklagade den dåvarande generalsekreteraren i Mekane Yesus-kyrkan i Etiopien, Gudina Tumsa, den ensidiga sociala prioriteringen. Han menade att det

blivit tydligt de senaste åren att kyrkorna och agenturerna i väst är väl beredda att bidra till materiell utveckling, medan det tycks finnas ringa intresse för att hjälpa Kyrkan i hennes grundläggande förpliktelse att förkunna Evangeliet. Från Afrikanskt perspektiv är det svårt att förstå

denna åtskillnad och den dikotomi som skapats i Väst och som reflekteras i de kriterier för bistånd som fastlagts av givarorganisationerna.¹

För honom handlade inte begreppet holism om att tona ner omvändelseperspektivet, men om att möta människan i all hennes nöd, den andliga och den materiella, med samma kraft. Han skriver om hur det andliga och det kroppsliga måste hållas samman på ett oskiljaktigt sätt. Han påminner om hur folkets historia i det gamla förbundet började med att en grupp slavar befrias från sitt förtryck och menar att afrikansk teologi måste utveckla en teologi som är relevant för afrikanskt politiskt liv.

I artikelns slutsats och sammanfattning skriver han:

Evangeliet om Jesus Kristus är Guds kraft att rädda var och en som tror på det. Det är den kraft som räddar från evig fördömelse, från ekonomisk exploatering, från politiskt förtryck etc. Genom sin eviga dimension kan evangeliet aldrig ersättas av någon av de ideologier som människan tänkt ut genom århundradena. Det är den enda rösten som talar om en kärleksrik Fader som gav sin Son till lösen för många. Det berättar för oss om syndernas förlåtelse och kroppens uppståndelse. Det är de Goda Nyheterna för den syndfulla människan, den enda kraft som kan rädda mänskligheten från dess synd. Det är för mäktigt för att äventyras av något samhällssystem. Det är en alltför kär skatt för att ges upp. (Matt 13:44). Nationalism har sin plats, med den kan aldrig ersätta Jesu Kristi evangelium.²

Samma kritik mot ett ensidigt stöd till kroppsliga och materiella behov har gång efter gång riktats från kyrkorna i syd till de nordliga understödjarkyrkorna. Stöd ges till kriser och katastrofer liksom till långsiktigt utvecklingsarbete. Däremot ges inget eller ringa stöd till de sydliga kyrkornas evangelisationsarbete, byggande av kyrkor och förkunnandet av Kristus som världens Frälsare.

För Svenska kyrkans del handlar prioriteringarna till stor del om att röra sig inom de ramar som fastställs av Sida. Om det är så att kopplingen till Sida innebär en begränsning för utövandet av en holistisk mission finns ingen annan lösning än att avbryta samverkan med Sida. Det är orimligt att staten ska styra kyrkans missionsprioriteringar. Om det i stället handlar om en direkt motvilja från företrädare för Svenska kyrkans internationella arbete att stödja också andliga behov hos kyrkorna i syd behöver det internationella arbetets syfte och inriktning genomlysas på bred front.

Vilka orsaker det än handlar om behöver Svenska kyrkan se över inriktningen för det internationella arbetet så att det åter får ge uttryck för en holistisk syn på människan och på kyrkans uppdrag.

I västerländsk missionssyn finns också en utbredd polarisering mellan höger och vänster. Hos Gudina Tumsa finns ett viktigt exempel på teologi framvuxen i Afrika som inte har de motsättningarna. Genom ett tillägnande av dessa erfarenheter skulle risken minska för att Svenska kyrkans internationella arbete fungerar polariserande och möjligheterna till enhet i missionsarbete i vår egen kyrka öka.

Uppsala och Stenkullen den 14 juli 2016

Bertil Murray (FK)

Fredrik Sidenvall (FK)

¹ Citaten hämtade från *Gudina Tumsa and his Legacy, Vol 1: Proclamation & Development*, 1972, egen översättning.

² A.a. *Memorandum on Some Issues*, 1975.

Kyrkomötet
Motion 2016:20
av Kjell Petersson och Bertil Murray

Svenska kyrkans flyktingarbete

Förslag till kyrkomötesbeslut

1. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att i Svenska kyrkans flyktingarbete alltid aktualisera rätten till religionsfrihet.
2. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att verka för att kristna flyktingar får en fristad i Sverige.

Motivering

Situationen för religiösa minoriteter är extremt allvarlig, enligt en rapport från Europaparlamentet om religionsfriheten i världen (Kyrkans tidnings nätupplaga 2016-06-30, Kyrkans tidning nr 27/28 2016). Gruppen som tagit fram rapporten heter *Freedom of religion or belief and religious tolerance*.

I rapporten framhålls att situationen för religiösa minoriteter är extremt allvarlig för närvarande. Vi ser en ökning av extremism i världen och många minoriteter lider, säger Peter van Dalen, vice ordförande för gruppen. Han nämner särskilt Pakistan, länder i Mellanöstern och Indien och enligt gruppens pressmeddelande är de kristna i det närmaste utrotade i Irak och Syrien.

Många frågar sig vilken kallelse Svenska kyrkan har i det flyktingarbete som är en nödvändighet. Att hjälpa och räcka till för allt och alla är en omöjlighet. Utifrån den ovan citerade rapporten kan man urskilja två uppgifter som möjligen är hanterliga.

Den ena är att Svenska kyrkan i olika sammanhang pekar på att religionsfrihet är en del av de mänskliga rättigheterna. Artikel 18 i FN:s deklaration om de mänskliga rättigheterna förtjänar att upprepas gång på gång:

Var och en har rätt till tankefrihet, samvetsfrihet och religionsfrihet. Denna rätt innefattar frihet att byta religion och trosuppfattning och att, ensam eller i gemenskap med andra, offentligen eller enskilt, utöva sin religion eller trosuppfattning genom undervisning, andaktsutövning, gudstjänst och religiösa sedvänjor.

Det andra är att Svenska kyrkan verkar för att kristna flyktingar får en fristad i Sverige. 1900-talet och det begynnande 2000-talet har varit en period med fler kristna martyrer än någonsin tidigare. En av de många som dödats för sin tro (1979) var den dåvarande generalsekreteraren för Mekane Yesus-kyrkan i Etiopien. Gudina Tumsa vek sig aldrig i frågan om inför vem den kristne bär det slutgiltiga ansvaret. När den kristne, skriver han,

bekänner att Kristus är Herre, förkunnar han att Jesus Kristus är Kungarnas Kung, Presidenten över Presidenter, Ordförandenas Ordförande, Härskaren över Härskare, Sekreterarnas Sekreterare, Ledarnas Ledare och Statsöverhuvudets Överhuvud. Kristus är universums Herre.¹

Ett sådant budskap är alltid farligt, i alla kontexter men inte minst i en diktatur som den dåvarande regimen. I grunden menade han att överheten är värd respekt men han visste samtidigt att konflikter kan komma. Det handlade för honom inte om att söka konfrontation, detta var en hållning mer för äventyrare eller personer som sökte en hjälteroll. Men om konflikten inte gick att undvika med bevarad trohet till Gud var han beredd på martyriet. I ett pastoralt brev till kyrkan skrev han:

Guds folk har kallats till lärjungaskap, pilgrimsvandring, till och med lidande i denna värld, för sant liv hittas endast genom lidande och död.²

Tumsa valde att stanna i sitt land och hos sitt folk. Andra flyr för sina liv. Sverige är numera en sekulär stat, men vårt land har en kristen historia, och det torde vara lättare för flyktingar med en kristen identitet att bli integrerade i vårt land och samhälle. Många utomeuropeiskt födda har också sökt sig till kyrkor och samfund, och bidrar därigenom till en förnyelse av kyrkolivet i vårt land. Därför bör Svenska kyrkan i sitt flyktingarbete verka för att kristna flyktingar får en fristad i vårt land.

Hässelby och Uppsala den 19 juli 2016

Kjell Petersson (FK)

Bertil Murray (FK)

1 Citaten hämtade från Gudina Tumsa and his Legacy, Vol 1: The Role of a Christian, 1979. egen översättning.

2 A.a. The Pastoral Letter, 1975.

Kyrkomötet
Motion 2016:21
av Berth Löndahl

Utvärdering av strukturutredningen

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att tillsätta en utredning för att utvärdera konsekvenserna av strukturutredningens genomförande.

Motivering

Vid utgången av innevarande år är det tre år sedan strukturutredningen genomfördes i Svenska kyrkan. Det är därför hög tid med en utvärdering, då genomförandet innebar den kanske största förändringen på flera sekler av den kyrkliga organisationen på pastorats- och församlingsnivå. Vilka har konsekvenserna blivit? En utvärdering behövs inte minst utifrån exempelvis följande frågeställningar:

- ◆ Hur har ekonomin i pastoraten påverkats? Har den blivit bättre eller sämre?
- ◆ Vilka konsekvenser har förändringen av var besluten fattas fått? Har beslutsprocesserna blivit snabbare med kortare beslutsvägar eller tvärtom?
- ◆ Vilka har följderna blivit i fråga om balansen mellan de som lokalt utför den egentliga verksamheten och de administrativa kanslierna?
- ◆ Tjänstetillsättningar: Har den nya organisationen medfört fler eller färre sökande till tjänster i de stora pastoraten?
- ◆ Vilka skillnader föreligger mellan följderna för de små landsortspastoraten och de stora pastoraten som t.ex. Lund, Helsingborg, Örebro, Malmö osv. Har den nya organisationen varit bra eller mindre bra oavsett storlek?
- ◆ Hur uppfattar aktiva gudstjänstdeltagare, andra deltagare i kyrkans verksamhet respektive mer passiva kyrkomedlemmar förändringarna? Har gudstjänstlivet främjats av omorganisationen?
- ◆ En avsikt med strukturutredningen var att de små församlingarna skulle räddas. Har detta uppnåtts? På inte så få håll tycks trenden ha varit den motsatta, nämligen att det stora pastoratet har organiserats som en enda församling.
- ◆ Hur upplever ledamöter i församlingsråd, verksamhetsråd eller motsvarande och kyrkoråd den nya organisationen?
- ◆ Hur uppfattar kyrkans nya chefer på olika nivåer reformen? Hur bedömer tidigare kyrkoherdar som blivit arbetsledare i lokala enheter omorganisationen?

Bunkeflo den 7 juli 2016

Berth Löndahl (FK)

Kyrkomötet
Motion 2016:22
av Berth Löndahl

Utvärdering av gudstjänstlivet

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att låta undersöka gudstjänstlivet inom Svenska kyrkan för att om möjligt se vad som förenar de kyrkor och församlingar med ett högt och kanske även ett ökande antal deltagare i främst huvudgudstjänsten.

Motivering

En kyrka utan ett levande gudstjänstliv förlorar till sist sitt existensberättigande. Att fira gudstjänst är den för kyrkan absolut nödvändiga handlingen.

Då oroar det att antalet gudstjänstfirare i huvudgudstjänsten har minskat varje år sedan decennier. Statistiken talar sitt tydliga språk. Försöken att reformera, omdana och förnya gudstjänsten har inte förmått att motverka den processen, kanske kan försöken rentav vara en bidragande orsak till nedgången.

Det finns därför anledning att undersöka var och varför det ändå på sina håll firas gudstjänster med ett högt och kanske även ett ökande antal deltagare och vad som möjligen kan förena dem. Den statistik som i dag finns tillgänglig ger inte tillräckliga svar. Exempel på frågeställningar för en sådan undersökning är många:

- ◆ Finns det i församlingar med ett högt och även ökande antal gudstjänstdeltagare några gemensamma faktorer och i så fall vilka?
- ◆ Har de församlingar som använt de senaste årens kyrkohandsboksförslag sett en upp- eller nedgång i antalet deltagare?
- ◆ Leder kontinuitet eller ofta förekommande variation i fråga om liturgi, tider och platser till ökande eller minskande deltagande?
- ◆ Vad betyder prästen som leder gudstjänsten? Är det positivt eller negativt för antalet deltagare med en eller två präster som nästan alltid är ansvariga eller är det bättre om detta ofta skiftar, som det kan vara i större pastorat.
- ◆ Hur påverkar lekfolkets delaktighet antalet deltagare?
- ◆ Vad är det som gör att tillfällighetsbesökare i gudstjänsten blir regelbundna deltagare?
- ◆ Vilken betydelse har predikan? Hur förhåller sig olika predikotyper till antalet gudstjänstfirare?

Bunkeflo den 7 juli 2016

Berth Löndahl (FK)

Kyrkomötet
Motion 2016:23
av Berth Löndahl

Själavård, sekretess och IT

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utreda sekretessskyddet för själavårdande e-postkorrespondens på Svenska kyrkans servrar.

Motivering

För biskop, präst och diakon inom Svenska kyrkan råder absolut sekretess vad gäller själavårdande samtal och bikt. Kyrkoordningen stadgar detta i 54 kap. 1 §:

Förbud gäller mot att röja sådana uppgifter som har anförtrotts en biskop eller präst under bikt eller enskild själavård.

Förbud gäller också mot att röja sådana uppgifter som har anförtrotts en diakon under enskild själavård.

Det är i dag inte ovanligt att själavårdande korrespondens sker via e-post. Enligt 55 kap. 1 § 1 p. undantas sådana handlingar från att registreras i ett diarium:

När en handling har kommit in till eller upprättats hos Svenska kyrkan ska den utan dröjsmål registreras i ett diarium. Undantag från skyldigheten att registrera handlingar gäller dock 1. handlingar vars innehåll skyddas av förbud enligt 54 kap. 1 §.

Med dagens IT-teknik där all e-post lagras på centrala servrar tillhörande Svenska kyrkan på nationell, stifts- eller pastoratsnivå tycks dock finnas en oklarhet vad gäller huruvida e-post som faller under den själavårdande sekretessen är tillgänglig för annan personal, t.ex. IT-ansvariga med nödvändiga inloggningsuppgifter. Om jag har förstått det rätt så är åtkomst av den e-post som biskop, präst eller diakon har, möjlig för annan person än den som har den specifika e-postadressen. Detta riskerar att äventyra själavårdssekretessen och bör därför utredas. Om IT-ansvarig personal skulle hävda att de inte går in på någon annan anställds e-post, så är det otillräckligt som försäkran mot att själavårdande uppgifter kan röjas. Det faktum att åtkomst över huvud taget är möjlig kan inte betraktas som förenligt med själavårdssekretessen.

Bunkeflo den 7 juli 2016

Berth Löndahl (FK)

Kyrkomötet
Motion 2016:24
av Anders Nihlgård m.fl.

Bemötande av personer utanför heteronormen

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utreda frågan kring hur personer utanför heteronormen blir bemötta av Svenska kyrkans företrädare, som har en negativ inställning till vigsel av samkönade par – i mötet inför kyrkliga handlingar, i konfirmandundervisningen, i gudstjänstgemenskapen m.m.

Motivering

Det finns en stor risk att personer utanför heteronormen inte blir bemötta på ett relevant sätt av kyrkans företrädare, som har en negativ inställning till vigsel av samkönade par. Hur ser en sådan person på och hur bemöter en sådan person två pojkar som går hand i hand till konfirmandundervisningen eller två flickor som kysser varandra god natt på konfirmandlägret? Eller hur bemöts den homosexuelle mannen i själavårdssamtalet inför begravningen av maken? Om nu maken av den bemötande prästen ses som make. Det finns exempel på församlingar där många regnbågsfamiljer varit gudstjänstfirare men som sedan lämnat församlingens gudstjänst för att en präst med en negativ inställning till vigslar av samkönade par blivit anställd.

I landstingen har en undersökning gjorts av hur personer utanför heteronormen blivit bemötta och då bör det vara möjligt att göra en sådan undersökning också i vår svenska kyrka.

Lund den 6 juli 2016

Anders Nihlgård (ÖKA)

Claes Björndahl (ÖKA)

Bengt Inghammar (ÖKA)

Karin Janfalk (ÖKA)

Markus Holmberg (ÖKA)

Elise Nilsson (ÖKA)

Hanna Unger (ÖKA)

Kyrkomötet
Motion 2016:25
av Anders Nihlgård

Uppföljning av uppmaningarna i Kairos Palestina-dokumentet

Förslag till kyrkomötesbeslut

1. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att i samarbete med stiftens genomföra en undersökning av hur församlingarna i linje med 2012 års (2012:51) kyrkomötesbeslut har följt uppmaningarna från Kairos Palestina-dokumentet att avbryta investeringar, införa sanktioner och bojkotta företag och produkter från de israeliska bosättningarna på de ockuperade palestinska områdena, Västbanken och östra Jerusalem.
2. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att uppmana den svenska regeringen att ta fram kriterier för vilka folkrättsbrott som ska anses föreligga för att generella ekonomiska statliga sanktioner mot Israel och stater med liknande folkrättsbrott ska vara regeringens linje i överläggningar med övriga länder inom den Europeiska Unionen med flera internationella fora.

Motivering

Kyrkomötet beslutade 2012 att uppdra till kyrkostyrelsen att fortsätta sina ansträngningar med att kräva ett slut på den israeliska ockupationen av Västbanken, Östra Jerusalem och Gaza och att rekommendera församlingarna att följa uppmaningarna i Kairos Palestina-dokumentet att avbryta investeringar, införa sanktioner och bojkotta företag och produkter från de israeliska bosättningarna på de ockuperade palestinska områdena, Västbanken och Östra Jerusalem samt att stödja de krafter i Gaza som arbetar för demokrati och mänskliga rättigheter och kräva att den pågående israeliska blockaden av Gazaremsan hävs.

Situationen har försämrats avsevärt sedan detta kyrkomötesbeslut. De illegala bosättningarna på ockuperad mark har förstärkts och utökats. Israel visar inga tecken på att respektera en tvåstatslösning eller att ge israeler och palestinier lika medborgerliga rättigheter. Därför är det med oro världen följer den våldsspiral som resulterat i både utomrättsliga avrättningar och illegala knivdåd och som även resulterat i att palestinier fördrivits från sina hem på Västbanken. Utan en tvåstatslösning eller enstatslösning i sikte utgör den palestinska befolkningen en hotad population med apartheidsamhälle eller fördrivning som enda alternativ. I denna situation har det skett en markant ökning internationellt av det ickevåldsenagemang som Kairos Palestina stöder och som brukar förkortas BDS, Bojkott, Desinvesteringar och Sanktioner. Det var förutseende att kyrkomötet redan 2012 rekommenderade ickevåldshandlingar för studium och handling. Kyrkomötets uppmaning till församlingarna år 2012 bör därför följas upp och en undersökning under 2017 skulle ge ett

Mot 2016:25 femårigt perspektiv på vad som hänt och hur församlingarna engagerat sig för en rättvis fred.

Många människor från vår kyrka och från vårt land har efter sin återkomst från besök hos palestinska kristna vittnat om den utsatta situationen och att illegala handlingar som strider mot folkrätten ständigt äger rum. Många människor i vårt land oroar sig för palestiniernas säkerhet och på sikt även för israelernas säkerhet.

Att uppmärksamma hur församlingarna engagerat sig i ickevåldsarbetet för en rättvis fred vore därför en viktig signal som kan ge hopp både i Sverige och Israel/Palestina.

Lund den 13 juli 2016

Anders Nihlgård (ÖKA)

Kyrkomötet
Motion 2016:26
av Maj-Lis Aasa och Anette Nordgren

Rekrytering av personal till utlandsförsamlingarna

Förslag till kyrkomötesbeslut

1. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utvärdera hur det nuvarande delegationsförfarandet fungerar.
2. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att tillsätta en utredning för att se över utlandsförsamlingarnas delaktighet i anställningsförfarandet av utsänd personal till utlandsförsamlingarna.
3. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att se över 34 kap. 12a § i kyrkoordningen och komma med förslag till ändring som tydliggör i vilken ordning behörighetsprövningen ska ske.

Motivering

I 34 kap. 12a §, andra stycket i kyrkoordningen står det:

Innan kyrkostyrelsen beslutar om tillsättning av en präst i en utlandsförsamling ska kyrkorådet ges tillfälle att yttra sig över de behöriga sökandena. Därefter ska Domkapitlet i Visby stift yttra sig.
(SvKB 2005:17, 2011:7)

Enligt denna paragraf ska kyrkoråden yttra sig över behöriga sökanden. Detta betyder att det ska vara helt klart, även från domkapitlet, att de sökande är behöriga innan kyrkoråden ombeds yttra sig.

Idag fungerar det så att kyrkoråden får sig tillsänt en lista med sökande och ombeds informera utlandskyrkans kansli i Uppsala om vilka de vill intervjua. Efter att kyrkoråden bestämt vilka de vill träffa, får de ibland veta att alla/några på listan inte är behöriga, eller att utlandskyrkans kansli har bestämt sig för att intervjua några andra. Varför skickas de då ut? Varför ska kyrkoråden ta sig tid att diskutera? Varför slösa med frivilligas tid och energi om något inte är nödvändigt?

När kyrkoråden yttrat sig om vilka de vill intervjua, blir de inbjudna till Uppsala för att sitta med och delta vid intervjun. Resor och uppehälle betalas av församlingen. Den förtroendevalda ger av sin egen tid. Det har hänt att det vid intervjun framkommit att de kandidater man kallat till intervju trots allt inte är behöriga. Detta beror delvis på att det kan ta tid för Domkapitlet att komma fram till om kandidaterna är behöriga eller inte. Om detta då gäller alla kandidater, har resor och uppehälle betalats i onödan. Detta är ett slöseri av donerade pengar samt de förtroendevaldas tid och energi. Det orsakar givetvis stor frustration, irritation samt ett försämrat samarbetsklimat med Svenska kyrkans anställda i Sverige.

Utlandsförsamlingarna bör kallas in enbart då alla; kansliet, kyrkostyrelse och domkapitel är överens om att kandidaterna är behöriga.

I utlandsförsamlingarnas kyrkoråd sitter personer med lokal anknytning med lång erfarenhet och kunskap både om församlingen samt dess närmiljö. De har språkkunskaper och kunskap om landets lagar och förordningar. Kyrkoråden bör därför vara den instans som har mest att säga till om vid en anställning. Fel person på fel plats kan få mycket negativa konsekvenser både för den utsände och för församlingen. Om inte arbetet fungerar drabbar detta hela församlingen, med färre aktiviteter, färre besökare, medlemsutträden, mindre donationer med försämrade ekonomi som följd. Eftersom varje personalbyte kostar, bör detta i möjligaste mån undvikas.

Kyrkoråden får idag enbart yttra sig när det gäller anställning av kyrkoherde. Mot bakgrund av att anställningsförutsättningarna är så olika i olika länder bör kyrkoråden få yttra sig vid samtliga anställningar, liksom förlängningar av anställningar. Det är lika viktigt att en pedagog, diakon eller musiker fungerar på arbetsplatsen och detta kan inte alltid en utsänd kyrkoherde, som kanske inte varit i församlingen mer än en kort tid, bedöma. Idag är det enbart kyrkoherden som är med vid anställning av pedagog, diakon eller musiker. Oftast blir kyrkorådet tillfrågat av kyrkoherden, men det är inte samma sak som att få vara med under t.ex. intervjun. Detta innebär inte en extra kostnad för kansliet, eftersom det är församlingarna som står för resa och uppehåll vid intervjutillfällen. Det finns också lösningar som Skype eller Jabber om man personligen inte kan närvara.

Thousand Oaks den 15 juli 2016

Maj-Lis Aasa (-)

Anette Nordgren (-)

Kyrkomötet
Motion 2016:27
av Mats Nilsson

Huvudgudstjänst

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att återkomma med förslag som möjliggör att huvudgudstjänst kan hållas även på vardagar.

Motivering

En församlings vara eller inte vara kan inte hänga på om det kommer något folk till söndagsgudstjänsten. Det måste vara möjligt att fira huvudgudstjänst vid annat tillfälle. Många människor har idag inte möjlighet att gå till kyrkan på söndagar på grund av arbete, fritidsverksamhet eller andra aktiviteter. Gudstjänst vid annat tillfälle kan vara ett alternativ.

Vislanda den 14 juli 2016

Mats Nilsson (C)

Kyrkomötet
Motion 2016:28
av Mats Nilsson

Brist på kyrkoherdar

Förslag till kyrkomötesbeslut

1. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att ta fram en handlingsplan för att lösa bristen på kyrkoherdar.
2. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att ta fram regler för hur pastorat/församling ska ledas om kyrkoherde saknas.

Motivering

Svårigheten att rekrytera kyrkoherde blir mer och mer problematisk, särskilt när det gäller landsbygden. De stora strukturförändringarna som sker i Svenska kyrkan för närvarande ställer stora krav på ledning som kanske saknas inom kyrkan. Tillgången på kyrkoherdar får inte vara avgörande för kyrkans struktur.

Vislanda den 14 juli 2016

Mats Nilsson (C)

Kyrkomötet
Motion 2016:29
av Anna Ekström m.fl.

Prästers vigningslöfte och vigning av samkönade par

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att till kyrkomötet återkomma med ett förslag till ändring i kyrkoordningen, som innebär att det blir ett villkor för vigning till präst att ha förklarat sig beredd att förrätta vigsel av par av samma kön.

Motivering

2009 års kyrkomöte beslutade om ändringar i kyrkoordningen och i anvisningarna till kyrkohandbokens ordning för vigselgudstjänst så att par av samma kön kan vigas i Svenska kyrkans ordning (KsSkr 2009:6, G 2009:2, KmSkr 2009:1).

Kyrkomötet 2015 behandlade flera motioner om de kyrkliga handlingarna som berörde vigsel och att ingen ska diskrimineras i samband med kyrkliga handlingar. Av olika anledningar kunde kyrkomötet inte ta upp en av motionerna och den andra motionen kunde inte heller behandlas då Läronämnden inte hade yttrat sig mellan session 1 och 2. Därför återkommer vi nu åter med en motion i ämnet.

I kyrkoordningens 25 kap. 2 § finns det beskrivet de villkor som idag finns för den som vill vigas till ett uppdrag inom kyrkans vigningstjänst:

Till ett uppdrag inom kyrkans vigningstjänst får den vigas som

1. är döpt och konfirmerad,
2. tillhör Svenska kyrkan, och
3. har förklarat sig beredd att i alla uppgifter tjänstgöra tillsammans med andra som vigts till uppdrag i kyrkans vigningstjänst oavsett deras kön.

Vi anser att det bör tillföras ett fjärde villkor för den som vill vigas till präst inom Svenska kyrkan. Vi önskar därför att kyrkostyrelsen ges i uppdrag att ta fram en fjärde punkt som innebär att endast den får vigas till präst inom Svenska kyrkan som har förklarat sig beredd att förrätta vigsel av par av samma kön.

Vid behandlingen av frågan om samkönade vigslar betonade kyrkomötet ”att i Svenska kyrkan ryms olika sätt att se på äktenskapet. Det är inte en fråga av en sådan karaktär att den böra kunna leda till splittring inom kyrkan och inte heller i olika kyrkogemenskaper.” (G 2009:2)

Utifrån detta har vi som motionärer valt att bejaka att de som redan idag är vigda till tjänst i Svenska kyrkan ska kunna behålla sin rätt att neka vigslar. Samtidigt menar vi att Svenska kyrkan om den ska kunna kvarstå som en trovärdig aktör måste stå tydligt upp för den position och de steg man tagit mot en öppen och inkluderande äktenskapssyn. Om kyrkan ska ses som en kraft som står upp för kärleken, likabehandling och inkludering anser vi att det därför har blivit dags för kyrkan att

tydligare signalera till dem som framgent söker sig till uppdrag inom kyrkans vinningstjänst att de för att kunna vigas till präst inom Svenska kyrkan ska ha förklarat sig beredda att förrätta vigsel av par av samma kön.

Villkoret som vi vill att kyrkostyrelsen ska få i uppdrag att formulera kommer inte att medföra någon plikt att viga. En präst som bedömer att ett visst par av olika skäl inte bör vigas kan alltså neka vigsel på samma sätt som en präst idag kan neka att viga en man och en kvinna. Men vi tror att bestämmelsen ändå fyller en viktig funktion då den blir en kraftfull signal om vilken kyrka vi vill vara och vilken människo- och äktenskapssyn vi vill att kandidater till kyrkans olika uppdrag bör vika i. Vi vill vara en öppen inkluderande och välkomnande kyrka istället för en exkluderande och sluten sådan. Vi kan inte blunda för det samhälle och den verklighet som Svenska kyrkan står i.

Karlskrona den 7 april 2016

Anna Ekström (FiSK)

Georg Lagerberg (-)

Jesper Eneroth (S)

Marja Sandin-Wester (MPSK)

Claes Björndahl (ÖKA)

Birgitta Söderfeldt (ViSK)

Karin Janfalk (ÖKA)

Ulla Littgren (FiSK)

Ylva Wahlström (MPSK)

Magnus Hedin (FiSK)

Lena Klevenås (MPSK)

Markus Holmberg (ÖKA)

Peter Nordgren (FiSK)

Kyrkomötet
Motion 2016:30
av Aron Emilsson

Natur- och kulturvård i Svenska kyrkans skogs- och markinnehav

Förslag till kyrkomötesbeslut

1. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utreda hur Svenska kyrkan centralt kan ta ett samlat grepp för att säkra biologisk mångfald och hållbara skogs- och jordbruksmetoder i förvaltningen av prästlönetillgångarna och Svenska kyrkans skog och mark.
2. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att i dialog med stiftet utreda om avkastningskrav i förvaltningen av prästlönetillgångarna och Svenska kyrkans skog kan tillåtas minska något till förmån för långsiktigt kontinuitets-skogsbruk och reservatsbildningar.
3. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att i samråd med berörda myndigheter ta del av råd, riktlinjer och forskning, vilka kan implementeras för att hindra skador och förstörelse av kulturarv i samband med förvaltningen av prästlönetillgångarna och Svenska kyrkans skog och jord.
4. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att upprätta en nollvision för förstörelse av kulturlämningar i kyrkans skog och mark, inklusive prästlönetillgångarna.

Motivering

Svenska kyrkan är en stor och viktig markägare och förvaltare i Sverige. Jord och skog i många hektar ligger under kyrkans och prästlönetillgångarnas ägande från norr till söder och förvaltas och brukas av stift eller andra. I och med vår syn på omsorg om skapelsen och devisen att lämna över jorden i ett gott skick till efterkommande generationer är Svenska kyrkan inte vilken markägare som helst. I våra skötselplaner och avkastningskrav bör inte bara ekonomi räknas, utan också ekologi och hållbarhet. I ljuset av det är det viktigt att Svenska kyrkan reflekterar över betydelsen av – och agerar utifrån – jämställda miljö- och produktionsmål i förvaltning och brukande av skog och mark.

Sedan Sveriges radios stora granskning av skogsnäringen i Sverige 2012, har rapporter avlöst varandra om hur gammelskog avverkas, den biologiska mångfalden utarmas och miljömålen inte uppnås. Rapporter från skogsnäringen pekar i och för sig också på att naturvårdshänsynen blivit bättre. Som en av landets stora skogsägare och med sitt arbete för klimat och miljö har Svenska kyrkan hursomhelst ett stort ansvar för vård och värn av skapelsen, inte minst här på hemmaplan, och kan vara ett föredöme. För att citera tidigare ärkebiskop Anders Wejryd i inledningen till årsredovisningen för 2013: ”Hållbarhet har att göra med respekt för att höra till ett sammanhang som vi inte skapat själva.[...] Hållbarhet och helighet rör vid varandra.

[...] Skapelsen är bärare av helighet och vi ska sträva efter att bruka utan att förbruka, förvalta utan att föröda.”

Jord- och skogsbruket i Svenska kyrkans regi ska vara etiskt försvarbart och ekologiskt hållbart. Särskild vikt bör läggas vid bevarandet av den biologiska mångfalden och möjligheten att införa mer skonsamma och hållbara avverkningsmetoder som till exempel kontinuitetsskogsbruk bör övervägas i större skala än idag. Svenska kyrkan bör i högre utsträckning än hittills centralt kunna utreda hur stiftens kan styra skogsskötselmetoderna mot mer miljövänliga alternativ. En del stift är på god väg, andra längre ifrån, men genom samlade strategier och gemensam vilja kan arbetet bli bättre. Varsamt brukade skogsområden och kulturlandskap skänker inte bara ekologi och ekonomi, utan också rekreation och reflektion för den stressade nutidsmänniskan. Kanske på pilgrimsvandring eller söndagsutflykt. I ljuset av det glädjer ett ökat naturvårdsperspektiv inte bara miljön, utan får också en själavårdande dimension.

Frågor som inte sällan är sammantvinnade med varandra är natur- och kulturvård, och inte sällan föranleder brister i det ena försämringar i det andra. De senaste åren har vi kunnat notera att Riksantikvarieämbetet i samverkan med Skogsstyrelsen konstaterar att hänsynen till fornlämningar och kulturarv i skogen inte fungerar. Den årliga inventeringen visar att närmare hälften av de inventerade forn- och kulturlämningarna är skadade eller grovt skadade i samband med skogsbruk och då framförallt av markberedning. Åverkan på forn- och kulturlämningar är allvarligt och ett brott mot kulturmiljölagen.

Svenska kyrkan ska i sin roll som försvarare av skapelsen och bärare av kulturarvet kunna visa föredöme även i denna fråga genom att ta del av råd, riktlinjer och forskning vilka i samråd med berörda myndigheter och stiftens, kan implementeras för att förhindra och försäkra sig om att skador på kulturarvet inte sker i samband med förvaltning och brukande av prästlönetillgångarna och Svenska kyrkans skogsinnehav.

Ett led i att öka strävan och arbetet mot förstörelse av kulturlämningar i Svenska kyrkans skog och mark samt prästlönetillgångarna, är att sätta ett mål som förutsätter ett nationellt strukturerat arbete. Kyrkomötet bör således uppdraga till kyrkostyrelsen att upprätta en nollvision för förstörelse av kulturlämningar. Svenska kyrkan kan med en sådan vision gå i bräsch för omsorg om såväl Guds som människans skapelser och lämningar i skog och mark.

Stora Lundby den 16 juli 2016

Aron Emilsson (SD)

Kyrkomötet
Motion 2016:31
av Aron Emilsson och Helena Elmqvist

Omsorg om kristna asylsökande

Förslag till kyrkomötesbeslut

1. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att arrangera ett symposium där Svenska kyrkans roll och ansvar för kristnas utsatthet på asylboenden avhandlas.
2. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att tillsätta ett råd för framtagande av förslag till råd och vägledning för hur församlingarna kan stödja utsatta kristna.

Motivering

Det senaste året har det inte undgått någon med inblick i den kristna världen och/eller det svenska asylmottagandet, att asylsökande med kristen tro och bakgrund utsätts för hat och hot i det svenska mottagningssystemet. All form av hat, hot och våld är naturligtvis oacceptabelt och som landsomfattande folkkyrka har Svenska kyrkan en särskilt viktig uppgift att agera, inte minst då kristna bröder och systrar utsätts systematiskt.

Svenska kyrkan finns från norr till söder och församlingen och kyrkan inte sällan mitt i byn och har kapacitet att agera genom lokal pastoral omsorg. Genom att samla kyrkans nivåer, och de myndigheter och aktörer som är involverade i asylsystemet, i ett nationellt symposium kan vi ta steg i rätt riktning. I ett sådant symposium skulle frågor kring hur vi samlat stödjer nyanlända kristna på bästa sätt och vilka verktyg som kan användas, diskuteras och gemensamma strategier mejslas fram.

Utöver ovanstående bör ett nationellt råd inom Svenska kyrkan tillsättas, vilket kan utarbeta råd och riktlinjer för hur man på församlingsnivå kan arbeta med dessa frågor, samt informera om vår kyrka och bygga broar, vilket dessutom tjänar vårt missionerande syfte. En hörnsten där vi har stor förbättringspotential.

Stora Lundby och Kulltorp den 16 juli 2016

Aron Emilsson (SD)

Helena Elmqvist (SD)

Kyrkomötet
Motion 2016:32
av Aron Emilsson

Opinion och mission i migrationsfrågor

Förslag till kyrkomötesbeslut

1. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att låta revidera formuleringarna om Svenska kyrkans syn på migrationsfrågorna i kommunikationskanaler som Svenska kyrkans hemsida i enlighet med vad som anförs i motionens motivering.
2. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att ta fram råd och vägledning för hur församlingarna kan arbeta med mission för nyanlända.

Motivering

Svenska kyrkans arbete och opinionsbildning i flykting- och migrationsfrågor är djupt och brett och etablerat sedan flera år, men i behov av analys och revidering. För det första har man från kyrkans ledning nationellt drivit och driver idag genom webbportalen och utspel flera radikala politiska ställningstaganden gällande asylmottagningen i Sverige. För det andra gör man det på ett sådant sätt som får anses mycket ansvarslöst i förhållande till såväl Sveriges kapacitet och säkerhet, som möjligheten att lyckas integrera nyanlända och långsiktigt kunna upprätthålla ett högt bistånd och ta emot de mest nödlidande flyktingarna.

Att Svenska kyrkan genom vårt långvariga och djupa internationella arbete och engagemang uttalar sig och opinionsbildar för bättre villkor och bistånd för utsatta människor i krisområdets närhet eller på flykt är viktigt, behjärtansvärt och självklart. När det sedan kommer till politiska ställningstaganden gällande den svenska asylmottagningen har vi ett ansvar att hålla oss à jour med utvecklingen och sätta största möjliga nytta för största möjliga antal främst. Då handlar det främst om hjälp i kris- och krigsområdets närhet, samt att vara en opinionsbildande kraft för effektivt svenskt bistånd och samverkan i det internationella samfundet. Helst bör Svenska kyrkan avhålla sig från alltför partisk politisk inblandning i asylfrågorna inrikes och i de fall man som nationell folkkyrka ändå väntas yttra sig bör vi verka för en ansvarsfull samhällsutveckling där invandrare kan integreras i det svenska samhället och dess normer, värderingar och sociala koder som vuxit fram i symbios mellan kyrkan, civilsamhället och det offentliga Sverige. Svenska kyrkan bör inte heller gå i polemik mot absolut nödvändiga åtgärder för att upprätthålla kontroll över landet, såsom återinförandet av gränskontroller och krav på ID-handlingar för inresa i landet. Detta, jämte frågor som skärpta försörjningskrav och tillfälliga uppehållstillstånd, är frågor som Svenska kyrkan idag aktivt motarbetar, vilket bland annat uttrycks på vår webbportal och därmed kommuniceras som kyrkans enhälliga mening.

Mot 2016:32

I stället bör arbetet för att integrera nya medborgare i det svenska samhället stärkas. De insatser som görs i Svenska kyrkans regi i form av rådgivning i samhällsinformation, språkundervisning och själavård är viktiga insatser. Samtidigt bör information om den kristna läran och budskapet vara en självklar del i de integrationsinsatser Svenska kyrkan är delaktiga i eller arrangerar. Det sammanfaller naturligtvis med vårt övergripande missionerande syfte och missionsbefallningen.

Stora Lundby den 16 juli 2016

Aron Emilsson (SD)

Kyrkomötet
Motion 2016:33
av Aron Emilsson och Anders Ahl

Fokus på kärnfrågor

Förslag till kyrkomötesbeslut

1. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att tillse att ett större fokus på kyrkans kärnfrågor, den kristna tron och av medlemmarna prioriterade frågor förmedlas i Svenska kyrkans externa kommunikation och information.
2. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att inför kyrkomötet redogöra för hur opinionsarbetet kring de av medlemmarna prioriterade frågorna ska stärkas.

Motivering

Sedan länge har Svenska kyrkans identitet, organisation och relation till staten och det offentliga samhället diskuterats flitigt. Något i skymundan har Svenska kyrkans prioriteringar i det externa kommunikations- och informationsflödet kommit. Denna fråga är samtidigt viktig att resonera kring. Mot bakgrund av Svenska kyrkans storlek, medborgerliga förankring och starka opinionsbildande roll, är valet av ämnen i de externa kommunikations- och informationsflödena väsentliga. Såväl för det omgivande samhällets och omvärldens syn på kyrkan, som för vår egen självbild och medlemmarnas förtroende för vårt arbete och val av prioriteringar.

I rapporten *Omvägen om Gud*¹ konstaterar prästen Annika Borg och religionshistorikern Eli Göndör att Svenska kyrkan på biskopsnivå agerar som en opinionsbildande aktör och det i frågor som inte kan anses vara Svenska kyrkans kärnfrågor, samt med en tydlig slagsida åt vänster.

Borg och Göndör ställer detta i relation till vad Svenska kyrkans medlemmar kan tänkas vilja att vår kyrka ska prioritera. Genom studien *Svenska kyrkans medlemmar*² framkommer också att det medlemmarna prioriterar lägst är klimatfrågor och deltagande i samhällsdebatten. Samtidigt framkommer det, enligt rapportförfattarna, i en undersökning av Demoskop från maj 2014 att de frågor Svenska kyrkans medlemmar vill att kyrkan ska prioritera främst är hjälp till utsatta i lokalsamhället, sjuvård och att sprida det kristna budskapet.

Kommunikationsavdelningen vid kyrkokansliet bemötte i mars ovan nämnda rapport med anmärkningar på undersökningens metod och innehåll och tillbakavisade en del av resultatet. Emellertid är resultatet av Borgs och Göndörs rapport anmärkningsvärt och viktigt att ta till sig för Svenska kyrkan och dess ledning. Den kritik som framkommer om kyrkans inriktning, prioriteringar och politiska slagsida

1 (Annika Borg och Eli Göndör, Timbro 2016)

2 (Jonas Bromander, 2011)

Mot 2016:33 är inte heller ny, tvärtom är vi många som på kyrkans olika nivåer observerat och uttalat oss om densamma vid tidigare tillfällen. Inte minst är kritiken mot Svenska kyrkans riktning omfattande bland såväl församlingsmedlemmar som anställda och lekmän i enskilda församlingar och väl värd att ta på allvar för att ena, förena och fokusera på vårt gemensamma uppdrag: gudstjänst, mission, undervisning och diakoni.

Stora Lundby och Hammarö den 16 juli 2016

Aron Emilsson (SD)

Anders Ahl (SD)

Kyrkomötet
Motion 2016:34
av Terence Hongslo

Avsätt skog med höga naturvärden till fri utveckling

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att verka för att skog med höga naturvärden avsätts för fri utveckling.

Motivering

En mycket stor del av den biologiska mångfalden finns i skogen. Skogar är de mest skiftande ekosystem på land. Den biologiska mångfalden minskar dock i oroande takt både i Sverige och internationellt.

Enligt Cifor, Centrum för internationell skogsforskning, är det bästa sättet att skydda den biologiska mångfalden att skapa skyddade skogar. De skyddade områdena bör vara stora, och förbindas med gröna korridorer. Eftersom det inte går att skydda all skog, måste man inleda med att skydda skogar med höga naturvärden.

Svenska kyrkan bör avsätta skog med höga naturvärden för fri utveckling.

Uppsala den 17 juli 2016

Terence Hongslo (MPSK)

Kyrkomötet
Motion 2016:35
av Terence Hongslo m.fl.

Hyggesfritt skogsbruk i Svenska kyrkans skogar

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att verka för att Svenska kyrkans skogar ställs om till hyggesfritt skogsbruk.

Motivering

Skogar med stor artrikedom håller på att förvandlas till trädplanteringar. Detta är en katastrof för den biologiska mångfalden. Över 1 800 växt- och djurarter är rödlistade p.g.a. att de är hotade. I detta prekära läge är det mycket viktigt att Svenska kyrkan föregår med gott exempel.

Den svenska FSC-standarden är inte tillräcklig och ingen garanti för att bevara den biologiska mångfalden. Skogsbolagen kan ändå avverka gammelskog, ta upp stora kalhyggen, använda plantgifter och plantera en monokultur av barrträd. Fridlysta arter skyddas inte. Att lämna 5 procent för fri utveckling är långt ifrån tillräckligt enligt forskning.

Svenska kyrkan bör ställa om till hyggesfritt skogsbruk. Det går att både avverka och att ha skogen kvar. Endast de mogna träden i en trädgrupp avverkas. De kvarvarande står på tur att mogna samtidigt som det sker en naturlig förnying. Efter avverkningen ser skogen fortfarande ut som en skog.

Uppsala, Stockholm, Veberöd och Nyköping den 17 juli 2016

Terence Hongslo (MPSK)

Marja Sandin-Wester (MPSK)

Elsa Christersson (MPSK)

Heléne Lundström (MPSK)

Kyrkomötet
Motion 2016:36
av Terence Hong slo

Gör kyrkan tillgänglig för alla

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att rekommendera stift, pastorat och församlingar att Svenska kyrkans lokaler hålls parfymfria gällande både kyrkans personal, förtroendevalda och besökare.

Motivering

Doftöverkänsliga kan inte besöka allmänna utrymmen där de riskerar att utsättas för parfymdoft. Det leder till en bristande tillgänglighet. Kyrkan ska vara tillgänglig för alla.

Majoriteten av dem som har s.k. sensorisk hyperreaktivitet är kvinnor. Myndigheten för delaktighet (MFD) har i sin rapport *En jämställdhetsanalys av levnadsvillkor och delaktighetsmöjligheter för personer med funktionsnedsättning* (2016) konstaterat att ”bli utestängd från offentliga miljöer gör att man helt enkelt inte är intresserad av att ta på sig några uppdrag” och att ”kvinnor med funktionsnedsättningar är särskilt utsatta när det handlar om politiskt inflytande och deltagande i samhällslivet”.

Också personer med astma och allergibesvär kan reagera på dofter. Av befolkningen har 10 procent diagnostiserad astma.

I Astma- och Allergiförbundets undersökning (2016) svarar ungefär hälften av de svarande att de upplever att de blivit diskriminerade eller särbehandlade på grund av bristande tillgänglighet i samhället.

Den som är doftöverkänslig är beroende av omgivningens hänsyn. Svenska kyrkan borde föregå med gott exempel och rekommendera att kyrkans lokaler hålls parfymfria. På det sättet tar man också hänsyn till Guds skapelse.

Det är viktigt att den doftöverkänslige kan ta del av kyrkans aktiviteter och t.ex. kunna ställa upp som förtroendevald.

Det går, precis som på sjukhus och vårdcentraler, att via en skylt informera att besökare bör undvika parfym för att hålla lokalerna tillgängliga för alla.

Uppsala den 17 juli 2016

Terence Hong slo (MPSK)

Kyrkomötet
Motion 2016:37
av Terence Hongslo

Miljödiplomeringen behöver ta hänsyn till den kemiska miljön

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att rekommendera församlingar, pastorat och stift att användning av oparfymerade produkter blir ett led i miljödiplomeringen av Svenska kyrkans lokaler.

Motivering

Miljödiplomeringen behöver ta hänsyn till den kemiska miljön. En lång rad disk-, hygien-, städ- och tvättprodukter innehåller helt i onödan parfymer.

Vanliga parfymer innehåller stora mängder farliga kemikalier som exempelvis ftalater. Ftalater är förbjudna i barnleksaker men tillåtna i parfym och kosmetika. Många av de kemiska ämnen som är eller ingår i parfymer misstänks ha hormonstörande effekter.

Genom ett medvetet beslut att välja oparfymerade produkter finns samma funktion kvar men den av parfymer negativa miljöpåverkan undviks. Åtgärden att välja oparfymerat är dessutom kostnadsneutral. På köpet blir kyrkan mer tillgänglig för dem som är astmatiker och doftöverkänsliga.

Användandet av oparfymerade produkter bör vara ett steg i en miljödiplomering. Det är på tiden att den kemiska miljön uppmärksammas. Vi ska undvika att förgifta vår jord och den luft vi andas.

Uppsala den 17 juli 2016

Terence Hongslo (MPSK)

Kyrkomötet
Motion 2016:38
av Terence Hong slo

Kunskapsförstärkning av Svenska kyrkans organisation

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att främja en kunskapsförstärkning av Svenska kyrkans organisation på alla nivåer genom att stödja Svenska kyrkans forskningsenhets satsning ”Social innovation i Svenska kyrkan” för att utveckla en utbildning för personer i ledande funktioner (både förtroendevalda och anställda medarbetare).

Motivering

Kraven på Svenska kyrkan ökar när samhället ska hantera aktuella utmaningar såsom flyktingströmmar, fattigdom, hemlöshet och andra former av social exkludering.

Ofta saknas de mer specialiserade ledarskapsutbildningarna för särskilda satsningar och uppgifter. Så är det inom många organisationer.

Angående chefsutbildningar är Svenska kyrkan förhållandevis långt framme när det gäller de anställda ledarna, men eftersom utbildning inte är lika långt utvecklad när det gäller de förtroendevalda i ledande positioner så finns risken för större obalanser än nödvändigt.

Det finns strukturella hinder för utveckling och spridning av nytänkande verksamheter och arbetssätt i idéburna organisationer. Det finns en osäkerhet kring hur innovativa processer kan ledas, organiseras och finansieras, vilket kan begränsa tillgången till de organisatoriska resurser som krävs för utveckling, kontinuitet och uppskalning av enskilda initiativ.

Det är därför viktigt att Svenska kyrkan stödjer forskningsenhets satsning att ta fram arbetssätt, kunskap och utbildningar för personer i ledande funktioner (både förtroendevalda och anställda medarbetare) och verktyg för idéburen innovationsledning som utgår från ett trossamfunds förutsättningar.

Genom bättre samordning och kunskapsutbyte i redan pågående nyskapande utbildningsinitiativ i stiftet, kan förutsättningarna för organisering och ledning förbättras. Genom att vara ledande i en ny form av ledarutbildningssatsning kan Svenska kyrkan också bidra stödjande och inspirerande till andra idéburna organisationer i Sverige.

Uppsala den 18 juli 2016

Terence Hong slo (MPSK)

Kyrkomötet
Motion 2016:39
av Elsa Christersson och Hildegard Jarskog

Möjligheten att höra ord och ton i våra kyrkor

Förslag till kyrkomötesbeslut

1. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att ta fram modeller för ljudanläggningar som kan användas i olika typer av kyrkorum.
2. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att anslå särskilda medel till en särskild fond från vilken församlingarna kan ansöka om bidrag till bra ljudanläggningar.

Motivering

Av kyrkostyrelsens skrivelse KsSkr 2016:1 framgår att kyrkostyrelsen, som en följd av ett kyrkomötesbeslut, har initierat ett arbete för att ta fram en plattform om kyrkomusiken och etablera ett brett samråd kring kyrkomusikens framtida roll i samhällets kulturliv.

Kyrkomusikens mycket stora roll i kyrkans församlingsliv och betydelse för medlemmars upplevelse av kyrkobesök är säkert klar för alla. Genom att musiken har dragningskraft på så många skapar detta också en möjlighet att nå ut med Svenska kyrkans budskap. Men akustiken i våra kyrkor är inte alltid den bästa. Det finns bot, men bra anläggningar är dyra och kyrkans ekonomiska tillgångar är inte jämt fördelade.

Eftersom problemet är angeläget och många församlingar har små ekonomiska resurser, medan kyrkomötet förfogar över betydande tillgångar, finns det anledning för kyrkomötet att på central nivå, i samband med att ovan nämnda plattform tas fram, också finna modeller för bra ljudanläggningar, och avsätta medel som kan sökas för att möjliggöra för församlingarna att arbeta med detta.

Lund den 25 juli 2016

Elsa Christersson (MPSK)

Hildegard Jarskog (MPSK)

Kyrkomötet
Motion 2016:40
av Anders Brunnstedt och Kent Karlsson

Kunskap om vår syn på skapelsen

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att ta fram ett program för lärande och undervisning i Svenska kyrkan, som handlar om vår kristna syn på skapelsen och det ansvar och arv vi har för att värna om vår skapelse.

Motivering

För att vi som enskilda medlemmar i vår kyrka ska kunna delta i arbetet med att förvalta skapelsen krävs kunskap och erfarenheter om både vår tro och naturen. Kunskap och erfarenheter som måste överföras till varje ny generation. I kyrkostyrelsens skrivelse KsSkr 2016:1 omnämns att kyrkostyrelsen prioriterar undervisning och lärande. I redovisningen sägs att man kommer att driva ett systematiskt och sammanhållande arbete för att skapa ett program för lärande och undervisning i Svenska kyrkan. I detta arbete är det viktigt att vi får in kunskapen om vår kristna syn på skapelsen och det ansvar och arv vi har för att värna om vår skapelse.

1 juli 2016 redovisades en Sifo-undersökning beställd av Världsnaturfonden i Sverige som sa att barn tillbringar betydligt mer tid framför skärmen än i naturen. En stor majoritet hade tillbringat fem timmar eller mer vid en iPad, smartphone eller dator under mätperioden som var den senaste veckan innan utfrågningen. Hälften hade dessutom lagt lika mycket tid framför TV:n. Samtidigt hade en fjärdedel inte tillbringat någon tid alls i naturen, i skogen, vid havet, en sjö, en äng eller liknande under mätperioden. Knappt hälften hade varit i naturen en timme eller mindre.

Ny och lockande teknik för barn och unga kan ge bra stöd för utveckling av nya pedagogiska metoder. Dagarna efter den 16 juli 2016 var vi många som förundrades över vilket genomslag Pokémon Go fick i Sverige. Gator, parker och torg fylldes av barn och unga som letade efter s.k. Pokémon. Att utveckla nya pedagogiska metoder baserat på nya tekniska möjligheter kräver kunskap. Kunskap som enskilda pastorat och församlingar inte har och inte heller kan bygga upp. Men genom kloka val under utvecklingen kan pastorat och församlingar likväl få en plattform som kan anpassas till de lokala behoven.

Falun och Munkarp den 19 juli 2016

Anders Brunnstedt (POSK)

Kent Karlsson (POSK)

Kyrkomötet
Motion 2016:41
av **Jesper Eneroth och Sofija Pedersen Videke**

Avgifter för barn på nationell nivå

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att belysa kostnader som tas ut av barn och ungdomar för aktiviteter på nationell nivå och reflektera över om kostnaderna är nödvändiga.

Motivering

På nationell nivå arrangeras med viss oregelbundenhet aktiviteter för barn och ungdomar. Dessa finansieras till mycket liten del av egenavgifter. Denna del kan ändå vara en betydande kostnad för den familj i vilket det deltagande barnet ingår. En deltagaravgift riskerar därmed att utestänga barn och ungdomar från kyrkan. Inte sällan sker dessa aktiviteter dessutom på sommaren, en tid som redan är särskilt ansträngande för många familjers ekonomi.

Svenska kyrkan har arbetat flitigt med att ta bort onödiga hinder för dop. Nu återstår att arbeta med de hinder som möter barn och ungdomar när de kommer med nyfikenhet för att lära känna den tro och den kyrka de döpts in i.

Svenska kyrkans internationella arbete har visat hur viktigt det är för samhället med allmängiltiga stöd, t.ex. allmänna barnbidrag. Här har vi chansen att ge våra barn och ungdomar ett allmänt trosbidrag, genom att se över de deltagaravgifter som nationell nivå tar ut.

Förutom deltagaravgifter tillkommer ofta också resa och boende. En del församlingar kan bidra till detta med lokala medel. Andra församlingar i närheten av aktiviteten får så små kostnader att man kan skicka nästan alla aktiva barn och ungdomar, åtminstone om deltagaravgifter helt slopas.

Vill vi att Svenska kyrkans aktiviteter på nationell nivå bara ska vara tillgängliga för barn vars föräldrar har råd att betala? Eller lyssnar vi till Jesu ord och tar bort de hinder som finns?

Helsingborg den 20 juli 2016

Jesper Eneroth (S)

Sofija Pedersen Videke (S)

Kyrkomötet
Motion 2016:42
av Jesper Eneroth och Lissandra Rickemark

Konfirmandmaterial om Svenska kyrkans styrning och ledning

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att närmare utreda formerna för ett nationellt utarbetat stödmaterial om hur Svenska kyrkan styrs, som ska kunna användas bland annat i konfirmationsundervisningen.

Motivering

De flesta konfirmander i Sverige är 14–15 år. De får under denna tid stifta bekantskap med Svenska kyrkans tro och lära. Ett år senare anser vi dem redo att rösta om hur kyrkan ska ledas och vilka som styr. Konfirmeras man i Svenska kyrkan vore det praktiskt att faktiskt få veta hur kyrkan styrs och vilken organisation som ligger bakom den verksamhet de deltar i. Med kunskap om hur Svenska kyrkan styrs och leds ger vi bättre förutsättningar för kyrkans unga att både kunna och vilja engagera sig såväl i volontärarbete som i förtroendeuppdrag.

Svenska kyrkan bör ta fram ett material för ett eller två lektionstillfällen som på ett målgruppsanpassat och pedagogiskt vis går igenom hur Svenska kyrkan styrs och hur valen fungerar. Det bör också, när erfarenheter om hur materialet mottagits och använts, övervägas om det också ska erbjudas andra verksamheter i Svenska kyrkan.

Växjö den 20 juli 2016

Jesper Eneroth (S)

Lissandra Rickemark (S)

Kyrkomötet
Motion 2016:43
av Jesper Eneroth och Sofija Pedersen Videke

Mångfaldsarbete

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att undersöka och presentera exempel på lyckat mångfaldsarbete i församlingarna.

Motivering

Gud har skapat en mångfald av människor. Tillsammans, i våra olikheter, återspeglar vi Gud. Flera teologer lyfter fram den gränsöverskridande karaktär som den kristna gemenskapen har, t.ex. Patrik Hagman, *Efter folkkyrkan*, s. 227 f, som också nämner John Howard Yoder och Stanley Hauerwas. Kyrkan spränger gränser som samhället annars ställer genom att dela upp människor. Inte minst gäller det gudstjänsterna. Här möts människor i olika generationer, med olika funktionsvariation, från olika folkgrupper, från olika samhällsklasser, av olika kön och med olika sexuell läggning.

Kyrkans karaktär är normbrytande, därför att Kristus själv var normbrytande.

Men normer sitter hårt och vi behöver ständigt arbeta med dem och utmana dem. Svensk lagstiftning lyfter fram sju diskrimineringsgrunder: Kön, etnisk tillhörighet, religion och trosuppfattning, funktionsnedsättning, könsidentitet, sexuell läggning samt ålder. Genom att arbeta normbrytande kan vi förhindra diskriminering. I mångfaldsarbetet bör alla dessa aspekter lyftas in.

Frågor som väcks i mångfaldsarbete är flera: Hur kan vi synliggöra olika variationer? Hur kan vi möta varandra med respekt? Hur får vi information om det vi inte själva känner till?

Ett sätt skulle vara att nationell nivå hjälper att lyfta upp enskilda församlingars konkreta mångfaldsarbete för att dela de goda exemplen. Det skulle också kunna ge en helhet till de många olika aspekterna av mångfald. Istället för enskilda pekpinor och policyer skulle detta ge ett samlat grepp, som utgår från befintligt arbete som förebild.

Helsingborg den 20 juli 2016

Jesper Eneroth (S)

Sofija Pedersen Videke (S)

Kyrkomötet
Motion 2016:44
av Jesper Eneroth och Titti Adén

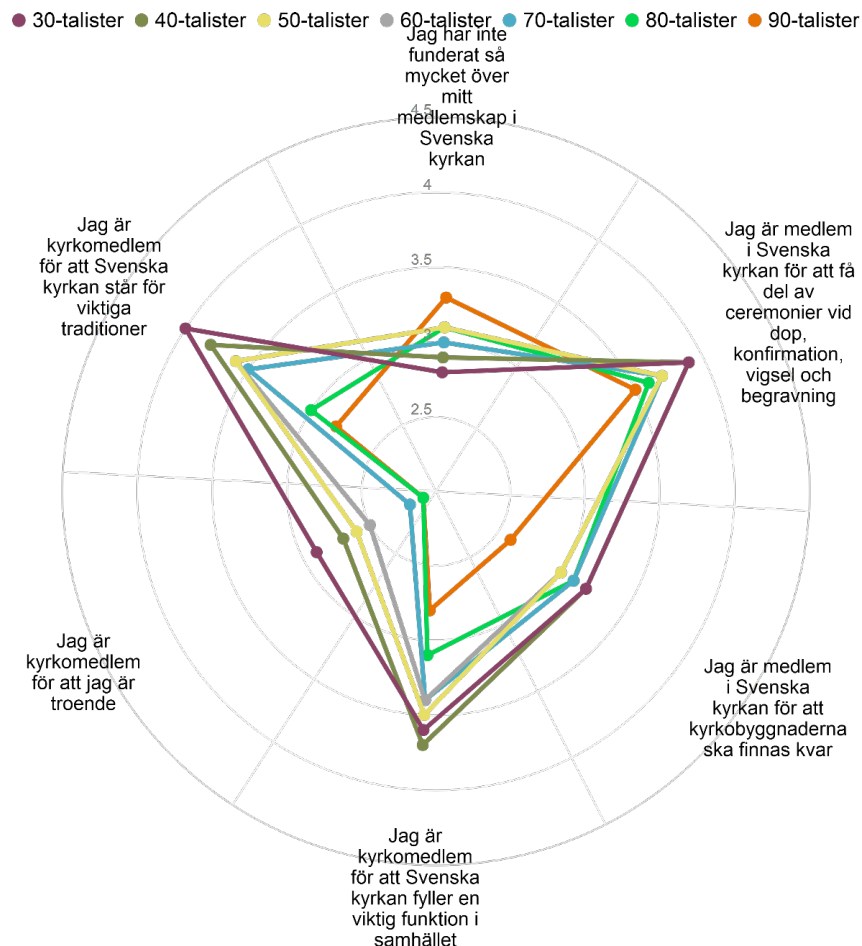
Nya vägar till gudstjänst

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utarbeta en strategi för att öka antalet människor i gudstjänstfirande gemenskap i enlighet med vad som anförs i motionen.

Motivering

Motivet för att vara medlem i Svenska kyrkan förändras över tid. I figuren nedan kan man se en bild kallad medlemsorsaker, ur en medlemsundersökning från kyrkokansliets analysenhet (Kyrkbussen 2014). Att vara medlem för att man är troende minskar för varje generation och bland 90-talister, 80-talister och 70-talister finns inte det motivet kvar över huvud taget. De är idag församlingsbor mellan 25 och 45 år. I övrigt kan man utläsa att tradition och kyrkans roll som samhällsfunktion minskar i betydelse, fler och nya traditioner har konkurrerat ut den monopolställning Svenska kyrkan haft, och fler organisationer syns i samhället som utförare av socialt arbete (diakoni).

Samtidigt får ökade erfarenheter av möten med andra kulturer och religioner oss att reflektera över vår egen kyrka. Den offentliga debatten har kommit att handla mer och mer om andra länders religioner, och samtidigt har Sveriges berömda sekularisering till och med kommit att kallas ett ”sekulärt självbedrägeri”. Oavsett den diskussionen kan Svenska kyrkan inte lämna medlemsundersökningens resultat utan åtgärd. De metoder som använts hittills har inte fungerat.

Att delta i gudstjänster eller andakter är ett sätt att aktivera en tro. Det hör till den grundläggande uppgiften att fira gudstjänst och därför läggs stora resurser på dessa. Då bör de också komma många till godo. Svenska kyrkan vill att människor ska delta i gudstjänster, och de genomförs i kyrkobyggnader. Tvingas man att välja är det viktigare att fler människor deltar i gudstjänster, än att de måste genomföras i en kyrkobyggnad.

Inspiration och liknande utvecklingsarbete finns redan i den anglikanska kyrkan, kallat *Fresh expressions of Church* eller i Svenska kyrkans översättning *På nya vägar*. Den fokuserar på att gemenskapen och gudstjänsterna ska

- ◆ nå människor som i nuläget inte finns i församlingens verksamheter
- ◆ äga rum i dessa människors kontext och på deras villkor
- ◆ få deltagarna att lära sig följa Jesus
- ◆ utgöra en kyrka.

Ett steg i strategin skulle kunna vara att införa församlingsstatistik för gudstjänster och andakter utanför Svenska kyrkans byggnader. Då finns ett verktyg att styra verksamhet med, både för anställda och förtroendevalda. Samtidigt bör insamlingen av församlingsstatistik ses över, så att den utvärderas efter reell och uppdaterad användning utan att vara för betungande för församlingarna. Målet måste vara att samla in så lite statistik som möjligt utan att missa de faktiska behov som finns för uppföljning, utvärdering och användning. Verksamhet speglar tid och kultur, då förändras även behov av verksamhetsstatistik. Föråldrad eller för tillfället marginell verksamhet byter plats med användbar kunskap om den verksamhet som ett bibehållet eller ökat medlemsantal kräver.

Motionens syfte är att det behövs flera samverkande strategier för att möta den negativa utvecklingen av antalet kyrkotillhöriga, särskilt med hänsyn till att skälet ”Jag är kyrkomedlem för att jag är troende” är det motiv som står för det i särklass största tappet, framförallt för församlingsbor under 45 år. Kyrkan behöver många incitament för att styra mot en breddning och utökning av möjligheterna för församlingsbor att prova fira gudstjänst tillsammans.

Umeå den 20 juli 2016

Jesper Eneroth (S)

Titti Ådén (S)

Kyrkomötet
Motion 2016:45
av Jesper Eneroth och Daniel Larson

Upphandling som stödjer skapelsen och motverkar social dumpning

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utarbeta riktlinjer för upphandling som utförs inom alla delar av Svenska kyrkan med utgångspunkt från vad som i motionen anförs om krav på miljömässiga hänsyn och stopp för social dumpning.

Motivering

Svenska kyrkan är sammantaget en stor köpare av såväl varor som tjänster. Som kyrka har vi anledning att använda också vår upphandling på ett sätt som stödjer de grundläggande kristna värdena. Det innebär att vi bör handla varor med så lite miljöpåverkan som möjligt, och tjänster producerade av seriösa företag med löner och anställningsvillkor i nivå med gällande kollektivavtal.

Larmrapporter har visat hur bland annat upphandlingsprocesser och -regler inom den offentliga sektorn under lång tid varit med och bidragit till lönedumpning, dåliga arbetsvillkor och skadlig arbetsmiljö på svensk arbetsmarknad. Detta är helt oacceptabelt, och ska inte förekomma när Svenska kyrkan gör inköp. Med bättre kontroller och med fastställda skärpta rutiner kan både skattefusk minskas, arbetsvillkor förbättras, seriös företagsamhet och sund konkurrens främjas.

Svenska kyrkan är en stor konsument och kan därför göra skillnad genom att aktivt arbeta för en arbetsmarknad befriad från social dumpning och samtidigt tillförsäkra att arbete och produktion sker under goda förhållanden och med respekt för arbetstagares grundläggande rättigheter.

Likaså kan upphandlingsinstrumentet systematiskt användas för att stödja företag som tar ansvar för skapelsen, och erbjuder varor som under produktion och distribution inneburit så små miljöeffekter som möjligt.

Svenska kyrkan är en i grunden lokalt förankrad kyrka. Församlingen är vår självklara bas. Det kan finnas skäl för en församling att vilja stödja det lokala näringslivet när varor och tjänster köps. Det bör vara en parameter som understöds i nationella riktlinjer för upphandling.

De offentlighetsrättsliga upphandlingsreglerna innebär dessvärre alltför ofta att upphandling blir krångligt, och att det är svårt att faktiskt ställa de krav på varor och tjänster som avsetts. Svenska kyrkan har möjligheter att istället för de ibland alldeles för krångliga och kontraproduktiva utgångspunkter som den offentliga LOU kan innebära, skapa riktlinjer och rutiner som gör upphandling enkelt och tydligt.

Svenska kyrkan har goda möjligheter att påverka genom att säkerställa rutiner för kontroll av samtliga leverantörer som Svenska kyrkan köper varor och tjänster av.

Mot 2016:45

Kyrkostyrelsen beslutade i april 2016 om en ny inköspolicy och uppförandekod för leverantörer. Enligt vår mening bör den utvecklas i enlighet med vad som anförts i motionen, och ligga som grund för riktlinjer och rutiner för upphandling som rekommenderas för alla delar av Svenska kyrkan.

Kyrkomötet bör därför ge kyrkostyrelsen i uppdrag att utveckla system och rutiner som säkerställer att alla delar av Svenska kyrkan vid köp av varor och tjänster så långt det är möjligt motverkar social dumpning, stävjar fusk och säkrar justa arbetsvillkor genom att främja seriös företagsamhet i en sund konkurrens, liksom medverkar till att skapelsen vårdas och negativa miljöeffekter minimeras.

Göteborg den 20 juli 2016

Jesper Eneroth (S)

Daniel Larson (S)

Kyrkomötet
Motion 2016:46
av Manilla Bergström m.fl.

Nationellt program för kateketik

Förslag till kyrkomötesbeslut

1. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att ta fram ett nationellt program för dopuppföljning och lärande som ger alla barn och unga i Svenska kyrkan, även i utlandet, gemensamma upplevelser av kyrkans tro och gemenskap när det tillämpas lokalt i varje församlings verksamhet för barn och unga 0–18 år.
2. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att avsätta resurser för att ta fram och utforma ett nationellt program för dopuppföljning och lärande.

Motivering

Många församlingar strävar efter att hitta formerna för god dopuppföljning och gemensamt lärande för alla åldrar. Det är ett krävande arbete att forma ett lokalt koncept som fungerar långsiktigt och som samtidigt är ett ständigt utvecklande av nya vägar att möta barn och unga. När kunskap om kristen tro och kyrkans liv och uppgift försvagas behöver Svenska kyrkan ta ett helhetsgrepp för att på ett relevant sätt förvalta sitt uppdrag och fortsätta förmedla kyrkans tro och lära till nyfikna barn och unga.

Vid ett studiebesök hos Norska kyrkan på nationell nivå erfors de goda effekterna av Norska kyrkans *trosopplaeringsreform*. Som en del av den utformades ett nationellt program baserat på olika upplevelser i församlingens gemenskap genom aktiviteter som är riktade till barn i en viss åldersgrupp. Exempelvis *Tårnagentshelgen* för 8-åringar som får utforska Bibeln, kyrkan och kyrktornet och *Lys våken*, en adventsnatt i kyrkan för 11-åringar. Detta bjuder församlingen in de aktuella målgrupperna till varje år vilket gör att alla under sin uppväxt delar gemensamma upplevelser med andra barn i olika åldrar och med de som har vuxit upp eller kommer att växa upp med detta. Förutom att man delar sin upplevelse med andra som tidigare erfarit detsamma eller kommer att göra det senare så delar man upplevelsen av samma aktivitet som den som varit på Ljusvaka någon annanstans, i stan eller på landet, längst söderut eller norrut eller i någon av våra församlingar utomlands. Huvudtanken att Gud ger och vi delar bygger broar mellan Gud och människa, mellan barnet och andra jämnåriga och mellan åldersgrupper och generationer som gemensamt delat samma sak, på olika platser och vid olika tider.

I ett sådant sammanhållande program kan man fokusera på några huvudstråk och på ett inspirerande sätt uppleva det som är Svenska kyrkans huvudsakliga uppgift: gudstjänst, undervisning, diakoni och mission. Den ram som ges delar man med alla andra församlingar vilket ger både en känsla av samhörighet och gemenskap liksom helhet och ett kvalitativt arbete när det tillämpas lokalt efter varje församlings förutsättningar. Det finns i Den Norske Kirke en väl utvecklad och beprövad mall som

man använder och det finns även en gemensam resursbank på nätet där man kan dela med sig och ta del av material och idéer, istället för att uppfinna hjulet själv.

Den Norske Kirkes nationella program *Størst av allt* syftar till att främja ”en systematisk og sammanhengende trosopplaering som

- ◆ vekker og styrker kristen tro
- ◆ gir kjennskap till den treenige Gud
- ◆ bidrar till kristen livstolkning og livsmestring
- ◆ utfordrer til engasjement og deltagelse i kirke og samfunnsliv.”

Gud ger – Vi delar som är namnet på den norska satsningen uttrycker att hela församlingen är en lärande gemenskap. Lärandet förmedlas i en helhet av kunskap och upplevelser, i både församling och hem, som förmedlar undervisning och utveckling i och genom gemenskapen.

- ◆ Vi delar tro och funderingar
- ◆ Vi delar kristna traditioner och värderingar
- ◆ Vi delar upplevelser och gemenskap
- ◆ Vi delar hopp och kärlek

Visionen är en generös och tydlig kyrka där barn och ungdomar lever livet i tro, hopp och kärlek!

Det finns mycket att vinna på ett genomtänkt koncept för kateketik för barn och unga, genom ett program som delas av alla församlingar i Svenska kyrkan. Och det finns redan goda exempel och erfarenheter att inspireras av bland våra systerkyrkor. Detta förslag på ett nationellt program för kateketik är i linje med kyrkostyrelsens skrivelse KsSkr 2016:1 där kyrkostyrelsen framhåller Svenska kyrkans utmaning att bearbeta den centrala frågan om undervisning och lärande, så att människor lär känna kristen tro och identitet samt kan stärkas i sin egen kristna tro och identitet. Motionens förslag skulle möta flera av tankarna i denna skrivelse från kyrkostyrelsen om att prioritera lärande och undervisning, möta sökandet av mening och sammanhang, förmedla vårt kulturarv samt förvalta berättelserna och kyrkans tradition. Allt detta behöver göras på ett sätt som gör att nutidens människor kan relatera till det och på så vis finna fördjupat livsmod, hopp och gemenskap i sin församling och i Svenska kyrkan. Därför är det särskilt viktigt att ha ett nationellt program för dopuppföljning och lärande som bygger på gemenskap och upplevelser under uppväxtåren.

Göteborg den 21 juli 2016

Manilla Bergström (POSK)

Kent Karlsson (POSK)

Linda Isberg (POSK)

Maj-Lis Aasa (–)

Anette Nordgren (–)

Kyrkomötet
Motion 2016:47
av Katarina Ramnerö Ödestad och Sven Milltoft

Revidera och utöka Den svenska psalmboken

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att till kyrkomötet komma med förslag till revidering och utökning av Den svenska psalmboken, så att den kommer att fungera tillsammans med den nya kyrkohandboken.

Motivering

När Svenska kyrkan får en ny kyrkohandbok är det nödvändigt att revidera Den svenska psalmboken, så att den fungerar tillsammans med den nya kyrkohandboken. Därför föreslår Borgerligt alternativ att kyrkomötet ger kyrkostyrelsen i uppgift att ta fram förslag till revidering och utökning av Den svenska psalmboken.

Rätten att kopiera och publicera psalmerna ses över, så att de fungerar i vardagen.

Kyrkostyrelsen bör se till att ett samutgivande av kyrkohandbok och psalmbok kommer till stånd. Detta för att underlätta för församlingar och pastorat som behöver planera inköp för dessa i god tid.

Alingsås den 21 maj 2016

Katarina Ramnerö Ödestad (BA)

Sven Milltoft (BA)

Kyrkomötet
Motion 2016:48
av Bo Hanson m.fl.

Gudstjänster i annat kristet samfund

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utreda behovet av ytterligare bestämmelser i kyrkoordningen om i vilka fall präster får leda gudstjänster i andra kristna samfund.

Motivering

Under rubriken ”Gudstjänster i något annat kristet samfund” finns i 17 kap. 17 § i kyrkoordningen följande bestämmelse:

En präst i Svenska kyrkan får leda gudstjänster och kyrkliga handlingar enligt den ordning som gäller i någon annan evangelisk-luthersk kyrka inom Lutherska världsförbundet eller i en kyrka eller ett samfund som Svenska kyrkan genom beslut av kyrkomötet ingått en överenskommelse om särskild ekumenisk samverkan med. Gudstjänsten eller den kyrkliga handlingen får inte vara av sådan karaktär att den står i strid med Svenska kyrkans tro, bekännelse och lära.

I ett ärende där Göteborgs domkapitel hade förklarat tre präster som lett gudstjänster i Missionsprovinsen obehöriga att utöva prästämbetet i Svenska kyrkan upphävde Överklagandenämnden domkapitlets beslut (Överklagandenämndens beslut 18/2016). Angående tolkningen av 17 kap. 17 § i kyrkoordningen uttalade Överklagandenämnden följande:

Språkligt skulle bestämmelsen i 17 kap. 17 § kyrkoordningen även kunna läsas så att en präst över huvud taget inte får leda gudstjänster och kyrkliga handlingar utanför Svenska kyrkan annat än i de angivna fallen, även om han eller hon håller sig till Svenska kyrkans ordning. Det är emellertid svårt att tillägga bestämmelsen en sådan innebörd eftersom denna skulle sträcka sig betydligt längre än som påkallas av det uttalade syftet att ange i vilka fall en präst får avvika från Svenska kyrkans ordning. Med en sådan tolkning skulle det kunna hävdas att en präst aldrig får leda gudstjänster och leda kyrkliga handlingar utanför en kyrka – t.ex. på ett sjukhus eller i någon annan institution – vilket inte kan vara avsikten.

Med hänsyn till att de gudstjänster X lett i Missionsprovinsens kyrkor såvitt framkommit har följt Svenska kyrkans ordning, kan X inte ha brutit mot bestämmelsen i 17 kap. 17 § kyrkoordningen och sina vigningslöften.

Genom Överklagandenämndens beslut har klargjorts att bestämmelsen inte är tillämplig på fall då en präst leder gudstjänster enligt Svenska kyrkans ordning i ett annat kristet samfund. Inte heller någon annan bestämmelse i kyrkoordningen reglerar sådana fall.

När kyrkoordningen och den aktuella paragrafen tillkom var situationen att ett annat kristet samfund firar gudstjänster enligt Svenska kyrkans ordning inte aktuell. Numera har Missionsprovinsen börjat viga egna biskopar och av Svenska kyrkan förklarats som ett annat kristet trossamfund. Mot bakgrund av denna nya situation, och att det starkt kan ifrågasättas om Svenska kyrkan bör acceptera att präster leder gudstjänster i andra kristna samfund än dem som nämns i 17 kap. 17 §, är det nödvändigt att överväga frågan om att införa kompletterande bestämmelser i kyrkoordningen. Kyrkostyrelsen bör ges i uppdrag att utreda behovet av sådana kompletterande bestämmelser.

Göteborg, Skene, Borås, Hägersten, Vissigebro, Rättvik och Spånga den 2 juni 2016

Bo Hanson (ÖKA)

Björn Andersson (S)

Jan G Nilsson (BA)

Ylva Wahlström (MPSK)

Ulla Rickardsson (C)

Tomas Jansson (-)

Anki Erdmann (ViSK)

Per Eckerdal, biskop

Kyrkomötet
Motion 2016:49
av Johanna Andersson

Policy för sociala medier

Förslag till kyrkomötesbeslut

1. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att ta fram en policy för hur de aktörer som uppbär ekonomiskt stöd från Svenska kyrkan uttrycker sig i sociala medier.
2. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att lägga ner planerna på att ta fram en policy för hur förtroendevalda representanter som inte uppbär ekonomiskt stöd från Svenska kyrkan uttrycker sig i sociala medier.
3. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att besvara de av Thomas Grahl ställda frågorna i Kyrkans tidning den 10 juni 2016.

Motivering

Planerna på att ta fram en policy för hur förtroendevalda i Svenska kyrkan uttrycker sig i sociala medier uppmärksammades i en debattartikel av tidningsmannen Thomas Grahl i Kyrkans tidning den 10 juni 2016. I artikeln beskrivs en rad praktiska problem som är förbundna med en sådan policy. Dit hör frågorna om vilken instans som ska besluta om sanktioner att vidta mot en förtroendevald person som uttrycker sig olämpligt. Vilka sanktioner som kan vidtas är en annan problemställning. Resonemanget resulterar, för många av oss som läst artikeln, i slutsatsen att det bästa är att låta nomineringsgrupperna, och därmed ytterst väljarna i samband med kyrkoval, avgöra vilka representanter som uttryckt sig lämpligt respektive olämpligt.

Men en annan fråga förblir okommenterad i kyrkostyrelsens förslag till policy. Den handlar om vilka krav som ska ställas på de aktörer som Svenska kyrkan stödjer ekonomiskt, exempelvis genom stiftskollekter, för att uttrycka sig i sociala medier. Dit hör enstaka bloggar samt twitterkonton. Bland dessa aktörer finns företrädare för uppfattningar som att polisens våldsmonopol inte bör accepteras och andra liknande ensidiga politiska ställningstaganden, där förekommer också grovt språkbruk samt hätska kampanjer och misstänkliggöranden av enskilda individer.

Istället för att uppställa krångliga regler för förtroendevalda, vilket kan komma i konflikt med yttrandefriheten i Sverige, bör Svenska kyrkan ställa rimliga krav på de skribenter man avlönar eller på andra sätt stödjer ekonomiskt för att uttrycka åsikter. Förtroendevaldas övertramp bör överlämnas till nomineringsgrupperna att hantera, när listorna på valbara kandidater tas fram i samband med kyrkoval. Till sist är detta en sak för kyrkans medlemmar i fria val.

Thomas Grahl ställde i sin debattartikel några frågor som verkligen förtjänar att besvaras:

1. Med vilken rätt kan en demokratiskt uppbyggd sammanslutning begränsa sina förtroendevaldas yttrandefrihet?
2. Med vilken kompetens ska Svenska kyrkan – och vem däri – göra sig till domare över var gränsen går för tillåten respektive förbjuden ironi samt för väckande av läsares anstöt?
3. Hur avser kyrkostyrelsen (från och med tisdag) sanktionera en förtroendevald som med stöd av grundlagen kritiskt och med viss ironi utövar sin yttrandefrihet även angående kyrkliga spörsmål och kyrkliga makthavare?
4. Och hur tänkte ni där – egentligen?

Dessa frågor bör besvaras av kyrkostyrelsen. (Det svar kyrkostyrelsen lämnade till Thomas Grahl samma dag, alltså den 10 juni 2016, rör möjligen på ett mycket övergripande plan fråga 4 men inte någon av de tre första frågorna.)

Thomas Grahls inlägg och kyrkostyrelsens ”svar” kan läsas i sin helhet här:

www.kyrkanstidning.se/debatt/hur-tanker-kyrkostyrelsen-forbjuda-ironi

Mon den 20 juli 2016

Johanna Andersson (POSK)

Kyrkomötet
Motion 2016:50
av Johanna Andersson

Svenska kyrkans val av samarbetspartner inom religionsdialogen

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att tillsätta en utredning som granskar och utvärderar Svenska kyrkans religionsdialogprojekt med islam, med särskilt avseende på vilka muslimska grupper som har fått representera islam.

Motivering

Sedan flera år tillbaka har religionsdialogen med islam en framskjuten plats i Svenska kyrkan. Svenska kyrkans val av samarbetspartner för de olika projekten behöver nu granskas och utvärderas. På flera håll har Svenska kyrkans representanter genom sitt arbete kommit att legitimera islamistiska företrädare, främst har detta handlat om personer som står det Muslimska brödrskapet nära. Att få klarhet i varför dessa val av samarbetspartners gjorts, vilken effekt dessa val har fått och hur Svenska kyrkans representanter hanterat konflikter mellan exempelvis religionsfrihet och jämställdhet är en viktig trovärdighetsfråga.

Två exempel (de fyra exempel som fanns i motion 2015:106 är fortfarande aktuella, men tas inte upp igen i årets motion) belyser området.

Exempel 1: De kritiserade tidigare miljöpartistiska representanterna Mehmet Kaplan och Yasri Khan har (haft) viktiga förtroendeposter och ett brett kontaktnät inom Svenska kyrkan. Mehmet Kaplan har varit invald i styrelsen för Guds hus i Fisksätra. (Kaplan hann inte tillträda eftersom han blev utnämnd till minister, men var alltså utsedd till styrelsen.) Yasri Khan sitter i Sensus styrelse och har varit knuten till Katharinastiftelsen. Ytterligare ett uttryck för de nära kontakterna är att en representant för Centrum för religionsdialog i Stockholm i ett socialdemokratiskt arrangerat Almedalsseminarium hävdade följande: ”Men om jag inte hade träffat Yasri Khan och Mehmet Kaplan så hade jag kanske gått på kritiken mot dem.” Samtidigt som Khan och Kaplan alltså uppfattas som extrema i politiska kretsar, legitimeras de av Svenska kyrkan och kritik mot dessa personer avfärdas. Hur ser kontaktytorna ut mellan Svenska kyrkan och det muslimska civilsamhället när just Kaplan och Khan väljs som samarbetspartners?

Exempel 2: Det finns en rad tillfällen dokumenterade som visar hur präster i Svenska kyrkan uppträtt i religionsdialogsammanhang iförda attribut från andra religiösa traditioner. Frågan inställer sig vad prästen i dessa sammanhang representerar: sitt ämbete eller sitt kön? Khans vägran att skaka hand med kvinnor, vilket alltså uppfattats som oacceptabelt i politiska kretsar, avfärdas i citatet i exemplet ovan som att andra ”gått på” kritiken mot honom. Teologisk reflektion i denna fråga,

Mot 2016:50

och andra frågor där könssegregerande praktiker motiveras och försvaras utifrån religiösa argument av Svenska kyrkan, vore viktig.

Svenska kyrkan har genom sina satsningar på religionsdialog valt att vara med och påverka samhällets utveckling. Hur valet av samverkanspartner påverkar behovet nu granskas och utvärderas.

www.socialdemokraterna.se/Webben-for-alla/Arbetsrelsen/trosolidaritet/Media/Nyhetsarkiv/Almedalen-2016-Vara-seminarier-sammanfattningar/

Mon den 25 juli 2016

Johanna Andersson (POSK)

Kyrkomötet
Motion 2016:51
av Johanna Andersson

Dementera felaktiga påståenden om Israel

Förslag till kyrkomötesbeslut

1. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att officiellt dementera påståendet att Israels regering motsätter sig en tvåstatslösning.
2. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att officiellt dementera påståendet om att Itamar Marcus företrädde "bosättarrörelsen" när han besökte Sverige i mars.
3. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att ta fram en plan för kunskapshöjande insatser avseende konflikterna i Mellanöstern och redovisa detta inför kyrkomötet 2017.
4. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att revidera policyn *Position för långsiktigt hållbar fred mellan Israel och Palestina för Svenska kyrkans internationella arbete* från 2012 utifrån det förändrade säkerhetsläget i regionen.

Motivering

Den 15 mars 2016 skickades ett brev till Sveriges partiledare (med undantag för Sverigedemokraterna). Från Svenska kyrkans sida var brevet undertecknat av Gunilla Hallonsten, tillförordnad internationell chef. I brevet påstås felaktigt: "Israels regering har klargjort att man 'aldrig kommer acceptera en tvåstatslösning'". Texten står inom citationstecken i brevet, ingen källa anges dock för detta citat.

Spridandet av den oriktiga bilden av att Israels regering motsätter sig en tvåstatslösning är en fortsättning på Svenska kyrkans ensidiga ställningstagande i Mellanösternkonflikten. All skuld för konflikten läggs på Israel, omgivande diktaturer ses som offer som inte kan ta något politiskt ansvar.

Kyrkostyrelsen bör i ett brev till de berörda politiska partierna dementera detta påstående. Kyrkostyrelsen bör också presentera en plan för vilka kunskapshöjande åtgärder som ska sättas in, bl.a. på kyrkokansliet, för att förhindra att liknande felaktigheter sprids igen. Kyrkostyrelsen bör också redovisa inför kyrkomötet hur man avser att uppdatera den allt mer föråldrade policyn från 2012 *Position för långsiktigt hållbar fred mellan Israel och Palestina för Svenska kyrkans internationella arbete* så att den på ett mer adekvat sätt svarar mot de behov som uttrycks i den samtida, sedan 2012 kraftigt förändrade, situationen i Mellanöstern.

I brevet till partiledarna påstås också att: "ledande representanter för bosättarrörelsen nyligen besökt Sverige och riksdagen (Itamar Marcus från Central Fund of Israel)". I en intervju i Svenska Dagbladet den 25 mars 2016 besvarar Marcus en fråga om sitt engagemang i Central Fund of Israel enligt nedan:

Mot 2016:51

I svensk media har det förekommit uppgifter om att en organisation du lett, Central Fund of Israel, finansierar bosättningar. Hur responderar du på det?

Det var femton år sedan jag arbetade med Central Fund of Israel. Vi sysslade då med socialt arbete bland exempelvis etiopiska invandrare. Det kunde handla om att dela ut mat till människor. Vålgörenheten riktade sig till alla behövande och vi undantog inte hjälpbehövande bosättare. www.svd.se/itamar-marcus-barnen-ar-nyckeln-till-fred

Också i detta avseende sprider alltså brevet felaktiga uppgifter, ägnade att misskreditera en enskild person och den rörelse han idag representerar i detta fall, Palestinian Media Watch som kartlägger hinder för fred.

Det är besvärande att Svenska kyrkans företrädare vänder sig till partiledare med felaktiga påståenden om en enskild nation och person. Felaktigheterna bör snarast tillrättaläggas och insatser sättas in för att förebygga att liknande felaktigheter upprepas.

Mon den 20 juli 2016

Johanna Andersson (POSK)

Kyrkomötet
Motion 2016:52
av Dan Sarkar

Undervisning och mission bland invandrare

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att ta fram en strategi för mission och undervisning bland invandrare.

Motivering

Svenska kyrkans engagemang för nyanlända i språkundervisning, klädhjälp och utlåning av kompisar har varit omvittnat stort. Detta har lett till att flyktingar också söker sig till våra gudstjänster. Det har uppstått nya situationer som måste hanteras på ett klokt sätt. Några exempel får visa vad kyrkostyrelsen behöver ta tag i:

Människor är nyfikna på evangeliet. Det är ett tecken på att Svenska kyrkans nedåtgående trend går att bryta. Kyrkan kan växa igen. Fler kan komma till tro på Herren Jesus. Fler kan bli engagerade och ta ansvar. Fler gudstjänster kan firas. Kyrkan kan få en lika självklar plats i nysvenskars hjärtan som i gammalsvenskars. Alla människor har rätt att få höra evangeliet och genom sin storlek och unika ställning i samhället har Svenska kyrkan ett ansvar för att bedriva mission också bland invandrare. Svenska kyrkans mission är offensiv, men aldrig aggressiv; inbjudande, men aldrig nedlåtande; respektfull, men aldrig någonsin kärlekslös. Självklart är mission en lokal fråga. Men kyrkostyrelsen behöver ta fram en strategi för mission bland invandrare, där var och en skall kunna se att Svenska kyrkan är lika tydlig med att respektera andra religioners trosuppfattningar som att frimodigt erbjuda människor delaktighet i den skatt vi funnit: evangeliet om Jesus Kristus, världens frälsare.

Människor vill bli kristna. Invandrare missionerar bland invandrare och tar med nya till kyrkan. De lär känna kyrkfolk och vill bli döpta. I en församling har vi fått över 20 förfrågningar om kristendomsundervisning det senaste året. Några har velat bli döpta i sina ursprungsländer, men inte kunnat p.g.a. att kristna i de länderna bara tolereras så länge de inte döper konvertiter. Andra har deltagit i undervisningen, men funnit att de inte vill bli kristna. Ytterligare andra vill bli kristna, men vågar inte p.g.a. trakasserier. Och ett antal har döpts. Det är inte ovanligt att släkt och vänner bryter banden till den som konverterar. Detta ställer nya krav på oss som församlingar. Vi har varit vana vid att man skall kunna vara anonym när man kommer till kyrkan och har utvecklat ett "svenskt" sätt att inte låtsas om varandra i samband med gudstjänsterna. Nu tar vi emot nya församlingsmedlemmar som behöver ha församlingen som sin nya familj. Självklart är det en lokal fråga att ta hand om den enskilde och inlemma den i en levande gemenskap. Men kyrkostyrelsen behöver se över resultatet av de senaste årens strukturförändringar, och se om de stora församlings-

enheterna behöver organiseras på ett annat sätt som gör att den enskilde kristne inte hamnar i ofrivillig anonymitet och utanförskap.

Människor vill bli likabehandlade. Invandrare som går i dopundervisning i en församling kan plötsligt bli förflyttade av Migrationsverket. I nästa församling har man kanske en helt annan syn på hur mycket eller lite eller länge katekumenen behöver få undervisning innan tiden bedöms som mogen för dop. Självklart är undervisningen en sak som måste utformas lokalt, men alla parter skulle vinna på att kyrkostyrelsen tar fram nationella riktlinjer för vuxenundervisning i linje med riktlinjerna för konfirmationsundervisning.

Människor vill bli svenskkyrkliga. Men invandrarna kommer att söka sig till frikyrkor eller egenspråkiga församlingar om de inte får plats hos oss. Svenska kyrkan kan genom ett genomtänkt missions- och undervisningsarbete bland invandrare ge ett viktigt samhällsbidrag till integrationen.

Detta är bara några exempel från lokalplanet på att det finns behov av agerande från kyrkostyrelsens sida. Utformandet av en strategi för mission och undervisning bland invandrare kommer säkert att definiera fler uppgifter för kyrkostyrelsen att jobba med.

Broby den 25 juli 2016

Dan Sarkar (FK)

Kyrkomötet
Motion 2016:53
av Dag Sandahl

Relationen till Mekane Yesus-kyrkan

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utreda vilka teologiska och icke-teologiska faktorer som skapat konflikten med Mekane Yesus-kyrkan i Etiopien.

Motivering

Efter beslutet om samkönad vigsel bröt Mekane Yesus-kyrkan (EECMY) altar- och predikstolsgemenskapen med Svenska kyrkan.

Nu några år senare tonar bilden fram av en konflikt, som inte enbart handlar om sakfrågan, där kyrkorna är oense, utan också om hur Svenska kyrkans agerande uppfattas som kolonialt, översittaraktigt och okänsligt.

Detta är långt ifrån bilden av en kyrka som lyhört lever i det ekumeniska samarbetet.

Om EECMY upplever vår kyrka som arrogant, är det ett ansvar för kyrkomötet att skaffa sig klarhet om konfliktens art och visa beredvillighet att lyssna till våra kristna systrar och bröder i Etiopien.

Det är uppenbart att detta inte är en fråga för Lutherska världsförbundet utan för Svenska kyrkan själv.

Den hanteras enklast genom att kyrkostyrelsen får i uppdrag att kalla en utredare som med viss skyndsamhet kan klargöra vilka teologiska och (kanske särskilt) icke-teologiska faktorer som skapat konflikten med Mekane Yesus-kyrkan.

Det kan visa sig att vi av en sådan utredning kan dra viktiga slutsatser för vårt eget kyrkoliv och för Svenska kyrkans ekumeniska arbete.

Moheda den 21 juli 2016

Dag Sandahl (FK)

Kyrkomötet
Motion 2016:54
av Dag Sandahl

Kyrkomötets arbetsordning

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkomötets presidium att utarbeta förslag till att i kyrkomötets arbetsordning återinföra interpellations- och frågeinstitutet.

Motivering

Av för mig oklara skäl avskaffades i kyrkomötet de parlamentariska instrumenten interpellationer och enkla frågor. Detta är ledamöters möjlighet att få upp ärenden som inte riktigt har motionskaraktär eller handlar om händelser i närtid, som behöver klarläggas. Om det t.ex. kommer flera kritiska artiklar i Kyrkans tidning om Svenska kyrkans utbildningsinstitut är det ett ämne som kunde locka en interpellant. Granskningen av vårt utlandsarbete kunde också komma upp på så vis och få aktuella och auktoritativa svar i en interpellationsdebatt. Beskeden om höga utträdestal under juni månad kunde i vart fall föranleda enkla frågor. Det skulle ge viktig information och en vital kyrkomötesdebatt.

Jag är medveten om hur kyrkomötesmotionärer, när kyrkomötet hade interpellations- och frågeinstitut, passade på tillfället att som interpellationer ta upp ämnen de motionerat om vid samma kyrkomöte. Detta blev orimligt, men här borde gruppledningarna kunna agera för att få ordning på kategorierna. *Abusus non tollit usum* är den regel som gäller. Och noga taget borde bevisbördan åvila den, som skulle vilja hävda, att kyrkomötet inte ska förses med sedvanliga parlamentariska redskap.

Moheda den 21 juli 2016

Dag Sandahl (FK)

Kyrkomötet
Motion 2016:55
av Dag Sandahl

Innovationsarbete

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att anslå 30 miljoner kronor för ett innovationsarbete i Svenska kyrkan som biskopsmötet fattar beslut om.

Motivering

Svenska kyrkan är beroende av ett fortlöpande innovationsarbete och behöver ibland söka andra ansatser för insatser att förnya än det förnyelsearbete som är det dagliga. Detta kräver en reflekterad dristighet, modet att pröva nytt utan att falla för enkla lösningar. Kyrkans livsform är att lyssna inåt. Efter löfte finns Guds gode Ande som Hjälparen med i detta lyssnande.

Svenska kyrkan saknar inte pengar för ett förnyelsearbete. Skulle en stor mängd pengar erbjudas för dem som vill förnya, skulle många anmäla intresse som konsulter och utförare, men de flesta av dem antagligen utan djupare kunskap om Svenska kyrkans liv. Det finns dock en kategori som kan anförtros medel för ett innovationsarbete: biskoparna i biskopsmöte.

Biskopsmötet har aldrig haft den här sortens medel. Biskoparna har arbetat i sina stift och ibland sedan mitten av 1900-talet fått göra insatser i rikskyrkliga styrelser eller kommittéer. Det vore nu av värde att förse biskopsmötet, d.v.s. biskoparna som kollegium, med mycket pengar både för att få se konkreta innovationsinsatser men också för att följa hur processen går till, när biskopar tillsammans gör prioriteringar i kyrkolivet och inte enbart i stiftens liv. Vad får Svenska kyrkan för 30 miljoner kronor, när biskoparna gemensamt och i samförstånd beslutar? Vad vill biskoparna tillsammans satsa på?

Det är rimligt att biskoparna får några år på sig att göra slut på detta stora engångsbelopp, som alltså syftar till insatser för att förnya kyrkolivet och inte primärt är extra resurser till biskoparnas egna stift. Blicken ska höjas något. Slutredovisning sker förslagsvis efter år 2019.

Det ska inte byggas ett extra kansli för att administrera utmaningen, den får biskoparna med biskopsmötets vanliga resurser hantera och dokumentationen, d.v.s. de överläggningar som föregår beslut, är av stort intresse. Spånor från biskoparnas verkstad kan också ha ett värde. Om biskoparna prioriterar annorlunda och låter en del idéer falla, kan sådant komma fram, som går att göra något av i andra sammanhang. Därför blir den omsorgsfulla dokumentationen av överläggningar och överväganden av stort värde.

Moheda den 21 juli 2016

Dag Sandahl (FK)

Kyrkomötet
Motion 2016:56
av Dag Sandahl

Avgångna och utköpta präster

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra åt kyrkostyrelsen att utreda motiv och tankar hos präster och diakoner som inte längre är i kyrklig tjänst.

Motivering

Två kategorier sticker ut i *Matrikel för Svenska kyrkan*.

Först de avgångna, präster och diakoner som beslutat sig för att de vill förklaras obehöriga (kategorin ”de som domkapitlen agerat för att obehörigförklara” går jag här förbi).

Därefter listan på ”Övriga”, en rätt omfattande förteckning. Det är präster och diakoner som av olika men kanske rätt okända skäl vill ägna sig åt annat än det präst- och diakonvigningen syftade till.

Alla dessa präster och diakoner har en livsberättelse det vore av värde för Svenska kyrkan att få dela och reflektera över.

Att präster och diakoner möjligtvis inte vill berätta, måste respekteras. Men det betyder inte att de inte ska få frågan. Det behövs en kompetent utredare som hämtar in och systematiserar dessa prästers och diakoners erfarenhet och redovisar med ansatspunkten ”Vad kan Svenska kyrkan lära sig av detta?”

Det handlar både om ett respektfullt lyssnande och en vilja att lära när utredningar av detta slag genomförs och redovisas eftersom det kan visa sig, att det finns en omfattande kyrkokritik bakom besluten och därtill möjligtvis en medvetenhet om och kritisk hållning till situationen i Svenska kyrkan, som behöver komma till ytan. Det kan bli en smärtsam erfarenhet för kyrkosystemet men i så fall i god mening. Smärta berättar att något är fel. Och något fel är det väl om vigda lämnar det de vigts för.

Moheda den 21 juli 2016

Dag Sandahl (FK)

Kyrkomötet
Motion 2016:57
av Tomas Jansson

Kyrkoordningen till kyrkomötets ledamöter

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att vid ingången av en ny mandatperiod ska de nyvalda ledamöterna tillfrågas vilka som önskar att årligen få kyrkoordningen i bokform så snart den nya upplagan föreligger.

Motivering

Kyrkoordningen är ett resultat av kyrkomötets beslut. Detta kan uttryckas som att kyrkomötet äger kyrkoordningen. Det gör den till kyrkomötesledamöternas främsta arbetsinstrument. För att kunna skriva motioner behöver man ofta förhålla sig till denna.

Men kyrkoordningen är ett levande dokument som årligen förändras och utvecklas. Vissa år kan dessa förändringar vara omfattande. Därför är det nödvändigt att kyrkomötets ledamöter hela tiden har tillgång till den senaste versionen.

Det kan hävdas att kyrkoordningen finns tillgänglig på nätet. Men vi kan inte förutsätta att alla kyrkomötets ledamöter har god dator- och internetvana. Somliga upplever också att det är enklare att arbeta med en bok än med fönster i en dator. Därför bör alla kyrkomötets ledamöter vid ingången av en ny mandatperiod ges möjligheten att begära att man årligen vill få den nya upplagan av kyrkoordningen i bokform.

Rättvik den 25 juli 2016

Tomas Jansson (-)

Kyrkomötet
Motion 2016:58
av Tomas Jansson

Möjlighet att välja egen präst vid kyrkliga handlingar

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utreda möjligheten att kyrkomedlemmar ska kunna arvoda egen präst genom att betala till församlingen, som sedan betalar prästen.

Motivering

För många kyrkomedlemmar är kyrkliga handlingar som dop, vigsel och begravning de viktigaste tillfällena för kontakt med kyrkan och kanske det viktigaste skälet till att behålla sitt medlemskap i kyrkan. Det kan då vara en angelägenhet att den tjänstgörande prästen är någon som man haft en relation till tidigare och känner förtroende för. Man upplever att man har en ”familjeprest”. Men präster går i pension eller övergår till andra uppgifter i arbetslivet. Det är inte ovanligt att prästen ändå av kyrkomedlemmar blir tillfrågad om att ställa upp.

Idag finns två möjligheter till detta. Antingen kan prästen få ett endagsförordnande av kyrkoherden, med ett arvode för detta. Men kyrkoherdar är ovilliga till denna extrakostnad, såvida inte ett behov av vikarie föreligger.

Den andra möjligheten är att prästen ställer upp gratis. Det är naturligt att göra detta för släkt och vänner. Men inte lika självklart annars.

I vissa fall är familjen villig att betala en slant för att själva arvoda prästen. Möjligheten att göra detta direkt till prästen har idag lyckligtvis stoppats, eftersom det då skulle bli ”svarta pengar”. Men behovet kvarstår ur kyrkomedlemmens perspektiv. En lösning skulle kunna vara att kyrkomedlemmen betalar till församlingen, enligt en viss fastställd taxa. Församlingen betalar sedan prästen, efter avdrag av skatt och sociala avgifter på normalt sätt.

Ett sådant system existerar idag för kyrkomusiker när t.ex. ett sorgehus betalar extra för att kantorn sjunger solosånger vid begravning, något som går utöver den ordinarie arbetsinsatsen.

Det finns alltså ett behov av att öppna möjligheten för kyrkomedlemmar att med vita pengar kunna arvoda en önskad präst som inte är i församlingstjänst till den kyrkliga handlingen. Kyrkostyrelsen bör utreda detta, för medlemmarnas skull.

Rättvik den 25 juli 2016

Tomas Jansson (-)

Kyrkomötet
Motion 2016:59
av Tomas Jansson

Huvudgudstjänstens förekomst

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra åt kyrkostyrelsen att utreda bestämmelserna för huvudgudstjänstens firande i pastorat.

Motivering

I de olika förslagen till ny kyrkohandbok har många av gudstjänstens moment varit fakultativa. Detta har lett till en situation där söndagarnas gudstjänster ser mycket olika ut i olika församlingar. Det historiska liturgiska arvet i vår kyrka håller snabbt på att förskingras. Igenkänningen försvinner när kyrkomedlemmen besöker gudstjänster i olika delar av vårt land. Vår kyrkas gudstjänsttradition utarmas i rask takt. Redan idag, efter några få år av handboksprövning, har Högmässa blivit en sällsynthet i majoriteten av landets församlingar och ersatts av en disparat flora av förkortade gudstjänstvarianter. Det börjar bli tveksamt om vi kan tala om ett gemensamt gudstjänstliv i Svenska kyrkan längre.

Ett sätt att förhindra denna utveckling är att i kommande handboksförslag låta färre moment vara fakultativa i huvudgudstjänst än i mässa/gudstjänst. Men för att detta instrument ska vara tillgängligt behöver regelverket för huvudgudstjänst ses över.

I kyrkoordningen 17 kap. 3 § står att läsa:

I varje församling som inte ingår i ett pastorat och i varje pastorat ska det firas en huvudgudstjänst alla söndagar och kyrkliga helgdagar om inte domkapitlet för visst tillfälle har medgivit något annat.

För ett pastorat ska domkapitlet i församlingsinstruktionen besluta vad som ska gälla beträffande huvudgudstjänster i församlingarna.

Det är alltså möjligt att fira huvudgudstjänst i bara en av pastoratets församlingar. Vi har sedan organisationsförändringen 2014 fått se ett växande antal stora pastorat, där pastoratens omfång ofta är desamma som kommunernas. Det råder en växande trend att i församlingsinstruktionen ange att huvudgudstjänst firas i en av pastoratets kyrkor. Detta trots att söndaglig gudstjänst firas i många eller alla av pastoratets kyrkor.

Motivet för detta kan vara en önskan att skapa lokala och förenklade gudstjänster. Men priset vi får betala är som sagt att Svenska kyrkans gemensamma gudstjänstliv försvinner.

Motivet kan också vara ekonomiskt. Endast vid huvudgudstjänst måste riks- och stiftskollekter upptas. I de andra kyrkorna kan man då ta kollekt till lokala ändamål istället.

Bakgrunden till nuvarande reglering kring huvudgudstjänst i kyrkoordningen är de små landsbygdsförsamlingarnas behov. Enligt tidigare reglering var ett av kriterierna för att vara församling att huvudgudstjänst skulle firas varje söndag och helgdag. Detta ändrades till att detta firande sker i pastoratet, enligt citatet ovan. Det räcker alltså med att huvudgudstjänst firas en av pastoratets kyrkor. Fördelen med denna ändring var att små församlingar kunde bevaras. Man behövde inte slå samman församlingarna till en enda p.g.a. gudstjänstkriteriet.

Slutsatsen av ovanstående resonemang är att huvudgudstjänstens firande är på väg att bli en sällsynthet i Svenska kyrkan. För att undvika denna utveckling bör kyrkostyrelsen ges i uppdrag att se över kyrkoordningens regelverk för huvudgudstjänst. Det är att lägga märke till att detta inte kan ses som en del i handboksarbetet. Huvudgudstjänstens förekomst regleras separat i kyrkoordningen.

En möjlig lösning kan vara att i kyrkoordningen ange att om bara en gudstjänst firas i en församling en söndag eller helgdag så ska den firas som huvudgudstjänst. Men kyrkostyrelsen bör ges fria händer att utreda frågan.

Rättvik den 25 juli 2016

Tomas Jansson (-)

Kyrkomötet
Motion 2016:60
av Sofija Pedersen Videke

Funktionsvariationer

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att finna former för att stötta Svenska kyrkans arbete kring frågor om funktionsvariationer.

Motivering

Bland Svenska kyrkans medlemmar finns människor med funktionsvariationer samt deras anhöriga. Det finns en mängd föreningar som försöker tillvarata deras intressen men vad jag vet finns ingen förening eller nätverk för kyrkligt aktiva.

Regeringen har tillsatt en utredning kring LSS, lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade. Utredare är Désirée Pethrus. Tyvärr verkar det vara störst fokus kring kostnader, snarare än en utredning kring hur lagens intentioner uppfylls. Många får idag inte de rättigheter som lagen ger.

Nya domar kring tolkningen av lagen har också lett till att många nu får ett sämre stöd från samhället än vad de tidigare fått, vilket gör att bördan för anhöriga tynger än mera. För många är det en fråga om liv och död, ibland leva eller överleva.

En av kyrkans uppgifter är att vara en profetisk röst för dem som inte själva har kraft och ork. Den som lever med en funktionsvariation och kämpar för daglig överlevnad har svårt att hinna med att göra sin röst hörd och överrösta mediebruset.

Jag hoppas att Svenska kyrkan vill vara en profetisk röst också på nationell nivå för denna medlemsgrupp, inte bara bland enstaka anställda som möter församlingsbor, eller själva lever med det. Om det skulle startas ett nationellt nätverk inom kyrkan, på vilket sätt kan nationell nivå då bistå? Kan Svenska kyrkan svara på remiss från utredningen kring LSS? Då krävs redan nu ett aktivt arbete.

Ett nätverk kan förstås göra mycket mer, som att lyfta ständigt aktiva frågeställningar kring tillgänglighet och mångfald i våra verksamheter på lokal nivå.

Rydebäck den 24 juli 2016

Sofija Pedersen Videke (S)

Kyrkomötet
Motion 2016:61
av Sofija Pedersen Videke

Levande musik

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att hitta vägar att uppmuntra till levande musik i kyrkorummen.

Motivering

Ibland tror vi att våra kyrkobyggnader är våra största tillgångar. Jag tror att kyrkans viktigaste tillgång är alla människor som tillsammans utgör den levande kyrkan.

Svenska kyrkan har många anställda. Det finns en yrkeskår som inte alltid har direktkontakt med människor men ändå når otroligt många när de spelar och på så sätt förkunnar evangelium.

Därför är det särskilt synd när de inte får tillfälle att spela. Allt fler väljer inspelad musik under kyrkliga handlingar. Det kan bli bra, men ibland är det problem med tekniken. Våra kyrkorum är inte heller ämnade för att framföra inspelningar på samma sätt som de instrument som står i kyrkorummen.

Här finns givetvis den pastorala omsorgen, det enskilda önskemålet att ta hänsyn till. Motionens syfte är inte att förbjuda inspelad musik utan att hitta vägar att uppmuntra till levande musik på ett sätt som gör både kyrkomusikerna, kyrkorummen, instrumenten och önskemålen rättvisa.

Rydebäck den 24 juli 2016

Sofija Pedersen Videke (S)

Kyrkomötet
Motion 2016:62
av Gunilla Blom

Samfundet Svenska kyrkan på engelska

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att samfundet Svenska kyrkan i översättning till engelska ska ändras till förslagsvis Evangelical Lutheran Church of Sweden.

Motivering

Vi lever i en allt mer internationell värld där kontakter med andra kyrkor, kristna och lutherska samfund är ett självklart inslag för många församlingar och stift. Jag tror fler än jag har upplevt liknande att förklara vilken kyrka vår svenska kyrka är. Av våra nordiska grannar vill jag ge Finland som exempel: Evangelisk-lutherska kyrkan i Finland eller på finska Suomen evankelis-luterilainen kirkko och på engelska Evangelical Lutheran Church of Finland. Hur tydligt som helst!

Lapträsk den 25 juli 2016

Gunilla Blom (C)

Kyrkomötet
Motion 2016:63
av Hans-Olof Andrén och Kent Karlsson

Församlingsanslag till det internationella arbetet

Förslag till kyrkomötesbeslut

1. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att intensifiera kampanjen för församlingsanslag till Svenska kyrkans internationella arbete.
2. Kyrkomötet beslutar att uttala att kyrkomötet rekommenderar församlingar och pastorat att anslå 1 procent av kyrkoavgiftsintäkterna till Svenska kyrkans internationella arbete.

Motivering

Svenska kyrkans mission och Lutherhjälpen byggdes upp på frivillig grund och hade tidigare enbart insamlade medel som inkomstkälla. Nu sker en viss finansiering av Svenska kyrkans internationella arbete från nationell nivå (82 miljoner kronor från allmän utjämningsavgift år 2015), och betydande bidrag erhålls också för en del av arbetet från bl.a. Sida, Radiohjälpen och EU (177 miljoner kronor 2015). Men för mycket av arbetet är fortfarande insamlade medel en nödvändighet. Det internationella arbetet har här konkurrens från många andra organisationer, och det är svårt att långsiktigt öka insamlingsresultatet – kännedomen om Svenska kyrkans internationella arbete är låg, både inom och utom kyrkan, enligt årsredovisningen för 2015 (KsSkr 2016:2). År 2015 uppgick de insamlade medlen till 197 miljoner kronor (samtliga siffror ur KsSkr 2016:2, Tabell 4).

Men det finns en finansieringsmöjlighet till. Sedan tillkomsten av kyrkoordningen år 2000 är det ju tillåtet för församlingar och pastorat att anslå medel till Svenska kyrkans internationella verksamhet: ”Församlingen får lämna bidrag till internationell diakoni och mission” (KO 2 kap. 1 § 3 st.). Stiften har samma möjlighet (KO 6 kap. 4 § 2 st.). I dagens organisation på lokal nivå är det pastorat och självständiga församlingar som är de ekonomiska enheterna och som därmed har möjlighet att lämna bidrag. Enligt uppgift från kyrkokansliet ger för närvarande cirka 90 församlingar i hela Sverige bidrag till Svenska kyrkans internationella arbete, d.v.s. avsätter pengar i budget. Det är cirka 6 procent av Sveriges alla församlingar. Storleken av dessa bidrag framgår inte av kyrkostyrelsens skrivelse, men i not 5 Erhållna gåvor i Årsredovisning 2015 för Svenska kyrkans nationella nivå finns en post Församlings- och stiftsanslag om 7 miljoner kronor som möjligtvis till större delen är bidragen från de 90 församlingarna till det internationella arbetet. Det finns alltså en stor potential om fler församlingar skulle ge bidrag ur sin budget till vårt gemensamma internationella arbete – kyrkoavgiftsmedlen är av storleksordningen 12 miljarder kronor, så 1 procent av dessa är 120 miljoner kronor. Det skulle också ge möjlighet till ett mer långsiktigt arbete,

Mot 2016:63

eftersom församlingsanslagen vanligen inte är tillfälliga insatser utan ett långsiktigt åtagande.

Det har förekommit vädjanden till församlingar och pastorat att avsätta 1 procent av intäkterna till internationell diakoni och mission, men vi uppfattar att dessa propåer varit ganska försiktiga och lågmälda. Vi föreslår därför att kyrkostyrelsen får i uppdrag att intensifiera kampanjen för budgetanslag till det internationella arbetet, där kyrkoråden i pastorat och självständiga församlingar bör vara huvudmålet för kampanjen. Givetvis bör ombudsorganisationen också utnyttjas. Vi föreslår också att kyrkomötet gör ett stödjande uttalande i frågan.

Göteborg och Höör den 26 juli 2016

Hans-Olof Andrén (POSK)

Kent Karlsson (POSK)

Kyrkomötet
Motion 2016:64
av Hans-Olof Andrén

Teckenspråk i verksamhetsinriktningen

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att komplettera verksamhetsinriktningen för nationell nivå med uppgiften att stödja stiftens arbete med teckenspråkig verksamhet.

Motivering

I KsSkr 2016:1 *Verksamhet och ekonomi för Svenska kyrkans nationella nivå 2017–2019* beskriver kyrkostyrelsen under rubriken Flerspråkighet och minoriteters rättigheter sitt förslag till inriktningen på arbetet med andra språk än svenska. Stöd till och samordning av den teckenspråkiga verksamheten saknas i förslaget. Samtliga stift har eller stödjer teckenspråkig verksamhet, men organisationen ser ganska olika ut, bl.a. på grund av bristen på personal utbildad i teckenspråk. Exempelvis har inte alla stift tillgång till teckenspråkig präst. Det är därför angeläget att nationell nivå stödjer stiftens arbete med teckenspråkig verksamhet, och enligt vad jag erfarit sker detta redan. Denna uppgift bör därför också anges i verksamhetsinriktningen.

Göteborg den 26 juli 2016

Hans-Olof Andrén (POSK)

Kyrkomötet
Motion 2016:65
av Hans-Olof Andrén

Relationen med EFS m.m. i verksamhetsinriktningen

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att komplettera verksamhetsinriktningen för nationell nivå med uppgiften att ha dialog och eftersträva goda relationer med inomkyrkliga organisationer och rörelser, särskilt Evangeliska Fosterlandsstiftelsen (EFS).

Motivering

I KsSkr 2016:1 *Verksamhet och ekonomi för Svenska kyrkans nationella nivå 2017–2019* beskrivs uppgiften för nationell nivå att företräda Svenska kyrkan i relation till beslutsfattare och myndigheter, liksom uppgiften att svara för de officiella relationerna till andra kyrkor och samfund samt religionsdialog. Dessa ”externa” relationer är givetvis mycket viktiga för Svenska kyrkan och angelägna uppgifter för nationell nivå. Men en kyrkoledning behöver också ha relationer ”internt”, och då inte bara till andra organisatoriska delar av Svenska kyrkan. Det finns ett stort antal organisationer och rörelser som verkar inom Svenska kyrkan utan att vara organisatoriska delar av henne, exempelvis inomkyrkliga väckelserörelser som EFS. Dessa rörelser som har mycket olika teologisk inriktning är en tillgång för Svenska kyrkan, inte minst genom ett ofta stort lekmannaengagemang. Det är en viktig uppgift för kyrkostyrelsen att ha dialog och eftersträva goda relationer med dem. Detta bör anges i verksamhetsinriktningen.

Göteborg den 26 juli 2016

Hans-Olof Andrén (POSK)

Kyrkomötet
Motion 2016:66
av Elsa Christersson

Förstärkning av församlingsrådets ställning

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att redan nu titta på hur instruktionen för församlingsråden kan förtydligas och ge råden en klar roll i församlingsarbetet. Detta kan ske samtidigt med att resultatet av uppföljningen redovisas.

Motivering

Som framgår av kyrkostyrelsens skrivelse KsSkr 2016:1 har kyrkomötet uppdragit till kyrkostyrelsen att initiera ett arbete för att följa hur strukturreformen gestaltar sig, med särskilt fokus på församlingsråden. Ett förslag för hur detta långsiktigt ska ske väntas under 2016.

Svenska kyrkan är en folkkyrka med stark förankring i traditioner och kultur, vilket visar sig inte minst i krislägen. I arbetet i församlingarna finns fortfarande många frivilliga vars arbetsinsatser inte kan överskattas. Den nya organisationen har gjort att avstånden mellan kyrkoråd och medlemmar, även de som gör frivilliginsatser, har blivit längre. Församlingsråden skulle kunna vara den bro som behövs för att Svenska kyrkan ska behålla sin förankring, fortsätta göra gott och sprida sina värderingar och därigenom behålla och förhoppningsvis stärka sin roll.

Förmodligen kommer utredningen att visa att ansvar och befogenheter varierar men att det finns en stor osäkerhet om församlingsrådets roll. Det är olyckligt om denna osäkerhet ska fortsätta.

Lund den 25 juli 2016

Elsa Christersson (MPSK)

Kyrkomötet
Motion 2016:67
av Ola Isacsson

Ekumenisk överenskommelse med Equmeniakyrkan

Förslag till kyrkomötesbeslut

1. Kyrkomötet beslutar att avslå kyrkostyrelsens förslag i skrivelse KsSkr 2016:5, att ingå en ekumenisk överenskommelse med Equmeniakyrkan.
2. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att återkomma med en skrivelse som anger ramarna för ekumenisk samverkan med Equmemiakyrkans samtliga församlingar, inte enbart med församlingar som inte tillämpar troendedop av den som döpts som barn.

Motivering

Det är inte ekumeniskt ansvarigt att ingå en överenskommelse med Equmeniakyrkan med reservationen att en betydande del av Equmeniakyrkans församlingar inte omfattas av överenskommelsen. Församlingar med bakgrund i den baptistiska traditionen, där den som döpts som barn kan troendedöpas som vuxen, är uteslutna från att ingå lokala överenskommelser med församlingar i Svenska kyrkan.

När Svenska kyrkan ingår en ekumenisk överenskommelse borde det vara en självklarhet att denna, på ett teologiskt och principiellt plan, kan omfatta samtliga församlingar i de båda kyrkorna. Så är inte fallet med den överenskommelse som kyrkostyrelsen föreslår kyrkomötet besluta om.

Frågan om den som döpts som barn kan döpas på nytt är av central betydelse. Dopot är kyrkogrundande. Dopot intar en särställning bland sakramenten. För Svenska kyrkan är det grundläggande att den som döpts som barn inte behöver döpas på nytt. I den baptistiska traditionen finns lika grundläggande övertygelser om att det är möjligt att döpa den som döpts som spädbarn.

Det snarare bidrar till splittring än läker splittring att ingå en överenskommelse som på en central teologisk fråga inte har möjlighet att omfatta samtliga församlingar som ingår i den ena av de båda kyrkorna.

Hur de ekumeniska relationerna med Equmeniakyrkans församlingar än ska se ut i framtiden, är det väsentligt att en eventuell överenskommelse kan omfatta samtliga församlingar i kyrkorna, oavsett dopsyn. Nivån på överenskommelsen får avgöras utifrån detta!

Växjö den 26 juli 2016

Ola Isacsson (POSK)

Kyrkomötet
Motion 2016:68
av Magnus Hedin m.fl.

Revidering av psalmboken med tillägg

Förslag till kyrkomötesbeslut

1. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att revidera Den svenska psalmboken med tillägg för att sedan antas av kyrkomötet.
2. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att till nästa kyrkomöte utarbeta en plan för revidering av Den svenska psalmboken med tillägg.

Motivering

Psalmboken är nog den bekännelseskraft som används allra mest i vår svenska kyrka. Den används vid varje gudstjänst i våra kyrkor och andaktsrum och den används dagligen som andaktsbok av många enskilda människor.

När jag började skolan på 1960-talet fick jag en psalmbok i vilken det stod: ”Gillad och stadfäst av Konungen”. Den psalmbok vi använder idag i Svenska kyrkan behöver varken gillas eller stadfästas av konungen, men jag anser att den borde i sin helhet antagas av kyrkomötet.

Större delen av psalmboken har behandlats av tidigare kyrkomöte, men som psalmboken nu ser ut och med det innehåll den nu har är den inte antagen av något kyrkomöte. Det är nämligen Verbum som låtit lägga till ett hundratal psalmer och kallar psalmboken för *Den svenska psalmboken, med tillägg*.

Därför är det nu dags att revidera psalmboken och framlägga förslag som kan antas av kyrkomötet.

Växjö den 20 juli 2016

Magnus Hedin (FiSK)

Anna Ekström (FiSK)

Ulla Littgren (FiSK)

Peter Nordgren (FiSK)

Kyrkomötet
Motion 2016:69
av Fredrik Sidenvall

En kyrka grundad på nådens tecken, inte maktens redskap

Förslag till kyrkomötesbeslut

1. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att med anledning av reformationsåret ta initiativ till ett brett och djupt teologiskt och forskningsbaserat samtal om vad Kyrkan och kyrkosamfundet är och bör vara i ljuset av Bibeln och av Martin Luthers framställning om Kyrkans sju kännetecken som återfinns i skriften *Om koncilierna och kyrkan* (1535, WA 50:509–653).
2. Kyrkomötet beslutar att följande frågeställningar bör finnas med i ett sådant samtal:
 - Vilken egenart hade Luthers öppna kyrkosyn i en kontext av alternativa kyrkosyner?
 - Hur har Luthers öppna, teckenbaserade kyrkosyn väglett Svenska kyrkan historiskt?
 - Hur förvaltar vi ”teckenkyrkligheten” idag?
 - Vilka konsekvenser skulle det få för Svenska kyrkans makt och liv om vi idag radikalt skulle återupprätta Martin Luthers öppna kyrkosyn?
3. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att inbjuda biskopsmötet och Läronämndens ledamöter att delta i arbetet och beslutar att ge biskopsmötet och Läronämnden denna motions innehåll till känna.
4. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att under perioden 2017–2027 äska behövliga medel i budgeten för att bedriva detta projekt så att det blir till nytta för hela Svenska kyrkan.
5. Kyrkomötet beslutar att arbetet redovisas för kyrkomötet första gången 2020 bl.a. i form av seminarier.
6. Kyrkomötet beslutar vidare att material från det arbete som motionen resulterar i, sänds ut till Svenska kyrkans församlingar 2021, för fortsatta reflektion, samtal och respons.
7. Kyrkomötet beslutar att kyrkostyrelsen till kyrkomötet 2023 redovisar bärande linjer från hela processen på kyrkans samtliga nivåer.
8. Kyrkomötet beslutar att kyrkostyrelsen från och med kyrkomötet 2023 och under en period av fyra år (två mandatperioder bör påverkas) återkommer med skrivelser med anledning av arbetet, allt under bön om att Svenska kyrkan ska framträda allt mer som en autentisk och öppen kristen kyrka.

Motivering

Viljan till makt har sedan syndafallets dag följt människan enskilt och korporativt. Här råder samsyn mellan Bibelns texter och etablerad psykologi (Adler). Viljan till makt tycks enligt Guds uppenbarelse och erfarenheten i själavården stå i nära samspel med bristen på tillit till Gud och till Guds makt. Vågar vi som individer och samfund inte lita på Guds makt ligger det nära till hands att vi strävar efter makt eller att vi slår vakt om egen makt. Det här förhållningssättet har präglat den kristna kyrkan som historiskt framträdande organisation på ett sätt som ofta har dolt evangelium.

I stor utsträckning har strävan efter makt dolt kyrkans och de kristnas släktskap med Honom som avstod från att bruka sin makt och som i sin utblottelse anförtrodde sig själv till Gud.

Kyrkan i Västerlandet kom vid det Romerska rikets sönderfall under folkvandringstiden att bli den institution som inte endast hade Guds kallelse att förkunna evangelium utan också bli den enda bäraren av rätt och ordning. Kristnandet av förkristna företeelserna såsom den romerska (kanoniska) rätten och det förkristna översteprästliga ämbetet Pontifex Maximus, är exempel på detta. Som ”adoptivförälder” till ett jordiskt rike började den kristna kyrkan mer och mer intressera sig för att finna medel för att hävda och försvara gränser och straffa dem som gick över dem. Denna förskjutning av kyrkans väsende gick så mycket lättare, då det verkligen i nya testamentet finns tydlig grund både hos Jesus och apostlarna, för att knivskarpt uppehålla gränser vad gäller innehållet i kyrkans förkunnelse – sant och falskt, rätt och fel, från Gud eller från människor, lag och evangelium osv. Men när innehavet av ämbeten med tiden hotade att bli viktigare i den yttre kyrkan än tron på evangelium, kom gränsfrågorna mer och mer att handla om relationen till mänskliga maktstrukturer som hierarki och jurisdiktion än om innehållet.

Det är mot bakgrunden av den medeltida kyrkans hierarkiska och juridiska struktur som Martin Luther fritt och förutsättningslöst utforskar Bibelns kyrkosyn. Även om de tidiga lutherska församlingarna också de krävde ordningar, bl.a. vid visitationer, förändrades genom Luthers forskning och förkunnelse radikalt kyrkosynen. Martin Luther redogör för sin syn på vad den kristna kyrkan bör vara och inte vara i skriften *Von der Konziliis und Kirchen* från 1534 (WA 50: 509–553). Istället för att skarpt ringa in Kristi kyrka med hjälp av lagar, kyrkoordningar och mänsklig makt, bejakar Luther att den sanna Kyrkan, Kristi Kyrka, aldrig låter sig omringas eller inringas. Han erkänner inte heller att det skulle finnas en skarpt angiven och för alla tider förpliktigande kyrkoordning i Nya testamentet. Kyrkan är istället, liksom tron, något levande som människans inte råder över. Men som ett verk av den Helige Ande som inte kan ses men som kan förnimmas indirekt, liksom det är med vinden när den blåser på träden, framträder Kristi kyrka och avslöjar sig i tecken. Martin Luther sammanfattar under rubriken På vilka kännetecken den kristna kyrkan skall kännas igen dessa tecken till sju:

- ◆ Guds ord
- ◆ Dopet
- ◆ Nattvarden
- ◆ Nycklarna
- ◆ Ämbetet
- ◆ Bön och lovprisning
- ◆ Korset (förföljelsens)

Där dessa tecken framträder i större eller mindre grad av klarhet och fulltalighet, där finns Kristi kyrka och Guds rike. Mot detta kan ett kyrkosamfund av juridiska och hierarkiska skäl inte ta strid utan att riskera att strida mot den Helige Ande själv.

Den som studerar Svenska kyrkans historia efter reformationen kan lägga märke till att den fas som präglades av Martin Luthers öppna kyrkosyn blev mycket kort eller svag, inte minst på grund av att reformationen i Sverige innebar att hela den etablerade och hierarkiska kyrkan blev bärare av den lutherska reformationens upptäckter och insikter och dessutom ett redskap för statsmakten att bygga riket. Steget från pionjärfas till etableringsfas, för att tala med psykoanalytikern C G Jung, blev mycket kort. Kyrkoordningar och kyrkolag kom snart på plats efter reformationen. Mänsklig maktutövning och gränssättning rådde det inte heller någon brist på. Det fick kvardröjande romerska katoliker och kalvinistiska kristna brutalt känna på liksom framväxande lekmanaledda förnyelserörelser. I det första fallet gällde gränssättningen inte i första hand frågor om jurisdiktion utan framför allt innehåll men vad gäller lekmanarörelserna var det just gränssättning av juridisk och hierarkisk karaktär som det handlade om.

Trots dessa exempel på att Luthers öppna ”teckenkyrklighet” fick svag anslutning i Svenska kyrkan finns det från den Svenska kyrkans historia överraskande exempel på att företrädare för Svenska kyrkan kunde låta innehållsfrågorna stå över frågor om kyrkoordning och juridik. Vi erinrar oss här den svenske prästen Erik Björk, (kyrkoherde i Fort Christina 1687–1713) som i slutet på 1600-talet sänts till ättlingarna till bosättarna i Nya Sverige. Han kunde beskriva mångfalden av kristna samfund och grupper i Nordamerika som ett törnsnår av villolärare, men han kunde i den engelska (anglikanska) kyrkan känna igen en ”ros” som blommade sida vid sida med de svenska lutherska församlingarna. Denna syn grundade han på de djuplodande samtal om lärans innehåll som han fört med engelska präster.

I sitt, för det här problemområdet, viktiga arbete *Kyrka och makt* Lund, 1990, ger Erik Petré (lektor i pedagogik, teol. dr h c och innehavare av Stefansmedaljen) uppbyggliga exempel på präster som valde en innehållsinriktad kyrkosyn istället för maktens, i mötet med den pietistiska väckelsen i konventikelplakatets århundraden. I Umeå kunde en präst på 1730-talet, som i Nils Grubbs anda vann väckelsefolkets förtroende inom en kort tid återföra samtliga s.k. nattvardsvägrare till kyrkans gemensamma liv. De väckta och prästerna kunde bortom kyrkoordningsfrågor känna igen hos varandra några av Kyrkans kännetecken. Om prosten Jonas Genberg i Bygdeå (1759–1819) får vi veta att han vägrade att anmäla medkristna och kolleger för brott mot konventikelplakatet, utan att för den skull gilla allt hos de väckte. Till domkapitlet i Härnösand skriver han omkring 1814:

Jag gillar vist icke det svärmacktiga och högst oskickliga i läsarnes förhållande. Men jag kan omöjligen neka mitt hjärta den upplifvande förtröstan, att Försynen i detta råa, sedeslösa och ganska irreligiösa land, där äfven i den yttre gudstjänsten den största liknöjdhet råder, velat gifva en allmännare väckelse, en kraftigare stöt på menniskohjertat genom desse läseri anstalter. Jag fruktar kanske utan fog, att presterne i början i stället för att taga hufvudstyrelsen bland folket, hvilket aldrig kunnat vara svårt, om de sig derom bemödat, gifvit sig en illa passande myndighet, velat genom magtspråk och auctorité, genom snäsor och hundsus kufva ner den väckta religionskänslan, som aldrig låter med våld kufva sig. (Petrén s. 260 f)

Sedan konventikelplakatet avskaffats och den nyevangeliska väckelsen bryter fram på 1860-talet med, inte minst, C O Rosenius som redskap, tycks både kyrkans

ämbetsbärare och politiska makthavare lärt sig läxan. De väckelserörelser som organiserar sig utanför eller till och med i strid med kyrkoordningen men som till sitt innehåll är trogna de lutherska teserna om ”Kristus allena”, ”Skriften allena”, ”Tron allena” och ”Nåden allena” och gestaltar dess principer i förkunnelse och fromhetsliv, accepteras som delar av den lutherska kyrkan i Sverige, Svenska kyrkan, av innehållsmässiga skäl. Så har Evangeliska Fosterlandsstiftelsen och Missionsällskapet Bibeltrogna vänner (ELM-BV) under 150 år varit med och synliggjort Kristi kyrkas sanna kännetecken i Svenska kyrkan och i hennes mission, om än utanför Svenska kyrkans ordinarie kyrkoordning och beslutsmakt.

Med den partiburna demokratins framväxt under 1900-talets tre första årtionden kom i växande grad den politiska sfärens sätt att se på makt och rätt att sätta sin prägel på Svenska kyrkan. Nathan Söderbloms ekumeniska arbete, bland annat med det ekumeniska mötet 1925, hade vid sidan av annat, syftet att balansera den sekulära maktens inflytande över Svenska kyrkan, med hennes tillhörighet till den världsvida och tidlösa heliga, allmänliga kyrkan.

Efter andra världskriget har Svenska kyrkans roll som en folkfostrare vänts till att Svenska kyrkan i stor utsträckning låtit sig fostras av folket i gestalt av demokratiskt betingade och partimässigt organiserade beslutande församlingar. Framgången för denna politiska, demokratiska fostran, har som sin förutsättning att demokratiskt fattade beslut efterlevs. När den syn på makt och rätt som inom svensk rättstradition brukar betecknas som rättspositivism (det finns ingen högre rätt än den som utövas av dem som har den rättsliga makten) också präglar Svenska kyrkan som organisation (notera att kyrkomötets ledamöter vid tillfälle fått personliga exemplar av kyrkoordningen men aldrig fått exemplar av Svenska kyrkans bekännelseskriterier), innebär detta på ont och gott i rättsligt avseende en återgång till den slutna, juridiska kyrkosyn som föregick reformationen och som återkom i Svenska kyrkan med full kraft i konventikelplakatet 1726. Att Svenska kyrkans historia i perioden efter Andra världskriget intill nu å ena sidan varit präglad av en strävan från den politiskt styrda organisationen att behålla Svenska kyrkans ställning som ideologisk överbyggnad i det svenska samhället, oavsett innehåll, och å andra sidan av en längtan efter fördjupning och mission hos den krympande skara människor som räknat Svenska kyrkans församlingar och gudstjänster som sitt andliga hem. Ingen torde kunna förneka det faktum att det är den senare gruppen, som på ett särskilt varit angelägna om att samlas kring och manifesteras Kyrkans kännetecken, som i yttre mening är förlorare i den dragkampen.

Med det nya årtusendet har Svenska kyrkan ställts inför nya utmaningar. De inre spänningarna håller på att överskuggas av det faktum att kristendomen som religion mer och mer ifrågasätts; intellektuellt och socialt av ateismen och sekularismen, innehållsmässigt och globalt av islam och islamism. När Svenska kyrkan nu verkar i ett alltmer mångkulturellt samhälle möter den också kristna från kyrkotraditioner som den lutherska kristenheten aldrig förut har haft tillfälle att förhålla sig till, inte minst de orientaliska kristna är viktiga här. Med inspiration från USA och Afrika möter vi också vitala och missionerande fria församlingar som inte håller sig med några lärodokument som låter sig prövas.

För att Svenska kyrkan ska förbli en kristen kyrka (det är ju kallelsen från Gud, skyldigheten rent juridiskt utifrån Svenska kyrkans stiftelseartade ställning och det tydliga kravet från svenska folket genom ramlagen om Svenska kyrkan) syns det uppenbart att kyrkans slutna rättssystem inte kan vara livskällan. En förnyad förtrohet med Luthers öppna kyrkosyn, där inte avgränsningarna i juridisk mening utan det centrala innehållet manifesterat i tecken visar oss var Kyrkan finns, äger alla förutsättningar att både förnya Svenska kyrkans inre andliga liv, ge redskap för

att hantera inre konflikter och förmåga att i andra traditioner och samfund känna igen medkristna.

Det finns rika möjligheter att på ett fruktbart sätt ta vara på reformationsåret så att det får hjälpa oss till en fruktbar framtid. Luthers kyrkosyn, som den kommer till uttryck i skriften *Von den Konziliis und Kirchen* förtjänar att återupptäckas och övervägas. Dogmatiskt och exegetiskt kan teserna prövas. Pastoralt och missiologiskt kan tecknen sökas i vår tid och vägar att främja tecknens klarhet och fullödighet kan utvecklas på Svenska kyrkans alla nivåer. Här kan både fördjupade bibelstudier och nya kunskaper i pedagogik, psykologi och kommunikation komma till användning. Av särskild vikt i vår demokratiska tid är att uppmärksamma att de tecken som präster har särskilt ansvar för, av Luther hålls nära samman med lekmännens ansvar i samlingen kring Guds ord, bönen, lovsången, i bekännelsen i det frimodiga vittnesbördet mitt under förföljelsens kors.

För den som fruktar att Luthers kyrkosyn skulle främja någon särskild ”riktning” inom Svenska kyrkan kan det lugnt sägas att Luthers öppna och teckenfokuserade kyrkosyn är så radikal och så annorlunda att den är främmande och obekvämlig för oss alla.

Stenkullen den 23 juli 2016

Fredrik Sidenvall (FK)

Kyrkomötet
Motion 2016:70
av Ylva Wahlström m.fl.

Öka miljödiplomeringen efter FN:s antagna miljömål

Förslag till kyrkomötesbeslut

1. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att se över hur man kan stärka utvecklingen kring miljödiplomeringen i hela Svenska kyrkans organisation.
2. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att tillsätta ekonomiska medel för att möjliggöra miljödiplomeringen för alla församlingar och pastorat som inte ekonomiskt klarat av steg 1 i miljödiplomeringen.

Motivering

Nu när vi som kyrka varit så aktiva kring klimatavtalet i Paris är det viktigt att vi själva lever upp till förväntningarna och aktivt tar ansvar via vårt diplomerings-system som är utformat kring församlingarnas verksamheter.

Vi har redan miljösamordnare i de flesta stift och vi är många teologer och miljövetare som är utbildade på att diplomera församlingar, pastorat, stift och nationell nivå. Så stora satsningar är redan gjorda. Nu är frågan hur vi får miljödiplomeringen som en självklar del av församlingsarbetet. Mycket kan göras bland våra kemikalier, t.ex. avstå från parfym. Men det handlar lika mycket om ett solidariskt nattvardebord med ekologiska blommor eller oblater och gärna även fairtrade. Då det handlar om att få hela jorden att må bättre och ställa om vårt liv för mer hållbarhet. Vi behöver börja nu och välja olika steg i olika församlingar. Låt oss fortsätta vandringen vi redan påbörjat och låt alla komma med i diplomeringsarbetet.

När det gäller barnkonsekvensanalys handlar detta om barnen och de unga som ofta idag har klimatångest. Det blir tydligare existentiella frågor för de som växer upp idag och ibland har tid att reflektera mer än oss äldre kring framtiden och jordens överlevnad och ett gott liv för alla varelser här. Arbetet med barn och unga i kyrkan kan med stor fördel ta sin utgångspunkt i dessa miljöfrågor. Behöver vi bygga en ny ark, eller klarar vi detta med Guds hjälp?

Stockholm den 19 juli 2016

Ylva Wahlström (MPSK)

Lena Klevenås (MPSK)

Elsa Christersson (MPSK)

Kyrkomötet
Motion 2016:71
av Axel W Karlsson

Omvårdnad av döende och deras rätt att avsluta sina liv

Förslag till kyrkomötesbeslut

1. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utreda etiska frågor kring livets slut i syfte att utarbeta rekommendationer.
2. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att därvid ägna särskild uppmärksamhet åt den modell som Förbundsrepubliken Tyskland antog som lag den 5 november 2015.

Motivering

Förr eller senare kommer det lagstiftning om rättigheter, skyldigheter och därmed sammanhängande frågor på området dödshjälp och relaterade frågor även i Sverige. Denna kommer att föregås av intensifierad debatt och den etiska debatten kommer sannolikt att fortsätta även efter det att beslut fattats.

I flera länder finns redan sådan lagstiftning. I delstaterna Oregon och Washington i USA, i Nederländerna, Belgien och Kanada är lagstiftning på väg och förmodligen på en del andra håll i världen, existerar redan sådan lagstiftning. En rad kyrkor har gjort uttalanden i saken.

Det ankommer inte på Svenska kyrkan att stifta lag, men väl att driva etiska resonemang och ge rekommendationer relevanta för olika berörda: sjuka, anhöriga, sjukvårdspersonal, politiska beslutsfattare och allmänheten. Jag vill peka på en inspiration till etiskt tänkande och lagformulerande som jag finner mycket väl genomtänkt och balanserat och som därför förtjänar att uppmärksammas i detta sammanhang.

Den 6 november 2015 antog den tyska förbundsdagen en lag som i förbundsdagens information beskrivs som en lag om ”deltagande omvårdnad av döende” (ordet *Sterbebegleitung* har ingen direkt svensk motsvarighet). Officiellt i protokollet gäller lagen ”Straffbarheten för affärsmässigt främjande av självdödande” („Strafbarkeit der geschäftsmäßigen Förderung der Selbsttötung“). (Ärendebeteckning 18/5373 <http://dip21.bundestag.de/dip21/btd/18/053/1805373.pdf>)

Enligt denna lag är främjande av självmord straffbart, oavsett om det sker med eller utan kommersiella avsikter. Inget företag får erbjuda dödshjälp eller assisterat självmord. Även enskilda, föreningar och organisationer som agerar utan avsikt att vinna ekonomiska fördelar agerar mot lagen och ska lagföras.

Även för så att säga ideella organisationer, som menar sig erbjuda dödshjälp av humanitär människokärlek, är främjande av självmord förbjudet. Orsaken som anges av förbundsdagen är att organiserat erbjuden dödshjälp kan få självmord att framstå som ett ”normalt behandlingsalternativ och därmed förleda människor att ta sitt liv”.

Mot 2016:71

Sedan förbundsdagen fastslagit grundprincipen att självmordshjälp är förbjuden, går man vidare och har beslutat: ”Anhöriga eller närstående till självmordsvilliga, som assisterar ett självmord och agerar i ett unikt fall, är undantagna från straff.”

Man bäddar in problematiken dels i relationen mellan de närstående och den döende, dels i relationen mellan den döende patienten och dennes behandlande läkare. Detta förefaller fördömligt och klokt ur kristen etisk synpunkt. Enligt denna lagstiftning är ”dödshjälp” principiellt förbjuden. ”Dödshjälp” görs till en sak mellan patienten, de närståendes och den behandlande läkarens samvete.

Som jag ser det är detta ett utomordentligt etiskt och juridiskt elegant, intelligent och tillfredställande sätt att behandla problematiken på. Lagen är så att säga lagom kortfattad men vilar ändå på en tydlig etik.

Styrsö och Göteborg den 25 juli 2016

Axel W Karlsson (-)

Kyrkomötet
Motion 2016:72
av Sten Elmberg

Underlag för Svenska kyrkans närvaro vid samhällets större institutioner och organisationer

Förslag till kyrkomötesbeslut

1. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att redovisa församlingars närvaro och aktivitet vid större institutioner och organisationer.
2. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att bereda och budgetera för ett högre bidrag till stiftens församlingar som avser att församlingar kan utöva kyrkliga tjänster vid större institutioner och organisationer.

Motivering

Kyrkoordningen är tydlig i många av sina stycken och det är bra för att hålla samman den evangelisk-lutherska kyrkan i Sverige.

Vad avser församlingens uppgifter beskrivs det tydligt i andra stycket om församlingens övergripande ansvar:

1 § Församlingen är det lokala pastorala området. Församlingens grundläggande uppgift är att fira gudstjänst, bedriva undervisning samt utöva diakoni och mission.

Församlingen har ansvar för den kyrkliga verksamheten för alla som vistas i församlingen. Det finns särskilda bestämmelser om skyldigheten att tillhandahålla dop, konfirmation, vigsel och begravningsgudstjänst. Etc.

Församlingen har ansvar för den kyrkliga verksamheten för alla som vistas i församlingen.

Redan i den kyrkolag som fanns när den nya stiftsordningen togs i bruk 1989 var det en tydlighet att vissa institutioners behov i samhället skulle tillgodoses med kyrklig verksamhet: sjukhus, kriminalvård och militära anläggningar, vilket var aktuellt då. Sedan den tiden har det varit aktuellt att bredda kyrkans verksamhetsområden till andra verksamhetsområden i samhället.

Att ha verksamhet för alla som vistas inom församlingen är ett vitt område, vilket betyder att man har närvaro vid större arbetsplatser inom församlingen men det betyder också för dagens Svenska kyrkan att mission bedrivs.

Svenska kyrkan behöver idag utöva mission för att nå människor och för att människor ska bibehålla medlemskap i vår kyrka.

Idag är det väldigt skiftande hur församlingar tar sig an de institutioner och organisationer som är belägna inom församlingens verksamhetsområde. Vissa församlingar negligerar att deras närmiljö har större arbetsplatser med kyrkliga/andliga behov.

Mot 2016:72

Undertecknad vill att kyrkostyrelsen, via kyrkokansliets erfarenhet, redovisar den närvaro som Svenska kyrkan har vid institutioner och samhällseliga organisationer. Effekten av mission kan naturligtvis inte redovisas.

Utifrån detta yrkar jag på att kyrkostyrelsen höjer bidraget till församlingen (stiftsbidraget) så att församlingar stora som små kan utöva kyrkans tjänster vid församlingens större arbetsplatser. Höjningen kan föregås av att församlingarna redovisar till stiftet om sina "särskilda behov" att utöva sina tjänster vid större arbetsplatser inom församlingen.

Strängnäs den 25 juli 2016

Sten Elmberg (C)

Kyrkomötet
Motion 2016:73
av Sten Elmberg och Jerker Schmidt

Beredskap vid kris och förhöjd beredskap

Förslag till kyrkomötesbeslut

1. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att fastslå att Luleå, Uppsala, Skara och Lunds stift är samordningsstift i kontakt med Försvarmaktens regionala kontor avseende döda och begravningsplatser.
2. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att värdsamt påminna församlingar och pastorat om deras planeringsansvar avseende begravningsplatser.
3. Kyrkomötet uppdrar till kyrkostyrelsen att ta fram ett informationsunderlag om samverkande parter i det svenska samhället samt en informationsskrift om Svenska kyrkans församlingars resurser vid kris och höjd beredskap.

Motivering

Det är nu över 16 år sedan kyrkoordningen antogs av kyrkomötet 1999.

Vid detta tillfälle var Svenska kyrkans beredskap starkt kopplad till staten och hade sin tydliga plats. År 2000 skedde relationsändring mellan staten och Svenska kyrkan med påföljd att kunskapen om Svenska kyrkan är rätt vag. Sedan relationsändringen har det hänt mycket inom svensk säkerhetspolitik; det svenska försvaret reducerades kraftigt under några år och människors kunskap om delaktighet i försvaret försvann. Efter generationsskiftet har vi idag en vag uppfattning om hur vi tar del i ett försvar av Sverige.

Den svenska försvarsmakten har nu påbörjat sitt återtagande av att försvara hela Sverige.

Att försvara Sverige och dess värderingar kräver en samverkan mellan militärt och civilt försvar. Överbefälhavare Micael Bydén talade vid nordiska biskopsmötet om Ett starkare försvar – tillsammans.

Försvarmakten har sedan ett par år tillbaka inrättat fyra regionala kontor (Boden, Kungsängen, Skövde och Revingehed) Dessa kontor har till uppgift att samverka med det civila samhället i fred, kris och förhöjd beredskap. De regionala kontoren samverkar med det stift där kontoret är placerat: Luleå, Uppsala, Skara samt Lunds stift. De nämnda stiftet får en samordningsfunktion med stift inom försvarets regionala indelning. Denna uppgift måste uppmärksammas och bör fastställas av kyrkostyrelsen.

Svenska kyrkan har ett begravningsansvar i landet (förutom Stockholm och Tranås), en uppgift som gäller oavsett fred, kris eller förhöjd beredskap. Det är idag okänt huruvida respektive kyrkogårdsförvaltning har kunskap och förberedelser inför sin uppgift i förhöjd beredskap.

För att kunna stå för den beredskap som vi nu utlovar krävs en information om samhällets olika aktörer som vi ska samverka med. Det finns redan beredskaps-

Mot 2016:73

ansvariga vid stiften som gör ett bra arbete, överlag. Men vad händer vid kris och höjd beredskap? Eftersom det svenska samhället är starkt sektoriserat med myndigheter/organisationer som har särpräglade roller och uppgifter krävs kunskap om detta. Kyrkokansliet har kunskap/kontakt med många viktiga aktörer, myndigheter och organisationer, som kan vara underlag till ett informationsunderlag för stift och församlingar. Detta kan sammanställas utan några större kostnader till ett kunskapspaket för stift/församlingar.

Likväl är det viktigt att Svenska kyrkan förmedlar information om kyrkan och hennes olika resurser vid kris och förhöjd beredskap.

Strängnäs den 25 juli 2016

Sten Elmberg (C)

Jerker Schmidt (FiSK)

Kyrkomötet
Motion 2016:74
av Lena Klevenås m.fl.

Nationella beslut och barnkonsekvensanalyser

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkomötets presidium att utarbeta ett förslag till reglering i kyrkomötets arbetsordning om att det vid beredningen av motioner ska göras barnkonsekvensanalyser inför behandlingen i kyrkomötet och att barnkonsekvensanalyserna ska dokumenteras och bifogas varje beslut i kyrkomötet.

Motivering

Inför kyrkomötets beslut 2012 om ändringar i kyrkoordningen samt ändring i Instruktion för kyrkostyrelsen gällande barnkonsekvensanalys, (KsSkr 2012:3 *Ändringar i kyrkoordningen m.m.*) skrev kyrkostyrelsen följande:

Beträffande den nationella nivån föreslår kyrkostyrelsen att det införs ett krav på barnkonsekvensanalys när kyrkostyrelsen handlägger sina egna ärenden på motsvarande sätt som föreslås för kyrkorådet/kyrkonämnden och stiftsstyrelsen. Kravet föreslås även gälla när kyrkostyrelsen i någon mening – om än inte formellt – berett ett ärende för beslut i kyrkomötet genom att avge en skrivelse. Kyrkostyrelsen föreslår dock inte något krav på barnkonsekvensanalys inför beslut i kyrkomötet då man menar att det i kyrkomötet inte sker någon motsvarande beredning av ärenden som på den lokala och regionala nivån. För att åstadkomma barnkonsekvensanalyser inför beslut i kyrkomötets alla ärenden skulle det behöva införas ett krav när det gäller den beredning som sker i kyrkomötets utskott, något som enligt kyrkostyrelsens mening knappast vore rimligt eller ens praktiskt genomförbart utifrån de förutsättningar under vilka utskottsarbetet bedrivs.

Vi motionärer anser att arbetet med barnkonsekvensanalyser på det nationella planet kan utvecklas och förtydligas, för att visa att Svenska kyrkan tar Jesu ord om barnen på allvar. Till skillnad från vad som kyrkostyrelsen skrev 2012, anser vi att det vore rimligt att barnkonsekvensanalyser görs inför beredning i kyrkomötets utskott, så att ledamöterna kan bedöma eventuella konsekvenser för barn innan besluten fattas av kyrkomötet.

Vi föreslår därför att det i arbetsordningen för kyrkomötet läggs till instruktioner för hur utskotten ska arbeta med barnkonsekvensanalyser. För att säkerställa att alla kyrkomötets beslut är barnkonsekvensanalyserade ska de reciter som ledamöterna får som underlag inför motionsbehandlingen i utskotten framöver innehålla en sådan analys.

Mot 2016:74

För att ledamöter och Svenska kyrkans medlemmar ska kunna se hur barnkonsekvensanalysen är gjord och vilket resultat analysen fått ska denna sedan bifogas som bilaga till besluten i såväl kyrkostyrelse som kyrkomöte.

Alingsås den 26 juli 2016

Lena Klevenås (MPSK)

Ylva Wahlström (MPSK)

Marja Sandin-Wester (MPSK)

Heléne Lundström (MPSK)

Kyrkomötet
Motion 2016:75
av Inga Alm

Främja, inte motarbete, församlingarnas uppgift

Förslag till kyrkomötesbeslut

1. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att upplysa stiftet om att bedriva ett främjandearbete för församlingslivet i enlighet med kyrkoordningen.
2. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att i sin tillsyn över stiftet kräva utvärderingar av genomförda sammanslagningar av församlingar.

Motivering

Av kyrkoordningens 6 kap. 1 och 4 §§ framgår tydligt stiftets uppdrag och uppgifter:

Stiftet är det regionala pastorala området. Dess grundläggande uppgift är att främja och ha tillsyn över församlingslivet.

Stiftet ska främja och ha tillsyn över församlingarnas uppgift att fira gudstjänst, bedriva undervisning samt utöva diakoni och mission. Stiftet ska också främja en god förvaltning i stiftets församlingar och pastorat och ha tillsyn över förvaltningen.

Strukturförändringarna inom Svenska kyrkan har tenderat att i stället för att främja församlingarnas uppgift bli motsatsorden motarbete, hejda och hämma.

Tydligast har detta kommit till uttryck när det gäller centraliseringsivern. Den innebär förenklat att församlingar ska slås samman till större enheter motsvarande på sikt kommuner. Om församlingar inte klarar sina grundläggande uppgifter med att hålla en huvudgudstjänst i veckan, ha en ekonomi och förtroendevalda i ett kyrkofullmäktige så har man visserligen nått en gräns. Men där borde stiftet i första hand vara mer stödjande och hjälpande, d.v.s. främjande, i stället för att leta efter grannförsamlingar att slås samman med. Det ska också påpekas att det finns bra exempel på tidigare samfälligheter som bildat väl fungerande pastorat. Men det som är mer oroväckande är sammanslagningens iver för församlingar som har en fungerande verksamhet och ett rikt församlingsliv. Hittills saknas utvärderingar av gjorda sammanslagningar. Innan nya ännu större enheter skapas borde det vara en självklarhet att ta reda på effekterna på det lokala församlingslivet.

Det är dock viktigt att hålla isär om viljan att gå samman kommer från lokalt håll väl förankrat hos församlingsmedlemmarna eller om det är något påtvingat uppifrån.

Ett beslut att slå samman församlingar är dock ofta oåterkalleligt. Idag kan stiftsstyrelsens beslut i praktiken inte överklagas. Ett sätt att öka det demokratiska inflytandet hos församlingsmedlemmarna kunde vara att ett beslut om sammanslagning endast kan fattas efter ett mellanliggande kyrkoval.

En folkkyrka, öppen för alla, ska finnas i hela landet. Då är det viktigt att kunna motivera nyttan församlingarna har av stiftet. Stiftets uppgift ska vara att stimulera till

Mot 2016:75 utveckling av församlingslivet genom utbildning, rådgivning och direkt utvecklingsarbete. Utöver de obligatoriska åtagandena kan stiftet vidga sina insatser på de områden som är av gemensamt intresse för församlingarna. Det kan gälla kristet skolarbete, kyrkan i fritiden, kyrkomusik, diakoni, kultur, integrationsarbete och flyktingfrågor.

Alunda den 27 juli 2016

Inga Alm (C)

Kyrkomötet
Motion 2016:76
av Hans-Olof Andrén och Torvald Johansson

Åtgärder för rekrytering av kyrkomusiker i verksamhetsinriktningen

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att komplettera verksamhetsinriktningen för nationell nivå med uppgiften att i dialog med stift, arbetsgivare och företrädare för kyrkomusiken vidta åtgärder för att stärka rekryteringen av kyrkomusiker till Svenska kyrkans församlingar och pastorat, däribland att fastställa en ny examens- och befattningsstruktur för kyrkomusiker.

Motivering

I KsSkr 2016:1 *Verksamhet och ekonomi för Svenska kyrkans nationella nivå 2017–2019* beskrivs under avsnittet Svenska kyrkans utbildningsinstitut den utmaning som svårigheten att rekrytera kyrkomusiker innebär. Något förslag på hur denna utmaning skall kunna mötas ges dock inte. En anledning till rekryteringssvårigheterna är säkerligen att det sedan flera år inte är möjligt att avlägga organistexamen vid musikhögskola, på grund av högskoleutbildningarnas anpassning till det europagemensamma Bologna-systemet (tre år kandidatutbildning + två år masterutbildning). En annan anledning är osäkerheten om det framtida tjänstesystemet, vilken behörighet som kommer att krävas för olika tjänster och vilka typer av tjänster som kommer att inrättas, inte minst i de många nya stora pastoraten. Nationell nivå behöver därför ha uppgiften att i dialog med stift, arbetsgivare och företrädare för kyrkomusiken genomföra åtgärder som gör att det upplevs attraktivt och tryggt att utbilda sig till och verka som kyrkomusiker. Inom ramen för denna uppgift bör snarast en ny examens- och befattningsstruktur för kyrkomusiker fastställas och dialogen med kyrkomusikens organisationer ökas, exempelvis Kyrkomusikernas riksförbund, Sveriges kyrkosångsförbund och Domkyrkoorganisternas förening. Verksamhetsinriktningen bör kompletteras med denna angelägna och brådskande uppgift.

Göteborg och Bäckebo den 27 juli 2016

Hans-Olof Andrén (POSK)

Torvald Johansson (POSK)

Kyrkomötet
Motion 2016:77
av Helén Lindbäck

Avyttring av egendom som församlingen inte behöver

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att det i bestämmelsen om lokalförsörjningsplan som föreslås i KsSkr 2016:6 ska regleras att församlingen även ska avyttra den egendom den inte behöver för att bedriva församlingens grundläggande uppgift att fira gudstjänst, bedriva undervisning samt utöva diakoni och mission.

Motivering

Församlingens grundläggande uppgift är att fira gudstjänst, bedriva undervisning samt utöva diakoni och mission. Det är mycket viktigt att den grundläggande uppgiften utförs och att i konflikten mellan satsningar som berör byggnader i pastoraten hellre avyttra en fastighet än att dra ner på den grundläggande uppgiften.

Det vore kanske bra att till 12 § tillägga att församlingen även ska avyttra den egendom den inte behöver. Fler och fler människor lämnar Svenska kyrkan och församlingarna bör se över sitt fastighetsbestånd och avyttra den egendom som inte behövs för att bedriva församlingens grundläggande uppgifter.

Piteå den 27 juli 2016

Helén Lindbäck (KR)

Kyrkomötet
Motion 2016:78
av Åke Lövstrand

Psalmen Fädernas kyrka

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att vid nästa revidering av Den svenska psalmboken ta med psalm 169 med de nio verserna i 1937 års psalmbok (Fädernas kyrka) utan ändring eller tillägg.

Motivering

När man försöker bedöma värdet av en psalm avsedd att sjungas vid en kristen gudstjänst kan det vara vägledande att ställa några frågor med klart kristen målsättning:

1. Bör psalmen kunna leda till en frälsningsupplevelse?
2. Är melodin sångbar?
3. Leder texten till djupare självinsikt?
4. Är teologin lätt att förstå?
5. Finns inbjudan till aktivt handlande – tänkbara uppgifter för enskild individ och församling?
6. Är texten identitetsförstärkande, historiska utblickar?
7. Förekommer bön och tillbedjan, lovsång?
8. Är psalmen en glädjekälla?
9. Speglar psalmen de flestas behov av och längtan efter trygghet och framtidshopp?

Så långt frågor beträffande psalmen i allmänhet. För otaliga svenskar är den för cirka 30 år sedan utgallrade psalmen 169 fortfarande en psalm som torgför det allra mest självklara i en svensk identitet, inte minst nu år 2016 då stora delar av svenska folket ställer upp för att hjälpa människor i hela världen till ett meningsfullare liv och en framtid med konstruktiva arbetsuppgifter utan våld och förtryck, i yttrandefrihet och jämlikhet.

1. Fä - der - nas kyr - ka i Sveri - ges land,
 Kä - rast bland samfund på jor - den! Vi - da hon fam -
 nar från strand till strand, Fast är hon grun - dad av
 Herrens hand, Byggd till hans tem - pel i Nor - den.

2. Allt fick sin vinning i kyrkans famn: Brudgummens löfte till bruden, Hemmet, de nyföddas kristna namn, Kämparnas färd till den sista hamn, Fanan och konungaskruden.

3. Kristet och fritt ville Sverige bo, Råda för landet allena. Därom i manlig och kristen tro, Därom i strid eller lagfäst ro Konung och folk sig förena.

4. Fädernas Sverige sig kämpat fram, Kristus var med det på banan, Visade vägen för trofast stam: Kristus är trofast, och svek är skam; Korset stöd tecknat på fanan.

5. Kristus har vunnit vår bästa gård Både i äran och nöden. Vida gick striden kring Sveriges härd, Frid åt Guds kyrka var kampen värd, Konungens kamp intill döden.

6. Minnen från templet och klockors malm Fäderna följde, och sången, Ännu ur fångelsets natt och kvalm Ljud genom gallret en kämpes psalm; Det var en svensk, som satt fångén.

7. Ädel är skaran, sen tusen år Gud i vår kyrka fått frälsa. Fram åt vår hoppfyllda längtan går: Ungdomen kristnad är Sveriges vår, Sveriges framtid och hälsa.

8. Komme nu åter till strid för Gud Skaran sin Konung till möte, Väpnad och villig, i helig skrud, Samlad, som daggen på ljusets bud Flödar ur morgonens sköte.

9. Kristnade ungdom, dig gånge väl. Strid för Guds ära i Norden. Kämpa för frihet åt bunden träl. Gud bringe friden till Sveriges själ, Gud bjude frid över jorden.

Östansjö, Delsbo, den 25 juli 2016

Åke Löfstrand (C)

Kyrkomötet
Motion 2016:79
av Jerker Schmidt m.fl.

Utbildningsinstitutets arbetsmiljö och former för styrning

Förslag till kyrkomötesbeslut

1. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att informera kyrkomötet om arbetsmiljö och studiesituation på Svenska kyrkans utbildningsinstitut.
2. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utreda formerna för ledning och styrning av Svenska kyrkans utbildningsinstitut.

Motivering

Svenska kyrkans utbildningsinstitut ersatte 2014 de båda pastoralinstituten och utbildningsenheten. Verksamheten bedrivs både i Uppsala och Lund och institutet är en avdelning inom kyrkokansliet.

I höstas visade en arbetsmiljörapport på en rad brister och personalomsättningen har varit stor. En åtgärdsplan för att komma till rätta med problemen har initierats av kyrkokansliet.

Vi har dock under våren nåtts av oroande nyheter i media om hur undermåligt den nya organisationen trots detta fungerar. Personal och studenter har öppet beskrivit hur de far illa.

Svenska kyrkans förmåga att erbjuda en god arbetsmiljö för sina anställda och en relevant och kvalificerad utbildning för sina blivande präster, diakoner, pedagoger och musiker är av största vikt. I omtanke om nuvarande anställda och studenter samt möjligheten att rekrytera nya måste frågan tas på största allvar. Svenska kyrkans utbildningsinstitut är en av våra viktigaste verksamheter.

Göteborg, Stockholm och Uppsala den 27 juli 2016

Jerker Schmidt (FiSK)

Ulla Littgren (FiSK)

Peter Nordgren (FiSK)

Kyrkomötet
Motion 2016:80
av Jerker Schmidt m.fl.

Jubilera 2017 med en app om Luthers lilla katekes

Förslag till kyrkomötesbeslut

1. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utveckla och skapa applikationsprogram (appar) för att gestalta kyrkans tro, liv och lära.
2. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att till reformationsåret 2017 ta fram en app på svenska med Martin Luthers lilla katekes.

Motivering

Våra telefoner är en alltmer integrerad del av vår vardag och är idag mycket mer än något att bara tala med. Våra telefoner är kamera, musikanläggning, vi tittar på film, kommunicerar via en mängd sociala medier och använder ett stort antal appar som underlättar vår vardag.

Svenska kyrkan behöver ta en aktivare roll på denna arena och vara med och utveckla informativa och användarvänliga appar som gestaltar kyrkans tro, liv och lära. Inte minst för att på detta sätt nå ut till barn och ungdomar.

Det finns redan flera användbara appar, t.ex. har Svenska Bibelsällskapet tagit fram en app om Bibeln med utmärkta sökfunktioner. Fjellander media har tagit fram en fin app för bön med tidegården.

Lutherska världsförbundet lanserade för en tid sedan, inför reformationsåret 2017, en app på engelska med Martin Luthers lilla katekes. Detta borde även Svenska kyrkan göra. Detta för att uppmärksamma jubileet samt att göra denna klassiska skrift med en sammanfattning av den kristna trons grunder tillgänglig för nya generationer.

Göteborg, Stockholm, Uppsala och Aneby den 27 juli

Jerker Schmidt (FiSK)

Ulla Littgren (FiSK)

Peter Nordgren (FiSK)

Anna Ekström (FiSK)

Kyrkomötet
Motion 2016:81
av Olle Reichenberg

Tillåt kortare mandattid för indirekt valda organ

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utreda möjligheterna att tillåta kortare mandattid än fyra år för indirekt valda organ på nationell, stifts- och lokal nivå.

Motivering

Frågan om hur fler ungdomar ska engageras som förtroendevalda inom Svenska kyrkan har diskuterats mycket de senaste åren. Flera idéer har förts fram, till exempel genom motioner i kyrkomötet. När vi nu snart står inför ett nytt kyrkoval kan jag dock konstatera att få konkreta åtgärder hittills vidtagits för att underlätta rekryteringen av kandidater och förtroendevalda. För varje demokratisk organisation är det av största vikt att sammansättningen av de förtroendevalda i så stor utsträckning som möjligt speglar dess medlemmar. Om så inte är fallet riskerar organisationen att inte uppfattas som legitim, vare sig bland medlemmarna eller i samhället i övrigt.

Vad kan då göras för att få fler yngre att engagera sig som förtroendevalda inom Svenska kyrkan? En utmaning då det gäller rekrytering av kandidater och förtroendevalda är att det är ett ganska långt åtagande vi kräver. De direktvalda organen – kyrkomötet, stiftsfullmäktige och kyrkofullmäktige – har alla en mandattid om fyra år. Det är väl vedertaget och i enlighet med svensk demokratisk tradition. Men även de indirekt valda organen, d.v.s. styrelserna och råden, har en mandattid om fyra år. Detta regleras tydligt i kyrkoordningen; för kyrkoråden i 4 kap. 8 §, för stiftsstyrelserna och nämnder på stiftsnivå i 7 kap. 13 § och för kyrkostyrelsen i 12 kap. 11 §.

Fyra år är en ganska lång tid, kanske inte minst för yngre som kan röra sig i tvåra kast mellan skola, högre utbildning och arbetsliv, och där även frågan om att hitta eget boende komplicerar. För till exempel en 19-åring är det inte alltid så lätt att kunna överblicka den närmaste fyraårsperioden, vilket kan göra ett erbjudande om förtroendeuppdrag i stiftsstyrelse eller kyrkoråd svårt att acceptera.

För några år sedan ändrades kommunallagen för att möjliggöra för kommuner och landsting att ha annan mandattid för nämnderna än fyra år. Det är endast för kommun- och landstingsstyrelserna och vissa andra organ som det fortfarande är lagstadgat med en mandattid om fyra år, samt givetvis för kommun- och landstingsfullmäktige. Den ändring som gjordes innebar att 6 kap. 13 § i kommunallagen fick följande lydelse: ”Fullmäktige bestämmer mandattiderna för andra nämnder än styrelsen.” Lagändringen har fått till resultat att flera kommuner och landsting numera utser nämnder på ett eller två år.

För några år sedan motionerade jag i kyrkomötet om att genomföra motsvarande ändring av kyrkoordningen, d.v.s. att göra det möjligt för församlingarna att själva

fastställa mandattid för kyrkoråd och andra organ som utses lokalt. Motionen avslogs av kyrkomötet. När jag nu återkommer väljer jag att istället föreslå att kyrkomötet ger kyrkostyrelsen i uppdrag att utreda frågan om att tillåta kortare mandattid än fyra år.

Jag anser fortfarande det vara möjligt och rimligt att låta församlingarna själva besluta om mandattiden för kyrkoråden, men ett alternativ skulle kunna vara att ändra kyrkoordningen och tillåta en mandattid om två år. Lydelsen i kyrkoordningens 4 kap. 8 § skulle då förslagsvis ändras till: ”Fullmäktige fastställer kyrkorådets mandattid till antingen fyra år eller två år, räknat från och med den 1 januari året efter valåret”. Genom denna utformning ges alltså församlingarna möjlighet att själva besluta om kyrkoråden ska väljas för en period om två år eller fyra år. En ytterligare möjlighet är att tillåta en begränsad försöksverksamhet med kortare mandattid, inom till exempel ett antal församlingar, med start redan efter nästa kyrkoval. Då kan en utvärdering göras innan ställning tas till en eventuell permanent ändring i kyrkoordningen.

Inom Svenska kyrkan talar vi ofta och länge om vikten av att föryngra förtroendemannaorganen och därigenom vitalisera den inomkyrkliga demokratin. Nu är det dags att visa att detta inte är tomma ord. Låt därför kyrkostyrelsen inför kyrkovalet 2017 få i uppdrag att utreda frågan om möjligheterna att tillåta kortare mandattid än fyra år. Det skulle kunna vara ett konkret sätt att underlätta för nomineringsgrupperna att rekrytera fler yngre förtroendevalda.

Sammanfattningsvis finns alltså starka skäl att låta kyrkostyrelsen utreda frågan. Utredningen bör omfatta indirekt valda organ på såväl nationell nivå som på stifts- och lokal nivå. Likaväl som ett kyrkoråd skulle kunna väljas för två år, skulle en stiftsstyrelse eller ett råd som verkar under kyrkostyrelsen kunna väljas för samma tid. Däremot ska givetvis de direktvalda organen – kyrkomötet, stiftsfullmäktige och kyrkofullmäktige – även framöver väljas för en mandattid om fyra år.

Danderyd den 27 juli 2016

Olle Reichenberg (BA)

Kyrkomötet
Motion 2016:82
av Ingrid Smittsarve m.fl.

Kommunikation om upphörande av tillhörighet i Svenska kyrkan

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utreda vilka rutiner som ska föreligga för att en persons svenskkyrkliga tillhörighet inte ska upphöra utan att personen får vetskap om det och ges möjlighet att kvarstå som tillhörig.

Motivering

Kopplingen mellan svenskt medborgarskap och tillhörigheten till Svenska kyrkan är tydlig vid bestämmelserna om inträde. Av 29 kap. 1 § i kyrkoordningen kan man dra slutsatsen att medlemskap i Svenska kyrkan också upphör automatiskt om svenskt medborgarskap upphör, men det uttrycks inte särskilt i någon punkt i kyrkoordningen. Inte heller uttrycks det att man från Svenska kyrkan ska kommunicera detta med berörda personer.

Exempel: Flera tillhöriga som utvandrat till Norge och där bytt till norskt medborgarskap (dubbelt medborgarskap är inte tillåtet där) har senare upptäckt att de automatiskt uteslutits från Svenska kyrkan vid byte av medborgarskap. Inget besked har lämnats till dem om detta, utan har upptäckts då de önskat någon kyrklig handling för sig eller sina barn eller att de har önskat utträde.

Sjätte avdelningen i kyrkoordningen bestämmer vem som får tillhöra, hur man inträder och utträder men inget skrivs om att uteslutas eller att kyrkotillhörigheten kan upphöra utan ett aktivt utträde. Det är rimligt att anta att den som inträtt i Svenska kyrkan genom en aktiv handling förutsätter att denna tillhörighet består till dess man aktivt begär utträde.

Det behöver säkerställas rutiner för att den svenskkyrkligt tillhöriga som lämnat sitt svenska medborgarskap, eller av annan anledning blivit utesluten från Svenska kyrkan, får information därom från Svenska kyrkan och får erbjudande att kvarstå som tillhörig.

Akebäck den 22 juli 2016

Ingrid Smittsarve (C)

Maj-Lis Aasa (-)

Anette Nordgren (-)

Peder Fohlin (KSV)

Kyrkomötet
Motion 2016:83
av Anders Ahl

Överblivna datorer

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utreda förutsättningarna för Svenska kyrkan att, på alla nivåer, via Computeraid eller liknande organisation, skänka överbliven och daterad elektronik till tredje världen.

Motivering

Svenska kyrkan är mån om att människor i tredje världen själva har makten över sina egna liv genom schyssta arbets- och levnadsvillkor. Det finns givetvis flera olika sätt för att uppnå detta. En ovärderlig hjälp till tredje världen är den som stöttar skolan och sjukvården. Ett viktigt hjälpmedel i skolan och sjukvården är datorer. Tyvärr är tillgången på datorer kraftigt begränsad runt om i tredje världen.

Här har rika länder som Sverige ett överflöd att ge av. I vårt land anses en dator vara undermålig efter bara några år. Datorer som är fullt brukbara för hyfsat avancerade uppgifter slängs därför att de anses för gamla. Dessa datorer skulle säkerligen göra stor nytta inom skolundervisningen och sjukvården i tredje världen.

Detta är ett slöseri och Svenska kyrkan borde, via en hjälporganisation, skänka överblivna datorer och annan elektronik till tredje världen. Inom Svenska kyrkan finns det säkert många välvilliga människor som gladeligen skulle skänka överblivna datorer och annan elektronik till tredje världen bara någon gjorde en insamling. Även värt att notera är miljövärdet i att återanvända elektronik.

Det bör göras en undersökning över möjligheterna att utföra en sådan insamling och även samarbeta med t.ex. Computeraid som är specialiserade på detta ändamål.

Computeraid har givetvis krav på datorerna som skänks samt på mottagarna av dessa datorer så att datorerna har en viss minimistandard och att de kommer i rätta händer. Computeraid hjälper till att bl.a. noggrant rensa datorerna innan de skickas iväg till skolor eller sjukhus. De har även rutiner för att ta hand om avfallet som senare uppstår av dessa skänkta datorer.

Även datortillbehör och viss annan elektronik som t.ex. gamla mobiltelefoner tas emot av Computeraid.

Därför bör Svenska kyrkan utreda möjligheterna att, på alla nivåer, samla in överblivna datorer och annan elektronik som anses användbara för att senare, via Computeraid eller annan betrodd organisation, skänka detta till tredje värden.

Skoghall den 26 juli 2016

Anders Ahl (SD)

Kyrkomötet
Motion 2016:84
av Kenneth Nordgren m.fl.

Svenska Maria till Nasaret

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utreda förutsättningar för att erbjuda och bekosta en konstnärlig gestaltning av Jesu moder Maria till området kring den romersk-katolska Bebådelsekyrkan i Nasaret som ett inslag under reformationsåret 2017.

Motivering

Som en del av reformationsåret 2017 är det viktigt att på olika sätt uttrycka en uppskattning och ett bejakande av en rörelse från splittring till samsyn i flera avseenden som har skett under 500 år, inte minst under de senaste 50 årens ekumeniska utveckling. Till en ny samsyn mellan lutherska och romersk-katolska kristna hör att uppmärksamma betydelsen av Jesu moder Maria i kyrkoliv och gudstjänstfirande. I vår egen kyrka kan nämnas placeringen av en ny konstnärlig tolkning av *Maria – återkomsten* av Anders Widoff som 2005 fick sin plats i Uppsala domkyrka. Med vår kyrkas gudstjänstböcker har likaså uttryck med plats för Maria fått en utökning och förstärkning de senaste decennierna, vilket har lett till en ökad förståelse för den ställning i fromhetslivet som Maria har haft under lång tid i den romersk-katolska traditionen. Detta bör kunna få ett erkännande under reformationsåret. På vilket sätt? Ja, här kommer ett konkret förslag.

För den som har besökt den stora och officiella bebådelsekyrkan i Nasaret (The Basilica of Annunciation) stannar ofta bilder kvar från de framställningar av Maria som finns i ett omfattande galleri längs omslutande väggar kring kyrkan. Det är fascinerande att se gestaltningar och betoningar i de skilda framställningarna från flera länder och världsdelar. Dock saknas – ännu – ett bidrag från Sverige; svenska Maria. Förhoppningsvis skulle ett erbjudande från Svenska kyrkan om att ta fram, bekosta och erbjuda en svenskkyrkligt initierad framställning av Maria uppmärksammas positivt som en bekräftelse av samhörighet i tro istället för fokus på söndring genom historien.

Hur ska då en svensk Maria se ut? Ja, det bör bli en fråga som kan få besvaras genom en arbetsprocess i vilken inspiration kan hämtas från olika svenska tolkningar av Maria. Allt från Erik Axel Karlfeldts *Jungfru Maria* i poetisk dalamiljö till samtida problematiseringar inom genusmedveten teologi. Självklart ska en dialog sökas med romersk-katolska kyrkan i Sverige kring detta initiativ.

Mot 2016:84

Umeå den 27 maj 2016

Kenneth Nordgren (FiSK)

Anna Ekström (FiSK)

Tomas Jansson (-)

Ulla Littgren (FiSK)

Peter Nordgren (FiSK)

Kyrkomötet
Motion 2016:85
av Kenneth Nordgren m.fl.

Flera unga resurser i församlingarna

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utvidga möjligheter och underlätta förutsättningar för ett nationellt organiserat program för volontärer i Svenska kyrkans församlingar i samråd med Svenska Kyrkans Unga och Helsingborgs folkhögskola utifrån en utredning av omfattning och resultat av det nuvarande programmet ”Ungresurs.nu – volontärer i Svenska kyrkan”.

Motivering

Församlingen har bland mycket annat till uppgift att fungera som en rekryterande miljö genom att vara en grogrund för ungas engagemang och upptäckt av Svenska kyrkan som ett sammanhang också för möjliga yrkesvägar. Diakonala året från 1968, sedermera volontäråret i Svenska kyrkan, har låtit några tusen ungdomar pröva viljan och möjligheten att jobba i Svenska kyrkan, och en redovisande statistik för de år detta program funnits på nationell nivå för alla församlingar skulle kunna visa på ett positivt resultat över hur många som genom det funnit en väg till utbildning och kyrklig anställning. Redan innan, men även sedan, ett nationellt program för detta fördes över från kyrkokansliet till Svenska Kyrkans Unga har denna möjlighet upphört att praktiseras i många församlingar, och det har lett till att många församlingar har tappat ett viktigt rekryteringsverktyg. Några församlingar och pastorat har skapat alternativa möjligheter till ungdomsår, men ibland med mera oreglerade förutsättningar.

Mot bakgrund av svårigheter på flera håll, och inte minst i några stift, att rekrytera kyrkligt utbildad personal behövs en förnyad satsning på att återigen tillhandahålla ett brett användbart redskap för att främja församlingen som en rekryterande miljö.

”Ungresurs.nu – volontärer i Svenska kyrkan” är en möjlighet för unga vuxna mellan 18–25 år att under tio månader göra en insats för medmänniskor inom Svenska kyrkan och därmed dela kyrkans liv och ansvar. Samtidigt är det en möjlighet för arbetsplatser inom Svenska kyrkan att ta emot en ung volontär i sitt arbetslag.

”Ungresurs.nu – volontärer i Svenska kyrkan” genomförs som en folkhögskolekurs i samverkan mellan Svenska Kyrkans Unga i Göteborgs stift, Svenska Kyrkans Unga i Lunds stift och Helsingborgs folkhögskola. Detta program är dock inte tillräckligt välkänt och använt i bred omfattning i hela Svenska kyrkan, och därför behöver kyrkostyrelsen ta ett initiativ för att i samråd med berörda delar av Svenska Kyrkans Unga och Helsingborgs folkhögskola utreda hittillsvarande omfattning och resultat av pågående program i syfte att utvidga möjligheterna och underlätta förutsättningarna

Mot 2016:85 för flera församlingar att antingen gå in i detta program eller tillse att ett förnyat och utvecklat nationellt program etableras.

Allt för att se till att vi får fler unga resurser i församlingarna.

Umeå den 27 maj 2016

Kenneth Nordgren (FiSK)

Anna Ekström (FiSK)

Tomas Jansson (-)

Ulla Littgren (FiSK)

Peter Nordgren (FiSK)

Kyrkomötet
Motion 2016:86
av Kenneth Nordgren m.fl.

Gemensamt verktyg för arbetsmiljöundersökning

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att, efter samråd med Svenska kyrkans arbetsgivarorganisation, redovisa förutsättningar för användning och utveckling av ett gemensamt undersöknings- och redovisningsverktyg för kartläggning av arbetsmiljön i församlingar och pastorat som lokala arbetsgivare.

Motivering

Arbetsmiljön är en fokuserad fråga inom Svenska kyrkans organisation utifrån flera oroväckande identifieringar av problematiska aspekter av arbetsmiljön inom många kyrkliga enheter. För att kunna identifiera, analysera och komma tillrätta med sådana problem behövs många insatser och ett uthålligt arbete med många arbetsmiljöaspekter. I detta kan ett gemensamt verktyg i form av en kyrkligt anpassad medarbetarenkät vara ett viktigt verktyg, vilket också underlättar för generella jämförelser och specifika bedömningar. Många lokala arbetsgivare upphandlar olika tjänster för detta på den allmänna marknaden men genom Svenska kyrkans verksamhetskaraktär och särskilda organisation krävs ett anpassat redskap. Genom Arbetsmiljöverkets nya föreskrift, som trädde i kraft den 31 mars 2016, om ansvar för ”Organisatorisk och social arbetsmiljö” finns särskilda skäl att se över vilket stöd till Svenska kyrkans lokala enheter som nationell nivå och Svenska kyrkans arbetsgivarorganisation ger i form av ett utvecklat och anpassat undersökningsverktyg. Utifrån nyheten att Svenska kyrkans arbetsgivarorganisation har tagit över ett motsvarande verktyg från Göteborgs kyrkliga samfällighet (AKKA – Arbetsklimat i kyrka) begärs en redovisning av hur detta kommer att tillhandahållas och kunna användas i församlingar och pastorat.

Umeå den 27 juli 2016

Kenneth Nordgren (FiSK)

Anna Ekström (FiSK)

Magnus Hedin (FiSK)

Tomas Jansson (-)

Ulla Littgren (FiSK)

Peter Nordgren (FiSK)

Kyrkomötet
Motion 2016:87
av Hanna Unger m.fl.

Värna religionsfriheten

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att föra dialog med Socialstyrelsen och Inspektionen för Vård och Omsorg om att enskildas religionsfrihet äventyras då de uppmanas att begära utträde ur trossamfund för att minska sina utgifter.

Motivering

Det har kommit till vår kännedom att personal inom kyrkan har mött personer som känner sig tvingade att gå ur Svenska kyrkan. Det handlar om personer som haft svårt att klara sin försörjning och som sökt försörjningsstöd från socialtjänsten. Enligt socialtjänstlagen (SoL) ska varje individ göra sitt yttersta för att själv klara sin försörjning och det finns tydligen handläggare som tolkar det så strikt att de uppmanar den enskilda att gå ur Svenska kyrkan för att på så sätt minska sina utgifter.

För oss innebär det att religionsfriheten äventyras. Visst kan man ha kvar en tro utan att vara medlem i något trossamfund, men om man firar gudstjänst och känner att man tillhör en församling vill man förmodligen även göra det på papperet.

Vi är inte säkra på att Socialstyrelsen och Inspektionen för Vård och Omsorg (IVO) är medvetna om att denna stränga tolkning av SoL förekommer varför jag önskar att kyrkostyrelsen gör dem uppmärksamma på att detta är ett problem för redan utsatta personer. Socialstyrelsen kan då förtydliga sina riktlinjer och IVO kan vara uppmärksamma vid sina inspektioner.

Lerum den 14 juli 2016

Hanna Unger (ÖKA)

Anders Nihlgård (ÖKA)

Karin Janfalk (ÖKA)

Margareta Karlsson (ÖKA)

Kyrkomötet
Motion 2016:88
av Hanna Unger m.fl.

Förankra Sjukhuskyrkan i Svenska kyrkans organisation

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utarbeta förslag på reglering i kyrkoordningen om att det i varje Församlingsinstruktion ska finnas en beskrivning av församlingens ansvar för sjuka och för samspelet med Sjukhuskyrkan.

Motivering

Sjukhuskyrkan är namnet på Svenska kyrkans och andra samverkande kyrkors arbete på sjukhus. Arbetet riktar sig främst till patienter, men har också närstående och vårdpersonal som fokus. Sjukhuskyrkan är ekumenisk. Dialog och samverkan med andra kyrkor och trossamfund tillhör den dagliga verkligheten. Frågor om tro och liv, existens, mening och etik ställs på sin spets när sjukdom och död drabbar.

Sjukhuskyrkans arbetsfält definieras utifrån församlingens ansvar för de människor som vistas inom dess geografiska område. Sjuka människor finns överallt. Allt fler vårdas i sina hem, och de stora sjukhusen finns kvar. Sjukhuskyrkan delar församlingens grundläggande uppgift – gudstjänst, diakoni, undervisning och mission – i ett sammanhang utanför kyrkans egen mark.

Förankring och struktur i det sändande sammanhanget är viktiga för dem som ansvarar för Sjukhuskyrkans arbete, för dem som utför arbetet och för de sjukhus som tar emot Sjukhuskyrkans medarbetare.

Förankringen av Sjukhuskyrkans arbete finns idag dels mot ekumeniken och dels mot sjukhusen. Samspelet med övriga kyrkor och samfund finns definierat i Sjukhuskyrkans grunddokument, fastställt av Samarbetsrådet för andlig vård inom hälso- och sjukvården den 8 mars 2004 och uppdaterat den 13 februari 2012. Dåvarande Landstingsförbundet och Pastoratsförbundet träffade i början av 1960-talet en överenskommelse som fortfarande efterlevs. Den innebär ett delat ansvar mellan sjukhus och kyrka. Sjukhuset står för lokaler och nödvändig infrastruktur. Sändande församlingar förser med kompetent personal. Detta förtroende från sjukhuset möter Sjukhuskyrkan genom att låta ekumeniskt tänkande och religionsdialog prägla det dagliga arbetet.

Vi efterlyser en motsvarande tydlighet i förankringen av Sjukhuskyrkan i Svenska kyrkans organisation.

Det gäller i det lokala sammanhanget, där arbetet med församlingsinstruktionen är ett sätt att definiera diakonalt och pastoralt ansvar också för sjuka. Det handlar också om Sjukhuskyrkans förankring i regelverk och organisation för hela Svenska kyrkan.

Mot 2016:88 Lerum den 14 juli 2016

Hanna Unger (ÖKA)

Anders Nihlgård (ÖKA)

Karin Janfalk (ÖKA)

Margareta Karlsson (ÖKA)

Kyrkomötet
Motion 2016:89
av Berit Bornecrantz Dias

FN:s konvention mot rasdiskriminering

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att på lämpligt sätt vädja till regeringen om att uppfylla artikel 4 a i FN:s konvention från 1965 mot alla former av rasdiskriminering.

Motivering

Integrationsverket bildades 1998 och blev den statliga myndighet som hade störst andel anställda med utländsk bakgrund. I nio år tog Integrationsverket fram och förmedlade kunskap om hur integrationen utvecklades i samhället, följde upp och utvärderade vad som gjorts på integrationsområdet och stöttade kommunernas insatser för nyanlända invandrare. Integrationsverket lades tyvärr ner 2007 av den då nyttillträdda regeringen. Demokrati är, som vi erfarit många gånger i historien, ingen garanti för våra mänskliga rättigheter. Etikprofessor Elena Namli och professor i etnicitet Stefan Johansson skrev om demokrati och mänskliga rättigheter i Dagens Nyheter den 28 september 2014.

Mänskliga rättigheter är det löfte som en demokratisk majoritet ger minoriteter, liksom enskilda individer, genom att undanta dem från andra slags preferenser som majoriteten i en demokrati kan genomdriva.

Advokat Peter Nobel, världens förste diskrimineringsombudsman, pekar på en underlåtenhet hos svenska regeringar vilken fått mycket negativa konsekvenser för det svenska samhället. Sverige har nämligen på papperet anslutit sig till FN:s konvention från 1965 mot alla former av rasdiskriminering och är då förpliktad enligt artikel 4 a att som en av konventionsstaterna ”förklara deltagande i dylika organisationer eller dylik verksamhet som en brottslig handling straffbar enligt lag”. Enligt Aida Normohammadis examensarbete i folkrätt *Förbud mot rasistiska organisationer enligt rasdiskrimineringskonventionen* (2015) vid Juridiska institutionen vid Uppsala universitet har både FN:s råd för mänskliga rättigheter och rasdiskrimineringskommittén (CERD) kritiserat Sverige på grund av avsaknaden av ett organisationsförbud i linje med konventionens krav.

Peter Nobel föreslog i en artikel i Upsala Nya Tidning den 7 augusti 2013 att det i regeringsförklaringen ska stå att

Sverige avser följa den FN-konvention vi undertecknat men aldrig verkställt, och som förpliktar oss att ”förbjuda organisationer och organiserad och annan propaganda, som främjar och uppmanar till rasdiskriminering”.

Mot 2016:89

Professorena Elena Namli och Stefan Johansson tycker det är angeläget att Sverige lever upp till förpliktelsen och förhindrar att dessa grupper bär omkring på hakkors och att Svenskarnas parti, och dylika, kan turnera landet runt med polisbeskydd för att sprida nazistisk propaganda.

Nya och Gamla testamenten i Bibeln betonar värnandet av främlingen och den skyddslöse. Vår ärkebiskop Antje Jackelén kritiserade, med utgångspunkt från dessa texter, i januari i år öppet regeringen för de id-kontroller som genomfördes vid landets sydgräns då Sverige beslutade att inte låta flyktingar utan id-handlingar söka asyl. Det tycker vi är värdigt vår Svenska kyrka. Det skulle också göra oss stolta om kyrkostyrelsen på samma grund kunde motivera en vädjan till den svenska regeringen att uppfylla Sveriges plikt i enlighet med artikel 4 a i FN:s konvention mot alla former av rasdiskriminering.

Olhão, Portugal, den 26 juli 2016

Berit Bornecrantz Dias (ViSK)